

DE STER

92E JAARGANG

NUMMER 5

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

MEI 1992

DE STER

MEI 1992

Op de omslag:

Ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf maakt in Leningrad (het huidige St. Petersburg) tijdens de toernee van 1991 kennis met leden van het Mormoons Tabernakelkoor. Er staat in dit nummer een artikel van ouderling Nelson over de opmerkelijke gebeurtenissen die de afgelopen vijf jaar in de kerk in Midden- en Oost-Europa hebben plaatsgevonden. Zie: 'Het schouwspel op het Europese toneel', blz. 8. (Fotograaf: Craig Dimond.)

ARTIKELLEN

BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM

EEN HEMELS THUIS –

EEN EEUWIG GEZIN PRESIDENT THOMAS S. MONSON 2

HET SCHOUWSEL OP HET EUROPESE TONEEL RUSSEL M. NELSON 8

WISIT KHANAKAM DAVID MITCHELL 32

EEN INTERNATIONALE FAMILIE 40

TERUGKEER NAAR TSJECHO-SLOWAKIJE ROSTYA GORDON-SMITH 46

GA NAAR DE RECHTER RIJSTROOK VICTOR MIGUEL BOTTARI 48

VOOR DE JONGEREN

DE ZONDAG WAAROP IK DE SABBAT ONTDEKTE CLYTEE KLEAGER 25

VRAAG EN ANTWOORD:

WAAROM IS EEN ZENDING ZO BELANGRIJK? 28

'EEN VAN DEZE MIJN MINSTE BROEDERS ...' CAROLYN SESSIONS ALLEN ... 36

RUBRIEKEN

INGEZONDEN BRIEVEN 1

HUISBEZOEKBOODSCHAP

ONZE VERSCHIEDENHEID, ONZE ZUSTERSCHAP 24

DE KINDERSTER

FAURY WENDY TORIZ REYES CORLISS CLAYTON 2

VEEL PLEZIER! 5

PARTICIPATIEPERIODE

OP DE WEG NAAR EMMAÛS VIRGINIA PEARCE 6

EEN HEILIGE PLICHT PRESIDENT GORDON B. HINCKLEY 8

MIJN TWEDE BELANGRIJKE GESPREK MET DE BISCHOP

ROBERT McDONALD 10

LORENZO SNOW KELLEN RICKS 14

VOOR KLEINE VRIENDEN

WAT DOEN WE TIJDENS HET AVONDMAAL? JULIE H. JENSEN 16

INGEZONDEN BRIEVEN

DE LIEFDE VAN DE HEILAND

Graag wil ik u feliciteren met uw uitstekende tijdschrift. Ik lees de *Liahona* (Spaanstalig) graag omdat ik door de boodschappen en de adviezen van de algemene autoriteiten en andere leden van de kerk de geestelijke kracht krijg die ik nodig heb. Die boodschappen stralen de liefde uit die de Heer voor zijn kinderen heeft.

Ik zou willen dat iedereen dit tijdschrift en het Boek van Mormon las, want het doel van die uitgaven is ons te helpen het eeuwige leven te bereiken en hier op aarde succes te hebben.

Leoncio Ruyap, Peru

TROOSTEND

Ik kan u niet genoeg bedanken voor het artikel 'Gij zult niet

begeren' van president Gordon B. Hinkley in het februari-nummer van 1991.

Ik weet dat het woord van God genezing kan brengen waar medicijnen machteloos staan. Door ernstige gezondheidsproblemen kon ik niet meer werken en had ik weinig geld voor mijn huur en voedsel. Ik wilde studeren en andere dingen doen die mijn vriendinnen ook konden, maar was soms zo ziek dat ik niet de kracht had om naar de kruidenier aan de overkant van de straat te gaan.

Op een dag kwam *Der Stern* (Duitstalig) vroeger dan gebruikelijk. Ik had gebeden om gezondheid en meer geloof in mijn Hemelse Vader. Door het artikel 'Gij zult niet begeren' kreeg ik de kracht om te beseffen dat ik alles deed wat ik kon.

*Een zuster in het evangelie
Duitsland*

HET VOLMAAKTE GESCHENK

Wij zijn erg blij met *A Liahona* (Portugeesstalig) en vooral met het conferentienummer. Ik geef zo'n goed tijdschrift graag als kerstcadeau aan vrienden. Onze familie heeft een befaamd rechter in onze stad een geschenkenabonnement op *A Liahona* gegeven. Hij is een bijzonder goed man, een prima rechter en vader.

Elke maand bestudeert hij *A Liahona* grondig, in combinatie met de Schriften, om inspiratie op te doen voor zijn werk als rechter. Wij hopen hem spoedig samen met de zendingen die evangelieboodschap thuis te brengen.

*Familie Remor
Gemeente Criciúma
Ring Florianópolis
(Brazilië)*

OVERBRUGGING

In februari 1991 heb ik me laten dopen, en al gauw daarna ontving ik het januari-nummer (1991) van *Der Stern* (Duitstalig).

Ik las er een artikel in over dopen voor de doden. Ik besloot dat ik mij voor mijn moeder wilde laten dopen zodra ik naar de tempel kon. Daarna verscheen mijn moeder aan mij toen ik in bed lagen vertelde me dat zij haar doop zou aangaan.

Ik ben mijn Hemelse Vader eeuwig dankbaar voor die geweldigde ervaring en voor *Der Stern* die mij die boodschap bracht.

*Erika Giesen
Wijk Glückstadt
Ring Neumünster
(Duitsland)*

DE STER

Mei 1992 92e jaargang Nummer 5

Officiële Nederlandstalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen.

Eerste Presidium:

Ezra Taft Benson,
Gordon B. Hinkley,
Thomas S. Monson

Raad der Twaalf:

Howard W. Hunter, Boyd K. Packer,
Marvin J. Ashton, L. Tom Perry,
David B. Haight, James E. Faust,
Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson,
Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard,
Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Adviseurs:

Rex D. Pinegar, Charles Didier,
Robert E. Wells

Redacteur:

Rex D. Pinegar

Hoofd kerkelijke tijdschriften:

Thomas L. Peterson

Hoofd afdeling leerplannen:

Ronald L. Knighton

Internationale tijdschriften:

Zakelijk redacteur: Brian K. Kelly
Assistent: Marvin K. Gardner
Adjunct-redacteur: David Mitchell
Assistent-redacteur: De Kinderen:
De Anne Walker
Leidinggevend art-director:
M. Masato Kawasaki
Art-director: Scott D. Van Kampen
Vormgeving: Sharri Cook
Rooster: Diana W. Van Staveren

Vertaling, nieuwsredactie en administratie:

Kerkelijk Vertaalgerechts
Postbus 224
NL-3430 AE Nieuwegein
Telefoon: 03402-40260

Hoofd vertaalgerechts: P. J. Stolp
Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen
der Letzten Tage, Industriestrasse 21,
Postfach 1549, D-6382 Friedrichsdorf 1
Telefoon: 062-721710334

© 1992 by The Church of Jesus Christ
of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het IJslands.

Informatie voor abonnees in de V. S.:

DE STER (ISBN 1044-3401) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, Utah 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price \$10.00 a year. \$1.00 per single copy.

Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to DE STER at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Jaarabonnement:

Nederland: f 32,00
Belgie: Bfr. 590,00

Betalingen voor Nederland: bankrekening nr. 38.10.54.799 t.n.v. De Kerk van Jezus Christus, te Nieuwegein (Rabobank, Nieuwegein; postgiro v.d. bank: 422947). Voor België: bankrekening nr. 404-6018551-44 t.n.v. Corp. of the Presiding Bishop, te Frankfurt (Kredietbank, Melsele). Opgevan van een nieuw abonnement te richten aan de administratie.

Versijnt twaalf maal per jaar
Printed in Germany

PBM A 9205 DU

92985 120
Dutch

Een hemels thuis – een eeuwig gezin

President Thomas S. Monson

Tweede raadgever in het Eerste Presidium

Wij worden er door lofzangen en het gesproken woord vaak aan herinnerd dat 'het gezin aan de basis van een rechtvaardig leven ligt, en dat niets het kan vervangen of aan de onmisbare functies ervan kan voldoen' (Het Eerste Presidium, 1962).

Een thuis is veel meer dan een huis. Een huis is gebouwd van hout, natuur- of baksteen. Een thuis wordt gevormd door gezinsleden die elkaar liefhebben en respecteren, en offervaardigheid ten toon spreiden. Een huis kan een thuis zijn, en een thuis kan een hemel zijn als daar een gezin is gehuisvest. Net als het huis, kan het gezin groot of klein, jong of oud zijn. Het kan in uitstekende conditie verkeren, of misschien tekenen van slijtage, verwaarlozing of verval vertonen.

Sommige HLD-gezinnen bestaan uit een vader en moeder, en zoons en dochters die allen nog thuis zijn, terwijl anderen hun gezinsleden hebben zien heengaan, de een na de ander. Soms bestaat een gezin uit slechts één persoon. Het gezin blijft echter bestaan, want een gezin is eeuwig.

Ongeacht of wij bezig zijn met de voorbereidingen voor een eigen gezin, of ons alleen maar afvragen hoe wij de hemel dichterbij ons bestaande gezin kunnen brengen, wij kunnen allemaal van de Heer leren. Hij is de Meester-architect. Hij heeft ons geleerd hoe te bouwen.

Toen Jezus de stoffige wegen bewandelde van de stadjes en dorpjes die wij nu eerbiedig het Heilige Land noemen en zijn discipelen onderwees aan de oever van het heerlijke Meer van Galilea, sprak Hij dikwijls in gelijkenissen, in de trant die de mensen het beste begrepen. Hij vergeleek het leven van zijn toehoorders vaak met het bouwen van een huis.

Kniel neer om te bidden. Wees bereid om te dienen. Steek de reddende hand toe. Dat zijn uiterst belangrijke onderdelen van Gods ontwerp voor een huis dat een thuis moet worden en een thuis dat een hemel moet worden.

Hij zei: 'Geen (. . .) huis, tegen zichzelf verdeeld, zal standhouden' (Matteüs 12:25). Later gaf Hij de waarschuwing: 'Zie, Mijn huis is een huis van orde en niet een huis van verwarring' (LV 132:8).

In een openbaring die op 27 december 1832 in Kirtland (Ohio) door de profeet Joseph Smith werd ontvangen, gaf de Meester de volgende raad: 'Organiseert u, vervaardigt elk noodzakelijk voorwerp, en vestigt een huis, ja, een huis des gebeds, een huis van vasten, een huis des geloofs, een huis van wetenschap, een huis van heerlijkheid, een huis van orde, een huis van God' (LV 88:119).

Waar zouden wij een betere blauwdruk kunnen vinden met om wijsheid een gepast huis te bouwen? Zo'n huis zou voldoen aan de bouwweisen die aangegeven zijn in Matteüs – een huis dat gebouwd is op een rots (zie Matteüs 7:24-25), een huis dat in staat is de stortregens van tegenspoed, deloedgolf van de oppositie en de rukwinden van de overal in onze wereld aanwezige twijfel te weerstaan.

Sommigen zullen zich misschien afvragen: 'Maar die openbaring was bedoeld als leidraad voor de bouw van een tempel. Is dat nu nog wel van toepassing?'

Mijn antwoord luidt: 'Heeft de apostel Paulus niet gezegd: "Weet gij niet, dat gij Gods tempel zijt en dat de Geest Gods in u woont?"' (1 Korintiërs 3:16.)

Laat de Heer de Meesterarchitect zijn van het gezin – het thuis – dat wij bouwen; dan zullen wij de onderaannemers zijn die verantwoordelijk zijn voor een belangrijk deel van het hele project. Daarbij zijn wij ook allen bouwlieden. Daarom spreek ik nu tot iedereen die meedoet aan het project en geef enige richtlijnen van God, levenslessen en punten die de moeite van het overwegen waard zijn als we gaan bouwen.

Punt één: *Kniel neer en bid*

'Vertrouw op de Here met uw ganse hart en steun op uw eigen inzicht niet. Ken Hem in al uw wegen, dan zal Hij uw paden recht maken' (Spreuken 3:5-6). Zo sprak de wijze Salomo, zoon van David, koning van Israël.

In Amerika verkondigde Jakob, de broer van Nephi: 'Ziet op tot God met vast gemoed en bidt tot Hem met buitengewoon groot geloof' (Jakob 3:1).

Deze door God geïnspireerde raad komt in deze tijd tot ons als kristalhelder water tot uitgedroogde aarde. Wij leven in een roerige tijd.

'Organiseert u, (. . .) en vestigt een huis, ja, een huis des gebeds, een huis van vasten, een huis des geloofs, een huis van wetenschap, een huis van heerlijkheid, een huis van orde, een huis van God' (LV 88:119)

Over de hele wereld zitten de spreekkamers van de artsen vol mensen die niet alleen lichamelijke, maar ook geestelijke problemen hebben. De rechtbanken die echtscheidingen behandelen, hebben het druk omdat de mensen met onopgeloste problemen zitten. De personeelsafdelingen en klachtencommissies van het huidige bedrijfsleven maken lange uren bij hun inspanningen om mensen in hun problemen bij te staan.

Aan het eind van een bijzonder drukke dag zette een medewerker van een personeelsafdeling, die de opdracht had minder ernstige klachten te behandelen, voor de grap een klein kaartje op zijn bureau met het opschrift: 'Heb je 't al met bidden geprobeerd?' Hij wist niet dat hij met dat kaartje de raad verschaftte waarmee de meeste problemen opgelost kunnen worden, meer leed verzacht, meer overtredingen voorkomen en een grotere vrede en voldoening in de menselijke ziel teweeggebracht kunnen worden.

Een vooraanstaand rechter in de Verenigde Staten werd gevraagd wat wij, als burgers die de verschillende landen van de wereld bevolken, konden doen om misdaad en ongehoorzaamheid aan de wet terug te dringen en om onze individuele en nationale vrede en trots te vergroten. Na enige tijd bij zichzelf te hebben overlegd, zei hij: 'Ik stel een terugkeer voor naar het ouderwetse gebruik van het gezinsgebed.'

Wat stemt het ons dankbaar te weten dat het gezinsgebed bij ons, heiligen der laatste dagen, niet uit de tijd is. Er is geen mooier gezicht dan een gezin dat samen bidt. Er schuilt waarheid achter het gezegde: 'Bidt men daag 'lijks als gezin, geen tweedracht sluipt ertussenin.'

De Heer droeg ons op als gezin te bidden toen Hij zei: 'Bidt in uw gezinnen altijd in Mijn naam tot de Vader, opdat uw vrouwen en uw kinderen mogen worden gezegend' (3 Nephi 18:21).

Wilt u samen met mij eens kijken hoe een typisch

HLD-gezin zijn gebed tot de Heer opzendt? Vader, moeder en alle kinderen knielen neer, buigen hun hoofd en sluiten hun ogen. Het huis is doordrongen van een heerlijke geest van liefde, eenheid en rust. Wanneer de vader hoort hoe zijn zoontje God bidt dat zijn vader het goede zal doen en gehoorzaam zal zijn aan de wil van de Heer, denkt u dan dat zo'n vader het moeilijk zal vinden het gebed van zijn lieve zoon in vervulling te doen gaan? Wanneer een tienermeisje hoort hoe haar dierbare moeder God smeekt dat haar dochter geïnspireerd zal zijn bij het kiezen van haar vrienden en dat zij zich zal voorbereiden op een tempehuwelijk, denkt u dan niet dat zo'n dochter haar best zal doen deze nederige smeekbede van de moeder, waar zij zoveel van houdt, in vervulling te laten gaan? Wanneer vader, moeder en kinderen oprecht bidden dat de fijne zoons in het gezin zo zullen leven dat zij mettertijd een roeping van de Heer zullen kunnen aanvaarden om als zijn vertegenwoordigers te dienen in een zendingsgebied van de kerk, gaan wij dan niet inzien hoe zulke zoons opgroeien met een sterk verlangen om op zending te gaan?

Laten wij onze gezins- en persoonlijke gebeden met geloof en vrouwen tot God opzenden. Mochten wij traag zijn geweest om gehoor te geven aan de raad altijd te bidden, dan is er geen beter moment om daarmee te beginnen dan nu. Zij die van mening zijn dat bidden een bewijs van zwakheid is, doen er goed aan te bedenken dat niemand ooit groter is dan wanneer hij op zijn knieën ligt.

Punt twee: *Bereidheid om te dienen*

Voor ons voorbeeld van dienstbetoon wenden wij ons tot het leven van de Heer, waarvan de goedheid, terwijl Hij rondging en de mensen diende, voor ons als een groot licht is. Hij gaf kracht aan de ledematen van de lammen, het gezicht aan de ogen van de blinden, het gehoor aan de oren van de doven, en het leven aan het lichaam van de doden.

Zijn gelijkenissen prediken macht. Met het verhaal van de barmhartige Samaritaan onderwees Hij: 'Heb uw naaste lief.' Met zijn vriendelijkheid tegenover de overspelige vrouw, onderwees Hij liefdevol begrip. In zijn gelijkenis over de talenten onderwees Hij ons om ons te verbeteren en naar volmaking te streven. Kennelijk was Hij ons ook aan het voorbereiden op onze taak bij de opbouw van een eeuwig gezin. Steunverle-

ners zijn geen steunzoekers. Dienstverleners zijn geen pruilers.

Voorbeelden van de bereidheid tot dienen kunnen wij vinden in het leven van onze eigen profeet, president Ezra Taft Benson, en in de familie waar hij deel van uitmaakt. President Benson heeft de algemene autoriteiten eens verteld hoe zijn vader op zending werd geroepen. Hij liet daarbij zijn vrouw achter, die in verwachting was, zijn zeven kinderen, zijn boerderij en alles wat hij bezat. Raakte hij iets kwijt? President Benson vertelt hoe zijn moeder het gezin om de keukentafel verzamelde en daar, bij het licht van een olielamp, de brieven van haar man voorlas. Bij dat voorlezen waren er de nodige onderbrekingen om de tranen, die zo vrijelijk vloeiden, weg te vegen. En de gevolgen? Al die kinderen zijn later op zending gegaan. Zij waren allen bereid om te dienen.

Punt 3: *De reddende hand toesteken*

Er vallen slachtoffers tijdens de reis op het levenspad. Sommigen negeren de wegwijzers die naar het eeuwige leven voeren en merken later dat de omleiding waaraan zij de voorkeur gaven, uiteindelijk doodloopt. Onverschilligheid, nonchalance, egoïsme en zonde eisen alle hun kostbare tol in het leven van de mensen. Er zijn mensen die om de een of ander reden naar de pijpen van de verkeerde dansen en er pas later achter komen dat ze de rattenvanger van verdriet en lijden gevolgd hebben.

Tegen het eind van het jaar 1985 schonk het Eerste Presidium aandacht aan hen die van Christus' kudde waren afgedwaald door middel van een bijzondere verklaring getiteld 'Een uitnodiging om terug te komen'. De boodschap omvatte de volgende oproep: 'Wij moedigen de leden van de kerk aan om hen die hen mogelijk onrecht hebben aangedaan te vergeven. Tegen hen die niet meer actief zijn in de kerk en tegen hen die kritisch zijn geworden, zeggen wij: "Kom terug. Kom terug en vergast u aan hetgeen de Heer u voorzet en proef weer de zoete en voldoening schenkende vruchten van de omgang met heiligen." Wij zijn ervan overtuigd dat velen het verlangen koesteren om terug te komen, maar zich opgelaten voelen. Wij verzekeren u dat u met open armen zult worden ontvangen en dat er bereidwillige handen zijn om u te helpen.'

Misschien ziet u door het volgende veel voorkomen-

de tafereel beter in welke kansen u hebt om iemand de reddende hand toe te steken. Laten we eens kijken naar een gezin met een jongeman die Jan heet. Jan heeft in zijn jonge jaren al veel flinke ruzies gehad met zijn vader. Op een dag, Jan was toen zeventien, hadden ze een bijzonder hevige ruzie. Jan zei tegen zijn vader: 'Dat is de druppel die de emmer doet overlopen. Ik ga weg en kom nooit meer terug!' Toen hij dat gezegd had, ging hij naar zijn kamer en pakte zijn koffer. Zijn moeder smeekte hem om te blijven, maar hij was te boos om te luisteren. Hij liet haar huilend bij de deur achter.

Niet toen hij op het punt stond door de poort van het tuinhok naar buiten te lopen, hoorde hij zijn vader hem naropen: 'Jan, ik weet dat ik er grotendeels schuld aan heb dat je weggaat. Dat spijt me echt. Ik wil dat je weet dat als je ooit besluit terug naar huis te komen, je altijd welkom bent. En dan zal ik proberen een betere vader te zijn. Ik wil dat je weet dat ik altijd van je zal houden.' Jan zei niets, maar ging naar het station en kocht een buskaartje naar een verafgelegen stad. Toen hij in de bus naar buiten zat te kijken, dacht hij na over wat zijn vader had gezegd. Hij beseftte hoeveel liefde ervoor nodig was geweest om zijn vader ertoe te brengen dat te zeggen. Zijn vader had zich verontschuldigd. Hij had hem uitgenodigd om terug te komen en zijn woorden klonken in de zomerlucht nog na: 'Ik zal altijd van je houden.'

Toen begreep Jan dat hij degene was die de volgende stap moest doen. Hij zag in dat hij alleen maar gerust kon krijgen door tegenover zijn vader dezelfde volwassenheid, goedheid en liefde te tonen die zijn vader tegenover hem had getoond. Jan stapte uit, kocht een nieuw kaartje en ging terug naar huis.

Toen hij kort na middernacht het huis betrad en het licht aandeed, zat zijn vader met gebogen hoofd in een schommelstoel. Toen zijn vader opkeek en Jan zag, stond hij op en vlogen ze elkaar in de armen. Daarna heeft Jan dikwijls gezegd: 'Die laatste jaren thuis kan ik gerust onder de gelukkigste van mijn leven rekenen.'

De jongen werd plotseling een man. De vader onderdrukte zijn boosheid en trots om zijn zoon de reddende hand toe te steken voordat die zich bij het leger van uit het oog verloren leden voegde uit gebroken gezinnen. De liefde hield hen bijeen en werkte als een genezende balsem. Liefde wordt door zovelen zo vaak gevoeld, maar zo zelden geuit.

De jongen werd plotseling een man. De vader onderdrukte zijn boosheid en trots om zijn zoon de reddende hand toe te steken.

Vanaf de berg Sinaï weerklinkt het in onze oren: 'Eer uw vader en uw moeder' (Exodus 20:12). En later komt van diezelfde God de opdracht: 'Gij moet (...) in liefde te zamen leven' (LV 42:45).

Kniel neer om te bidden. Wees bereid om te dienen. Steek de reddende hand toe. Elk van die handelingen is een onmisbaar onderdeel van Gods uitvoeringsontwerp om van een huis een thuis te maken, en van een thuis een hemel.

Laten wij vaardig bouwen, nergens op beknielen en ons aan Gods ontwerp houden. Dan zal de Heer, die onze bouwopzichter is, misschien tegen ons zeggen, zoals Hij zei toen Hij verscheen aan Salomo, een bouwuit een andere tijd: 'Ik heb dit huis dat gij gebouwd hebt, geheiligd door mijn naam daar voor altijd te vestigen, en mijn ogen en mijn hart zullen daar te allen tijde zijn' (1 Kon. 9:3). Dan zullen wij een hemels thuis en een eeuwig gezin hebben.

SUGGESTIES VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. De Heer heeft ons een ontwerp gegeven voor het bouwen van een sterk en gelukkig gezin.
2. Drie belangrijke richtlijnen zijn:
  - Kniel neer om te bidden. Gebed kan meer problemen helpen oplossen, meer leed verzachten, meer overtredingen voorkomen en een grotere vrede in de menselijke ziel teweegbrengen dan op enig andere manier verkregen kan worden.
  - Wees bereid om te dienen. Steunverleners zijn geen steunzoekers en dienstverleners zijn geen pruilers.
  - Steek de reddende hand toe. Liefde bindt en is een genezende balsem.

HET SCHOUWSPEL OP HET EUROPESE TONEEL

Ouderling Russell M. Nelson

van het Quorum der Twaalf Apostelen

Vanwege de opmerkelijke gebeurtenissen die in de afgelopen vijf jaar met betrekking tot de kerk in Midden- en Oost-Europa hebben plaatsgevonden, is mij gevraagd vanuit mijn eigen invalshoek een verslag van die gebeurtenissen te schrijven. Er is de laatste tijd in dat gedeelte van de wereld sprake geweest van een geweldig schouwspel. Voordat we dat schouwspel nader bekijken, zou ik eerst bij wijze van inleiding nog een paar fundamentele zaken willen opmerken:

- Dit verslag, dat door slechts één lid van de Raad der Twaalf is geschreven, is geen goede weergave van wat mijn collega's in het kader van hun taken in datzelfde en in andere delen van de wereld gedaan hebben. Alle leden van het Eerste Presidium en de Raad der Twaalf hebben in de genoemde periode het nodige gedaan in Europa – van het Verenigd Koninkrijk en Ierland tot en met de landen in Oost-Europa. En dat werelddeel heeft onder die stortvloed van inzet onmetelijke zegeningen gekregen. Ook deze andere algemene autoriteiten hebben zich aan goddelijke opdrachten gehouden, hebben de deur naar landen geopend, landen gewijd, en er de kerk gevestigd en georganiseerd. Zij hebben hun roeping grootgemaakt en hebben uitstekend werk gedaan, waardoor zij een inspirerend voorbeeld hebben gegeven dat ik en anderen kunnen volgen.

- De apostolische taak is niet beperkt tot één werelddeel of de mensen die er wonen. De Twaalf moeten alle bewoners van de aarde onderwijzen. (Zie

Matteüs 28:16-19; Marcus 16:14-15; Lucas 24:47-48; Johannes 21:15-17; Openbaring 14:6; Mosiah 3:13; Alma 29:8; Leer en Verbonden 42:58; 107:33; 134:12.)

- De Twaalf 'wenden zich tot de Zeventig' (zie LV 107:38). In het door God geïnspireerde systeem, zijn de zeventig werkzaam in gebiedspresidijs en geven leiding aan het werk van zendingspresidenten en plaatselijke leiders.

- De Twaalf voeren opdrachten uit die zij van het Eerste Presidium van de kerk krijgen. Met die opdracht komen zij in aanmerking voor deze grote belofte uit de Schriften: 'De Twaalfen (...) zullen (macht) hebben de deur van Mijn koninkrijk te openen voor iedere natie, waarheen gij [het Eerste Presidium] hen ook zult zenden' (LV 112:21).

De Heer heeft gezegd: 'Ik zal Mijn werk in de daarvoor bestemde tijd bespoedigen' (LV 88:73). Wie de recente groei van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen bekijkt, is zich zeer bewust van dat bespoedigingsproces. Dat zou ons in alle nederigheid dankbaar moeten stemmen voor de almachtige hand van de Heer. Schijnbaar onoverkomelijke hindernissen zijn slechts kleine problemen gebleken voor de gelovigen, want 'Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God' (Lucas 18:27).

Vanaf het begin is inspiratie de eerste voorbereiding geweest. De Heer inspireerde de profeet Joseph Smith om het twaalfde geloofsartikel op te stellen: 'Wij geloven onderworpen te moeten zijn aan koningen, presidenten, heersers en overheidsdienaren, en de wet te

moeten gehoorzamen, eerbiedigen en hooghouden.' Die geïnspireerde verklaring is beslist geschreven voor onze tijd. De profeet wist dat het evangelie uiteindelijk aan alle volken gebracht moest worden, ongeacht hun verschillen in regeringsvorm. Hij wist dat de verordeningen van zaligheid en verhoging de mensen ongeacht hun politieke bestuursvorm tot zegen konden zijn. En hij wist dat de mensen die juiste beginselen onderwezen zouden krijgen, hun leiders trouw zouden zijn en de plaatselijke wetten zouden gehoorzamen, prima in staat zouden zijn om de zegeningen van het evangelie te ontvangen.

En dat is ook gebeurd in deze periode van opmerkelijke politieke veranderingen. Het zou niet passend

In 1991 bezochten ouderling Russell M. Nelson en leden van het Mormoons Tabernakelkoor de Zomertuinen in Leningrad (nu St. Petersburg). Een jaar eerder had ouderling Nelson in diezelfde tuin het land opnieuw toegewijd aan de verkondiging van het evangelie.

zijn om te proberen die veranderingen te analyseren, zij het dat er wel opgemerkt kan worden dat de inspanningen van de plaatselijke leiders van de kerk in die landen aan de politieke veranderingen vooraf zijn gegaan en dat zij die veranderingen niet hebben afgewacht. Laat het voldoende zijn om te zeggen dat de Europese landen onderworpen zijn geweest aan politieke druk, ideologische spanning, en communicatieproblemen wegens een waar Babel van verschillende talen. De grenzen zijn door oorlogen en verdragen veranderd. De steden zijn geteisterd door bombardementen, maar weer herbouwd door de onverzettelijke geest van de volhardende burgers die smachten naar een betere toekomst.

Wij zijn ons deze geschiedenis sterk bewust geweest. Europa is belangrijk voor de kerk. Het was het vaderland van de voorouders van veel van de huidige leiders. Door het zendingswerk in de begintijd van de kerk, vooral in Groot-Brittannië en het noordelijk deel van Europa, kwamen veel machtige, trouwe leden in de kerk die haar kracht en stabiliteit gaven in de moeilijke beginjaren.

De vooruitgang die de kerk in Europa de afgelopen

FOTOGRAFIE: CRAIG DIMOND

Rechts: In augustus 1982 organiseerde ouderling Thomas S. Monson van het Quorum der Twaalf de Ring Freiberg. Vlnr: Frank Herbert Apel, ring-president; Hans B. Ringger, regionaal vertegenwoordiger; Gottfried Richter, eerste raadgever in het presidium van het Zendingsgebied Dresden; ouderling Robert D. Hales van het Eerste Quorum

der Zeventig; Henry Burkhardt, zendingspresident; ouderling Monson; en Günter Schulze, tweede raadgever in het presidium van het Zendingsgebied Dresden.

Uiterst rechts: De open dagen van de Freiberg-tempel trokken voor de inwijding van het gebouw in 1985 meer dan 90000 bezoekers.

jaren heeft gemaakt, is veel te uitgebreid om in dit artikel goed uiteen te zetten. Daarom is het nodig om de te beschrijven landen en omstandigheden te beperken. Ik beken dus bij voorbaat schuldig te zijn aan het weglaten van veel belangrijke details.

Wanneer we naar een film gaan, zien we een titelrol waarop ook namen staan van medewerkers wier werk achter de schermen van groot belang is geweest. Door ruimtegebrek kan ik aan die plicht niet voldoen. Maar ik wil wel de onzelfzuchtige inzet van onvermoeibare algemene autoriteiten noemen die van de tweede helft van 1985 tot en met midden 1991 in het gebiedspresidium van het Gebied Europa werkzaam zijn geweest: de ouderlingen Joseph B. Wirthlin, Carlos E. Asay, Hans B. Ringger, Derek A. Cuthbert, John Sonnenberg, Russell C. Taylor, John R. Lasater, Albert Choules jr. en Spencer J. Condie. Zowel moedige echtparen als pionierende zendelingen verdienen veel eer. En vooral het voorbeeldige gedrag van de heiligen in de Duitse Democratische Republiek en Tsjecho-Slowakije is erg belangrijk. Doordat zij zo'n goed voorbeeld waren, deden hun regeringsleiders positieve aanbevelingen op vragen om inlichtingen door leiders van andere landen.

Ik zal regelmatig de naam van ouderling Hans B. Ringger gebruiken. Hij was het lid van het Gebiedspresidium dat speciaal verantwoordelijk was voor die bijzondere landen in Midden- en Oost-Europa. Ouderling Ringger is Zwitsers, en bovendien architect en elektrotechnisch ingenieur van beroep. Zijn samenwerking met mij bij deze opdrachten is als bijzonder buitengewoon overgekomen op de regeringsleiders die gewend waren om beroepsgeestelijken als gesprekspartner te hebben. In feite is juist dat

unieke karakter ontwapenend geweest. Onze gastheren waren altijd hoogst verbaasd, om het maar eens zachtjes uit te drukken, als ze werden voorgesteld aan een Amerikaanse hartchirurg en een Zwitserse architect die zich samen voltijds aan het werk voor hun kerk wijdde. Daarom een speciaal eerbetoon aan ouderling Ringger.

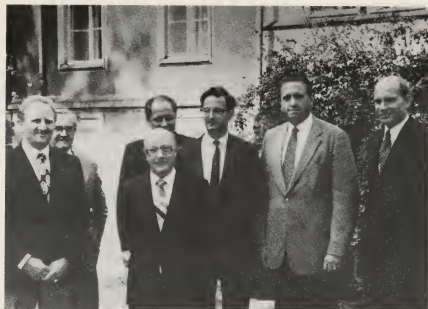
Ouderling Dennis B. Neuenschwander van de Zeventig is nog niet zo lang geleden ontheven van zijn taak als president van het Zendingsgebied Wenen-Oost (een functie die hij vier jaar lang bekleed heeft). Door zijn pionierswerk is er enorm veel bereikt in bijna alle landen die in dit verslag genoemd worden. Van de elf zendingsgebieden die in de afgelopen twee jaar in Europa georganiseerd zijn, zijn er zes (de zendingsgebieden Praag, Helsinki-Oost, Athene, Boedapest, Warschau en Sofia) ontstaan uit districten uit zijn zendingsgebied in de periode dat hij daar werkzaam was. En er zullen ongetwijfeld meer volgen. Dat is een opmerkelijk record.

Zuster Beverly Campbell, president Ralph W. Hardy, en andere leden van het public-relationscomité van de kerk in Washington D.C., zijn bijzonder behulpzaam geweest bij het leggen van contacten met ambassadeurs en bestuurders in Washington D.C. en in het buitenland. Zij en hun partners en medewerkers hebben onze grootste dank verdiend.

Eensgezind en dankbaar erkennen wij de hand van de Heer in deze opmerkelijke resultaten, want wij zijn geroepen om te werken aan de zaak des Heren.

GEOGRAFIE

Dit verslag richt zich op tien landen in het midden en

FOTOGRAAF: TIM BROSNAHAN

oosten van Europa. Dit zijn hun geografische categorieën:

Midden-Europa omvat de landen Polen, Hongarije, Tsjecho-Slowakije en – tot 3 oktober 1990 – de Duitse Democratische Republiek. Op die datum verenigde de Duitse Democratische Republiek zich met de Bondsrepubliek Duitsland. Het feit dat het daarvoor een onafhankelijke staat was, speelt een belangrijke rol in dit schouwspel.

Vijf landen vormen samen de Balkanstaten (en zijn genoemd naar het Balkanschiereiland). Het zijn Joegoslavië, Roemenië, Bulgarije, Albanië en Griekenland.

Ten tijde van het schrijven van dit verslag was de Unie van Socialistische Sovjetrepublieken nog een land met vijftien republieken, waarvan er drie bestonden uit de Baltische staten Estland, Letland en Litouwen, die grenzen aan de Baltische Zee. Dit zal ongetwijfeld veranderd zijn tegen de tijd van de publikatie van dit verslag.

Het Oeralgebergte vormt de oostgrens van Europa. Het gedeelte van de Sovjetunie dat ten oosten van de Oeral ligt, valt onder het werelddeel Azië. Het gedeelte ten westen ervan maakt dus deel uit van Oost-Europa.

De term Centraal Europa is niet gebruikt. Voor de Europeanen is er geen specifiek 'centrum' van Europa.

Nu zetten we de kerk op het toneel en draaien de klok terug. Het is 10 november 1985. President Ezra Taft Benson is de dertiende president van de kerk geworden. De donderdag daarna geeft het Eerste Presidium ieder lid van het Quorum der Twaalf bepaalde opdrachten. Ik moest contactman zijn voor heel

Europa en zou verantwoordelijk zijn voor het werk daar, waarin ik de ouderlingen Thomas S. Monson en Neal A. Maxwell opvolgde. Ouderling Monson, die nu deel uitmaakt van het Eerste Presidium, had ongeveer twintig jaar lang de zaken in Midden- en Oost-Europa geleid. Ouderling Maxwell was contactman geweest voor de rest van Europa, inclusief het Verenigd Koninkrijk, Ierland, en bovendien Afrika.

Destijds waren de activiteiten in Midden- en Oost-Europa beperkt. Ouderling Spencer J. Condie, nu van de Zeventig, was toen president van het Zendinggebied Wenen. Er waren enkele 'begeleidende' zendingsechtparen werkzaam onder zijn leiding. Eén daarvan was werkzaam in Polen, een ander ging vanuit Oostenrijk heen en weer naar Hongarije, en nog een ander was werkzaam in Joegoslavië, terwijl er ook twee echtparen in Griekenland werkzaam waren. Uiteraard was er niemand geroepen naar de Sovjetunie.

Intussen waren er ook in de tijden van politieke spanning leden in de DDR en Tsjecho-Slowakije. Uiteraard waren daar geen zendingsechtparen aanwezig. De activiteiten van de leden waren beperkt door het strenge regime in hun land. Toen zuster Nelson en ik bijvoorbeeld in 1975 een bezoek brachten aan Tsjecho-Slowakije, was ik uitgenodigd om deel te nemen aan een medisch evenement. Toen ik in Praag was, kwamen we met enkele heiligen bijeen in de woning van een lid, die we via een slecht verlichte trap bereikten. We herinneren ons nog goed dat we kennis maakten met de vijftienjarige dochter van twee leden die vertelden dat ze hun dochter nooit tevoren gezegd hadden dat ze lid van de kerk waren. Die avond werd

haar deze potentieel gevaarlijke informatie voor het eerst toevertrouwd. Na de bijeenkomst bracht de districts-president ons tot op zekere afstand van ons hotel, zodat de politie hem niet in ons gezelschap zou zien. Onder zulke moeilijke omstandigheden was er geen hoop op zendingswerk in Tsjecho-Slowakije of de DDR, die overigens voor de Tweede Wereldoorlog wel zendelingen hadden gehad.

EEN TEMPEL SIERT HET LAND

In 1985 vond er een bijzonder belangrijke gebeurtenis plaats. Er werd een tempel gebouwd in de DDR. Het gebouw werd op 29 juni 1985 ingewijd door president Gordon B. Hinckley, wiens gebed deze opmerkelijke uiting van hoop bevatte: 'Moge deze dag lang herinnerd worden in de verslagen van de kerk. Moge deze dag met dankbaarheid en waardering herinnerd worden. Moge het het begin zijn van een nieuwe tijd van blijheid voor uw volk.'

De Heer heeft beslist naar die smeebede geluisterd. Dat gebed werd een profetische belofte. Terugkijkend daarop is het duidelijk dat de invloed van die tempel onmetelijk groot is geweest. Het is grotendeels dankzij de geestelijke uitstraling van die tempel dat die veranderingen hebben plaatsgevonden. Dit huis des Heren was het middelpunt waarom alle goede dingen achterenvolgens leken te draaien.

Nu we het decor voor het schouwspel hebben bepaald, kunnen we kijken naar de specifieke vooruitgang die elk land heeft gemaakt, te beginnen met het noordelijk deel van Midden-Europa.

POLEN

Op 31 mei 1986 vergezelde ik president Thomas S. Monson en ouderling Ringger naar vergaderingen met Adam Lopatka, hoofd godsdienstzaken, en Tadeusz Dusik, overziener niet-katholieke zaken, en hun medewerkers. We spraken tegenover hen onze tweeledige hoop uit dat er zendelingen in Polen toegelaten zouden worden en dat we toestemming zouden krijgen om een kerkgebouw te kopen of te bouwen. Beide verzoeken werden ingewilligd!

Op 15 juni 1989 staken we de eerste spade in de grond voor het eerste HLD-kerkgebouw dat op Pools grondgebied gebouwd zou worden. Het is inmiddels klaar en is ingewijd op 22 juni 1991.

Rechts: Het eerste HLD-kerkgebouw in Polen werd in juni 1991 ingewijd.

Uiterst rechts: Voor de Poolse heiligen was de inwijding van hun eerste kerkgebouw het uitkomen van een droom. Deze twee moeders met hun dochters bevonden zich onder de eerste heiligen die in Boedapest een districtsvergadering bijwoonden.

Op 1 juli 1990 werd het eerste Poolse zendingsgebied geopend, met hoofdkantoor in Warschau en Walter Whipple als president. Het eerste lid dat uit Polen op zending werd geroepen, was Ursula Adamska, die haar zending in het Zendingsgebied Tacoma (Washington) vervulde. Ze woont nu in Warschau en heeft daar als spreekster meegewerkt aan het recente concert van het Mormoons Tabernakeloor.

DE DUITSE DEMOCRATISCHE REPUBLIEK

Veel sterke nieuwe leden uit de vroege geschiedenis van de kerk kwamen uit het gebied dat tot voor kort nog bestond als de Duitse Democratische Republiek. Karl G. Maeser, bijvoorbeeld, werd in Meissen (bij Dresden) geboren. (Hij werd in 1875 hoofd van de Brigham Young Academy in Provo, Utah.) Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog zijn onze leden behoeftzaam en in stilte bijzonder toegewijd gebleven.

Door de voorzichtige leiding die president Monson, ouderling Wirthlin, ouderling Asay en andere algemene autoriteiten hebben gegeven, kregen de regeringsleiders een zekere mate van respect voor de kerk. Zij merkten ook dat onze leden oprechte en eerlijke burgers waren. De integriteit en het toegewijde geloof van die leden heeft hen letterlijk hun tempel in Freiberg bezorgd.

Henry Burkhardt werd als president van die tempel geroepen en zijn vrouw, Inge, als mater. Jarenlang waren de Burkhardts de geliefde leiders van de heiligen in de Duitse Democratische Republiek. Toen president Monson daar eens een regionale conferentie presideerde, vroeg hij alle aanwezigen die wel eens een

zegen of zalving van president Burkhardt hadden gekregen, door hem waren aangesteld of geroepen, of op andere wijze door hem waren geholpen, de hand op te steken. De meerderheid van de aanwezigen stak de hand op! De invloed van de Burkhardts is onmeetbaar.

Op 28 oktober 1988 kwamen president Monson en ik, vergezeld door ouderling Ringger, president Burkhardt en andere kerkleiders, in Oost-Berlijn bijeen met

regeringsfunctionarissen. Wij deden twee gerichte verzoeken. Wij vroegen toestemming om buitenlandse zendelingen die oorspronkelijk uit de Duitse Democratische Republiek afkomstig waren in het land toe te laten. En we vroegen toestemming voor onze ouderlingen in de DDR om het land voor twee jaar te verlaten zodat ze elders in de wereld een zending zouden kunnen vervullen. Uiteindelijk werden beide verzoeken ingewilligd! Wat was dat een historisch moment!

FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND

FOTOGRAF: CRAIG DIMOND

(Zie Thomas S. Monson, 'God zij dank', *De Ster*, juli 1989.)

De regering gaf president Monson een opmerkelijk eerbetoon. Hij had gevraagd of zij wilden aangeven naar welke landen de vertrekkende zendelingen wel of niet mochten worden gestuurd. Nadat zij daar onderling over hadden overlegd, zei hun woordvoerder eenvoudig: 'President Monson, wij vertrouwen u! U mag ze sturen waar u maar wilt.' Die eerste tien ouderlingen werden naar Engeland, de Verenigde Staten, Canada, Argentinië en Chili gestuurd. Zij hebben allen met succes en eervol hun zending vervuld en zijn naar huis teruggekeerd.

Onze eerste kleine groep binnenkomende zendelingen kwam op 28 maart 1989 in de DDR aan, onder leiding van president Wolfgang Paul. Hun aantal is inmiddels aanzienlijk gegroeid. In de daaropvolgende anderhalf jaar zijn er meer dan 1100 mensen gedoopt.

Toen president en zuster Paul naar Dresden verhuisden, waren hun kinderen verplicht Russisch te leren. Daarvoor werd een lerares in de arm genomen. Die lerares werd mettertijd bekeerd en zij liet zich dopen. Haar ouders volgden haar voorbeeld, enige tijd later.

November 1989 betekende het einde voor de Berlijnse Muur, en allerlei gebeurtenissen leidden uiteindelijk tot de hereniging van de Duitslanden op 3 oktober 1990. Minder dan drie weken later, op 21 oktober, keerden president Monson, ouderling Ringger en ik terug naar Berlijn voor een reorganisatie van de kerk in dat deel van Duitsland. Bijna 2500 mensen woonden de algemene bijeenkomst van die conferentie in Berlijn bij. De heiligen waren dankbaar om weer bijeen te zijn! Er was onder de aanwezigen bijna geen oog dat droog

bleef. En we kwamen in Berlijn ook met meer dan 150 zendelingen bijeen.

Op 1 juli 1991 werd het zendingsgebied gesplitst en werd het nieuwe Zendingsgebied Berlijn georganiseerd, met Manfred Schütze als president, die president Paul verving (die wij danken voor zijn pionierswerk). President Paul werd in het Zendingsgebied Dresden door president Magnus R. Meiser vervangen.

Duitsland en haar volk zijn nu in politiek opzicht herenigd; de leden van de kerk zijn niet alleen in wereldlijk, maar ook in geestelijk opzicht één in het werk van de Meester, die zij liefhebben en dienen.

TSJECHO-SLOWAKIJE

In dit land was de weg naar erkenning moeilijk en frustrerend. Sinds wij Europa toegewezen hebben gekregen, zijn ouderling Ringger en ik ten minste jaarlijks naar Tsjecho-Slowakije gereisd om in Praag te vergaderen met regeringsfunctionarissen. Twee transatlantische reizen werden beloond met niet meer dan een geannuleerde afspraak of in de grond geslagen hoop door de verklaring 'Uw verzoek om erkenning wordt nog bestudeerd'. Toen we echter op 6 februari 1990 terugkeerden naar Praag, constateerden we dat de functionaris met wie wij tot dan toe te maken hadden gehad, uit zijn functie verwijderd was. Toen zijn opvolger ons hele verhaal had angehooord, zei hij: 'Uw verzoek om erkenning wordt nog deze maand ingewilligd. Uw leden mogen weer in alle waardigheid aanbidden. En uw zendelingen mogen terugkeren naar dit land.' Op 21 februari 1990 werd de kerk met ingang van 1 maart 1990 erkend.

Toen die belangrijke verklaring werd gegeven, voel-

Uiterst links: Hongaarse jongeren wonen in Boedapest een districtsvergadering bij.

Links: Alajosné Pekars (midden) met zoon Alajos en dochters Nikolett en Claudia – heiligen uit Boedapest.

de ik dat de ware held in dit verhaal onze districtspresident in Tsjecho-Slowakije was, Jivri Svneiderfler. Ongeveer twee en een half jaar daarvoor vernamen ouderling Ringger en ik dat de erkenning alleen maar officieel aangevraagd kon worden door een *Tsjechisch* lid van de kerk. Dus gingen we naar broeder en zuster Svneiderfler. Wij legden uit wat we zojuist hadden vernomen van de voorzitter van de raad voor godsdienstzaken. Wetend dat andere Tsjechische leiders en filosofen gevangen waren genomen of waren gedood wegens hun godsdienstige of afwijkende overtuiging, zeiden we tegen broeder Svneiderfler dat wij, als zijn kerkleiders, dat niet van hem konden of zouden verlangen. Na even nagedacht te hebben, zei broeder Svneiderfler nederig: 'Ik ga! Ik zal het doen!' Zijn vrouw weende toen hij dat zei. Ze omhelsden elkaar en zeiden: 'We zullen al het nodige doen. Dit is voor de Heer en zijn werk is belangrijker dan onze vrijheid of ons leven.'

Enkele maanden later, toen de papieren waren ingevuld, diende broeder Svneiderfler ze zelf in. Onze leden en hij werden toen grondig in de gaten gehouden. Maar de heiligen hielden moedig en vol geloof stand. Eindelijk kwam na een periode van vasten, gebed en voldoen aan alle vereisten die heerlijke aankondiging van de erkenning. Ik heb grote bewondering voor de Svneiderflers en al die volhardende leden die zoveel ondervraging en risico hebben doortaan!

Broeder Svneiderfler werd met ingang van 1 september 1991 geroepen als president van de Freiberg-tempel, waar hij president Burkhardt opvolgde – die meer dan zes jaar lang vol toewijding en volkomen getrouw dat werk gedaan had. Zuster Olga Svneiderfler werd

de mater van de tempel, waar ze zuster Inge Burkhardt opvolgde.

Op 1 juli 1990 werd er, na een verbod dat veertig jaar gegolden had, weer een zendingsgebied geopend in Tsjecho-Slowakije, met Richard W. Winder als president van het Zendingsgebied Praag. Hij had als jongeman al een zending vervuld in dat land. Zijn vrouw, Barbara, werd ontheven als algemeen presidente van de zustershulpvereniging om haar echtgenoot te steunen in die cruciale taak waarvoor alleen zij zo uniek in aanmerking kwamen.

HONGARIJE

Nadat ik daartoe gemachtigd was door het Eerste Presidium, was ik in de unieke gelegenheid om op Paaszondag 19 april 1987 op de berg Gellért in Boedapest Hongarije toe te wijden aan het zendingswerk. Twee dagen later hadden ouderling Ringger en ik een afspraak met de voorzitter van de raad voor godsdienstzaken, Imre Miklos. Aanvankelijk werden we met een enigszins stugge houding ontvangen. Het was duidelijk dat we niet welkom en niet gewenst waren. Het ging niet zo goed. Maar toen voelde ik dat ik deze leider moest vertellen dat ik twee dagen eerder een apostolisch gebed had uitgesproken voor dit land en dit volk. Toen ik dat vertelde, veranderde zijn gezichtsuitdrukking. Hij begon te luisteren. Een vergadering die voor een half uur gepland was, duurde anderhalf uur. Vanaf dat moment werd hij onze vriend en voorvechter. Er werden nog verscheidene vergaderingen belegd – met succes. Veertien maanden later, op 14 juni 1988, keerden ouderling Ringger en ik terug naar Boedapest voor formele plechtigheden met de heer Miklos waarmee de kerk officieel erkend werd in Hongarije.

In oktober 1989 werd de jaarlijkse instructiebijeenkomst gehouden voor alle zendingspresidenten in Boedapest met hun echtgenote. President Thomas S. Monson en zuster Francis J. Monson voegden zich bij ons. Op de dag dat die instructiebijeenkomst gehouden werd, veranderde het Hongaarse parlement de naam van het land van de Hongaarse volksrepubliek in de Hongaarse Republiek. Het was een democratie geworden.

Op 1 juli 1990 werd er een nieuw zendingsgebied geopend, met James L. Wilde als president. Ons kerkgebouw in Boedapest werd ingewijd door president

Monson, en daar en in andere plaatsen ontwikkelen zich diverse gemeenten.

JOEGOSLAVIË

President Monson heeft dit land op 31 oktober 1985 ingewijd, vlak voor zijn roeping als raadgever in het Eerste Presidium. In 1987 bezoekt ik dat land voor het eerst als kerkleider. Ouderling Ringger en ik spraken

met de regeringsfunctionarissen die respectievelijk in Servië, in Kroatië en Joegoslavië verantwoordelijk waren voor godsdienstzaken. Kresmir Cosic, voormalig topbasketbalspeler van de Brigham Young University, fungeerde als onze tolk. Broeder Cosic was een nationale sportheld geworden in Joegoslavië. De regeringsfunctionarissen gaven toe dat ze er niet zo op gebrand waren om te spreken met leiders van de 'mormoonse' kerk, maar ze waren er wel enthousiast over

FOTOGRAFE: PEGGY JELLINGHAUSEN

Uiterst links: Ivan en Bonnie Valek. Broeder Valek is districtsresident in Joegoslavië. **Links:** Kinderen in een Europees vluchtelingenkamp in Oostenrijk maken kennis met een Duitse HLD-zending.

Onder: De ouderlingen Ryan Cox en Kim Simpson, van het Zendingsgebied Wenen-Oost, in Zagreb.

om broeder Cosic te ontmoeten omdat ze hem bewonderden en regelmatig op de TV zagen.

Wij hebben nu een wettelijk erkend kerkgebouw in Zagreb en gemeenten in andere grote steden. Er zijn ouderlingen en echtparen op zending in Joegoslavië, dat onder het Zendingsgebied Wenen valt. Wij bidden oprecht om een vredige oplossing voor de burgeroorlog waaronder die natie momenteel gebukt gaat. Er wonen zoveel fijne zielen in dat land.

ROEMENIË

Ouderling Ringger en ik gingen in oktober 1987 voor het eerst naar Boekarest. Daar maakten we voor het eerst een beetje kennis met de regeringsfunctionarissen.

In februari 1990 keerden we terug, vijf weken na de bloedige revolutie die de dictatuur omverwierp waaronder het land al zo lang gezocht had. Nadat ik daarvoor van het Eerste Presidium de bevoegdheid had ontvangen, wijdde ik op 9 februari in het Cismigiu Park Roemenië toe aan het zendingswerk. Overigens betekent de naam van het park, vertaald, 'iemand die water draagt'. Dat leek bijzonder symbolisch bij de overweging van de boodschap die de Heer in Samaria aan de vrouw bij de bron gaf. Jezus zei tegen haar: 'Een ieder, die van dit water drinkt, zal weder dorst krijgen; 'maar wie gedronken heeft van het water, dat Ik hem zal geven, zal in hem worden tot een fontein van water, dat springt ten eeuwigen leven' (Johannes 4:13-14).

Wij vroegen de nieuwe regeringsleiders wat wij, als kerk, konden doen om hen te helpen. Ze vroegen om hulp met hun wezen. Er werd ons verteld dat er alleen

al in Boekarest meer dan dertigduizend wezen waren. Wij bezochten een van de weeshuizen. Ik heb in mijn leven al veel meelijwekkende taferelen gezien, omdat ik in liefdadigheidsziekenhuizen heb gewerkt in Bombay (India) en in de Volksrepubliek China en elders onder moeilijke omstandigheden operaties heb verricht. Maar geen situatie die ik ooit had gezien, leek zo tragisch als de situatie in die instelling.

De leden van de kerk reageerden bijzonder humaan en vrijgevig en boden de helpende hand. Ik wil vooral de heiligen in Europa eer bewijzen, want zij laadden talloze vrachtwagens vol met hulpgoederen om het lot van die ongelukkige kinderen te verlichten.

Verscheidene volwassen, goed getrainde en gekwalificeerde heiligen der laatste dagen hebben gehoor gegeven aan een oproep om bijzonder dienstbetoon te verrichten in Boekarest, waar zij als vrijwilliger werken – net als Ammon in de tijd van het Boek van Mormon. Hun inzet is beslist net zo historisch als die van andere pioniers in de annalen van de kerkgeschiedenis.

Deze zendingen zijn nu werkzaam onder de leiding van de president van het Zendingsgebied Boedapest. In Roemenië worden inmiddels regelmatig kerkdiensten bijgewoond door leden en geïnteresseerde vrienden.

BULGARIJE

Toen ouderling Ringger en ik op 30 oktober 1988 voor het eerst in Sofia aankwamen, meenden wij op grond van informatie die wij via indirecte contacten gekregen hadden, dat men ons op de luchthaven zou opwachten en dat al de nodige afspraken waren ge-

maakt. (Overigens was het onze ervaring dat de meeste leiders in deze totalitaire regeringen nooit enige afspraak schriftelijk bevestigden.) Dus gingen we zonder bevestiging, maar vol geloof naar Bulgarije. We kwamen laat in de avond aan. Niemand wachtte ons op. We namen een taxi, die ons bij het verkeerde hotel afzette. Toen we dat eenmaal ontdekten hadden, sjokten we met onze bagage door een sneeuwstorm tot we eindelijk de juiste accommodatie gevonden hadden. Ook de volgende dag was vol frustratie toen de tweetalige telefonisten van ons hotel niet in staat bleken ons te helpen het kantoor of de leiders te vinden die wij moesten spreken. Wij zaten helemaal vast. We konden alleen nog maar om hulp bidden.

Onze gebeden werden beantwoord. Een dag later, om tien uur 's morgens, kregen we op wonderbaarlijke wijze de heer Tsviatko Tsvetkov, hoofd godsdienstenzaken voor zijn land, te spreken. Hij was zojuist teruggekeerd in de stad en zijn tolk was ook beschikbaar. Ongelooflijk!

Aanvankelijk was de ontvangst nogal kil. Hij wist niets van ons bezoek. Via zijn tolk mopperde hij: 'Nelson? Ringger? Mormonen? Ik heb nog nooit van u gehoord.'

Ik antwoordde: 'Dan zijn we quitte. Wij hebben ook nog nooit van u gehoord. Het is tijd dat we kennismaken.' Iedereen moest lachen en we hadden een goed gesprek.

In februari 1990 keerden ouderling Ringger en ik terug naar Sofia. Na daarvoor de bevoegdheid te hebben gekregen van het Eerste Presidium, sprak ik op 13 februari in het Na Svobodata Park (wat 'Vrijheidspark' betekent) een apostolisch wijdingsgebed uit.

Tijdens dit bezoek spraken we weer met de heer Tsvetkov en andere regeringsleiders, en bovendien veel vertegenwoordigers van de media. De directeur van de International Foundation in Bulgarije vroeg ons of wij aan leerkrachten Engels konden komen. Wij verzekerden hem dat wij dat inderdaad konden. Bekwame leerkrachten werden geroepen en erheen gestuurd om aan dat verzoek te voldoen. Die directeur kwam in oktober 1990 naar Salt Lake City om de vriendschapsbanden verder aan te halen. Dankbaar prees hij de inzet van onze zendelingzusters en zendingsechtparen die al in Bulgarije aan het onderwijzen waren. De contacten die zij opgedaan hebben, zijn uitstekende introducties gebleken, en sindsdien zijn verscheidene mensen lid geworden van de kerk.

Rechts: Een lid uit Tallinn (links), praat buiten het Bolshoi Theater in Moskou met een BYU-student. **Uiterst rechts:** Alexander Rutsikoi (rechts), vice-president van de republiek Rusland, kondigde op 24 juni 1991 de formele erkenning van de kerk in Rusland aan. Naast hem (links) president Gary L. Browning van het Zendingsgebied Helsinki-Oost en ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf.

Op 1 juli 1991 werd er een nieuw zendingsgebied, het 268ste, geopend. Kiril Kiriakov is momenteel president van het Zendingsgebied Sofia. President en zuster Kiriakov zijn beiden van geboorte Bulgars. Op 10 juli 1991 werd de kerk officieel erkend door de Bulgaarse regering. Het aantal leden en geïnteresseerden in Bulgarije is groeiende.

GRIEKENLAND

Vanaf het moment dat ik in 1985 voor het eerst in het kader van mijn taken naar Athene ben geweest, is de kerk in Griekenland gestaag gegroeid. In juli 1990 werd het Zendingsgebied Athene geopend, met R. Douglas Phillips als president. Er waren al gemeenten in Griekenland die voorheen onder leiding hadden gestaan van, respectievelijk, de zendingsgebieden Wenen en Wenen-Oost. De leden daar vinden het heerlijk om nu hun eigen voltiijdzendingelingen te hebben die hun vrienden kunnen onderrichten en hun gemeenten versterken. Zij brengen een machtig werk tot stand in dit land dat zowel vanouds als in de huidige tijd gezegend is door de persoonlijke bediening van apostelen.

ALBANIË

Dit land verklaarde zich in 1967 officieel atheïstisch en stelde godsdienst buiten de wet.

Niettegenstaande dat feit bezochten ouderling Dalin H. Oaks en ouderling Ringger in april 1991 de hoofdstad, Tirana, en maakten kennis met de leiders en de omstandigheden in dit kleine land dat nog maar kort geleden de grondwettelijke basis voor het

FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND

MET DANK AAN CHURCH NEWS

atheïsme teniet deed. Meer dan ooit tevoren lijken er nu kansen te zijn dat de Albanezen gezegend kunnen worden door het evangelie en de vrijgevigheid van de kerkleden.

UNIE VAN SOCIALISTISCHE SOVJETREPUBLICKEN (USSR)

De USSR was een unie van vijftien republieken, waarvan een de republiek Rusland was. Andere republieken waren onder meer Armenië, Georgië, de Oekraïne, Azerbidjan en de Baltische staten.

Hoewel ik al drie keer eerder als chirurg naar de Sovjetunie was geweest, gingen ouderling Ringger en ik in juni 1987 voor het eerst als kerkleiders naar Moskou. Wij spraken met de voorzitter voor de raad voor godsdienstzaken en met de leiders van andere kerken, waaronder russisch-orthodoxe, protestantse en joodse leiders. Op uitnodiging van opperrabbi Adolph Shayeveich woonden we een bar mitzvah bij in de Moskouse synagoge.

In augustus 1989 keerden we terug om, samen met de filantropen Armand Hammer (uit Californië) en Jon M. Huntsman (uit Utah), op 8 augustus een overeenkomst te tekenen waarin de kerk toezegde te assisteren met de hulp aan de slachtoffers van de rampzalige aardbeving die in december 1988 in Armenië had plaatsgevonden. Ik wil mijn dank uitspreken voor het geloof en de vrijgevigheid van de kerkleden die zo gul en spontaan geld hebben gegeven voor dit goede doel. Hoewel de kerk nooit om een cent gevraagd heeft voor dit doel, hebben leden over de hele wereld rechtstreeks of via hun eigen bisschop of gemeente-president geld gegeven.

Bij beide bezoeken aan de Sovjetunie spraken we met de voorzitter van de raad voor godsdienstzaken en werd ons gezegd dat de officiële erkenning van een kerk niet op federale basis werd verleend, maar plaatselijk. Voor die plaatselijke erkenning was een petitie nodig van een minimum van twintig volwassen leden van de kerk, die alle Sovjetburger moesten zijn en woonachtig in een bepaald politiek district. Verder was in veel van die landen het openlijk verkondigen van het evangelie niet toegestaan omdat dat gezien werd als een inbreuk op de rechten van hen die verkiezen niet in godsdienst te geloven. We zaten dus met een waar dilemma. Hoe konden we zonder zendelingen een gemeente van twintig leden binnen één district krijgen? En hoe konden we het evangelie onderichten zonder eerst twintig leden te hebben om wettelijke erkenning te krijgen? Maar denk eraan: 'Wat bij mensen onmogelijk is, is mogelijk bij God'. Binnen enkele maanden hadden we in het toenmalige Leningrad (nu St. Petersburg) een gemeente van meer dan twintig leden!

De bekering van die pionierleden van de kerk is een prachtig voorbeeld van hoe de Heer werkt. Onze gemeentepresident en zijn vrouw maakten kennis met de kerk toen zij in Boedapest waren. Daar lieten ze zich op 1 juli 1989 ook dopen. Er werden hun Russisch sprekende huisonderwijzers uit Helsinki toegewezen die hen na hun terugkeer naar Leningrad bezochten. Een andere vrouw verliet Leningrad tijdelijk en vond de kerk ook op wonderbaarlijke manier. Deze knappe jonge moeder, Svetlana, had de Heer gesmeekt haar in staat te stellen om een Russischtalige Bijbel te pakken te krijgen. Zo'n Bijbel is zeldzaam, dierbaar en kostbaar. In de herfst van 1989 ging zij met haar man en

kind naar Helsinki, op zoek naar een Bijbel. Toen ze in daar in een park liepen, stapte ze op een voorwerp dat verborgen onder bladeren op de grond lag. Ze raapte het op en ontdekte dat het het antwoord op haar gebeden was. Het was een Bijbel in het Russisch. Ze was zo opgewonden dat ze vol vreugde het verhaal van haar geweldige vondst vertelde aan een andere moeder die met haar kind in het park was. Die andere moeder zei toen tegen Svetlana: 'Zou je nog een *ander* boek over Jezus Christus willen hebben dat ook in het Russisch is?' Uiteraard antwoordde Svetlana bevestigend. De andere moeder verstrekke Svetlana een Russischtalig exemplaar van het Boek van Mormon en nodigde haar uit om naar de kerk te komen. Die andere moeder was Rajja Kemppainen, de vrouw van Jussi Kemppainen – die destijds president was van het Baltische District in het Zendingsgebied Helsinki. Kort daarna werd Svetlana lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en keerde met haar gezin terug naar Leningrad.

Die vroege bekeerlingen nodigden goede vrienden uit om bij hen thuis over het herstelde evangelie van Jezus Christus te horen. Velen reageerden dankbaar op de boodschap van de zendelingen en lieten zich dopen.

Op 26 april 1990 gingen we naar regeringsfunctionarissen en dienden aanvraagformulieren in voor de erkenning van de Gemeente Leningrad van de kerk. Diezelfde dag sprak ik in de Zomertuin naast de rivier de Neva, vlak achter het Marsveld, waar ouderling Francis M. Lyman van de Raad der Twaalf op 6 augustus 1903 Rusland had toegewijd aan de verkondiging van het evangelie, een gebed van dank en herwijding uit.

Ons verzoek om formele erkenning voor onze gemeente in Leningrad werd op 13 september 1990 ingewilligd. Zo werd een belangrijk precedent geschapen dat gemeenten in andere steden zouden volgen.

De eerste met een Sovjetpaspoort die op zending geroepen werd, was ouderling Joanus Silla uit Tallinn (Estland). Al gauw na zijn doop verlangde hij hevig naar de kans om een zending te vervullen. Maar praktische hindernissen leken onoverkomelijk. Hij had een uitreisvisum nodig, geld voor zijn zending en hulp voor zijn moeder. Zijn zendingspresident, Steven R. Mecham, raadde hem aan om de geboden te onderhouden en te geloven dat zijn rechtvaardigen verlangens zouden worden toegestaan. En dat gebeurde

Uiterst rechts: Enthousiaste concertbezoekers gaven het Mormoons Tabernakelkoor in de Philharmonische Zaal (rechts) in Leningrad een hartelijke ontvangst. Het was de laatste plaats die het koor tijdens de historische toernee in 1991 aandeed.

Onder: Ouderling en zuster Russell M. Nelson en leden van het Tabernakelkoor bezoeken bezienswaardigheden in Leningrad.

ook, op wonderbaarlijke wijze. De hindernissen werden overwonnen. Ouderling Silla is nu op zending in het Zendingsgebied Salt Lake City (Utah)!

Er kunnen veel soortgelijke verhalen worden verteld over hoe de hand van de Heer dit werk heeft geleid. Eer komt ook president Mecham toe, die het Zendingsgebied Helsinki presideerde toen wij onze eerste voorzichtige stappen in het Baltische deel van de Sovjetunie deden – in Leningrad, Vyborg en Tallinn (de hoofdstad van Estland). Dit belangrijke werk wordt nu voortgezet en grootgemaakt door Gary L. Browning, president van het Zendingsgebied Helsinki-Oost, dat op 1 juli 1990 werd geopend.

Na daarvoor de bevoegdheid te hebben ontvangen, wijdde ik op 25 april 1990 Estland toe aan het zendingswerk. De plek die daarvoor werd gekozen, kijkt uit op de stad Tallinn en de Baltische Zee, en heet Laululava. Sommige Estlanders zeggen dat daar de ziel van hun land woont. Het heeft een natuurlijk amfitheater waar grote aantallen mensen bijeenkomen om te zingen. Op de top van de bovenliggende heuvel werd vroeg in de ochtend het wijdingsgebed uitgesproken onder de grote, groene bomen.

Uiteindelijk zullen de mensen uit Letland en Litouwen ook de kerk en haar kostbare, reddende evangelie vinden, hoewel we daar momenteel nog geen gemeenten hebben.

Op 28 mei 1991 erkende de Republiek Rusland De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen officieel. Die historische beslissing werd op 24 juni 1991 in Moskou aangekondigd door de vicepresident van de republiek, Alexander Rutskoi. Zo was Rusland de eerste van de resterende veertien republieken om zich bij Estland te voegen als

FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND

voormalige Sovjetrepubliek die de kerk erkende. Om de leden in de USSR te helpen in hun nieuwe geloof en hun zendingsijver, werden er voltijdzendingen geroepen. Eerst kwamen ze op toeristenvisums het land binnen, verleenden hulp, en keerden voor enkele dagen terug naar hun hoofdkantoor in Helsinki of Wenen. Er gingen voor het eerst zendingen Tallinn binnen op 8 december 1989, Leningrad op 19 januari 1990, Kiev op 7 oktober 1990 en Moskou op 18 oktober

1990. En sinds juli 1991 zijn er in elk van die steden twee gemeenten van de kerk.

Op 17 februari 1990 werd voor het eerst een Russische bekeerling gedoopt door een Russische HLD-priester. Intussen hebben veel Sovjetburgers de kerk gevonden op tijdelijke lokaties in verre landen en zijn zij teruggekeerd om de groeiende kerk in hun eigen stad te versterken. Zij illustreren het feit dat de kansen om de kerk over de hele wereld te vestigen zich beslist

MET DANK AAN CHURCH NEWS

FOTOGRAAF: CRAIG DIMOND

ontwikkelen voor hen die nieuwkomers onder zich beschouwen als 'geen vreemdelingen en bijwoners meer, maar medeburgers der heiligen en huisgenoten Gods' (Efeziërs 2:19).

Er wonen nu leden in Kurgan, Leningrad (onlangs hernoemd tot St. Petersburg), Moskou, Sochi, Vyborg en Zelenograd (Rusland); Tallinn (Estland); Kiev (Oekraïne); Sukhumi (Georgië); en andere steden.

In juni 1991 schonk de republiek Armenië land aan de kerk voor de bouw van een faciliteit in haar hoofdstad, Yerevan, als dank voor de hulp die de kerk en haar leden over de hele wereld Armenië gegeven hadden. Jon M. Huntsman en zijn vrouw, Karen, bijvoorbeeld, hebben met hun familie tijd en eigen geld bijgedragen om het lot van duizenden dakloze slachtoffers van de aardbeving die in december 1988 plaatsvond, te verlichten. David M. Horne, een aannemer uit Salt Lake City, gaf gehoor aan een bijzondere zendingsoproep van de kerk van zijn tijd en talenten te geven om veilige woningen voor die slachtoffers te bouwen. Op 24 juni 1991 werd in Yerevan een fabriek voor prefab betondelen ingewijd die voldoende delen zal produceren om op jaarbasis de bouw van 6500 flats (woonruimte voor ongeveer 25000 mensen) mogelijk te maken.

De republiek Armenië werd op 24 juni 1991 door ouderling Dallin H. Oaks toegewijd aan het zendingswerk. Hij en ik stonden arm in arm op een top, vlakbij het monument dat de moeder van Armenië voorstelt, die uitzicht biedt over de stad Yerevan. Op niet al te grote afstand konden we in de verte de met sneeuw bedekte top van de berg Ararat zien, waar ooit Noachs ark geland was (zie Genesis 8:4).

In juni 1991 maakte het Mormoons Tabernakelkoor

haar historische toernee door acht landen van Europa. Ze traden op in Warschau, Friedrichsdorf, Frankfurt, Dresden, Berlijn, Boedapest, Praag, Moskou, Leningrad, Straatsburg, Zürich en Wenen. Overal waar zij hun prachtige liederen van geloof en toewijding zongen, werden er harten geraakt. De uitwerking van die toernee is uitgebreid verslagen in artikelen in de tijdschriften van de kerk (zie Jay M. Todd, *De Ster*, april 1992; en Russell M. Nelson, toespraak oktoberconferentie 1991).

Ouderling Oaks en ik hadden het voorrecht om het koor op die belangrijke reis te begeleiden. Na onze terugkeer brachten wij op 3 juli 1991 aan president Ezra Taft Benson verslag uit over het succes van de toernee van het Tabernakelkoor. Vervolgens toonden wij hem geautoriseerde afschriften van documenten die aantoonde dat de kerk volledig erkend was in de republiek Rusland. Wij zullen nooit zijn vreugdevolle blik vergeten. Sinds onze roeping tot het Quorum der Twaalf in 1984 is dat een van onze dierbaarste herinneringen geworden. Vol ontroering herinneren wij ons dat president Benson het vaak over zijn eigen onvergetelijke ervaring had gehad waarbij hij op 1 oktober 1959 moedig vanaf de preekstoel in een kerk in Moskou het volgende had gesproken:

'Onze Hemelse Vader is niet ver weg. Hij kan heel dicht bij ons zijn. God leeft, ik weet dat Hij leeft. Hij is onze Vader. Jezus Christus, de Verlosser van de wereld, waakt over deze aarde. Hij zal alles leiden. Wees niet bang, onderhoud zijn geboden, heb elkan- der lief, bid om vrede en alles zal in orde komen.'

President Benson merkte op dat naarmate elke zin vertaald werd voor de aanwezigen, hij zag hoe de vrouwen hun zakdoek pakten en, zoals iemand zei,

Uiterst links: Twee Russische leden wonen in Moskou een avondmaalsdienst bij.

Links: Leden van het Tabernakelkoor lopen over het bekende Rode Plein in Moskou.

ermee begonnen te wuiven 'als een moeder die definitief afscheid neemt van haar enige zoon'.

Deze profeet, die tijdens de in dit verslag beschreven periode de kerk geprestateerd heeft, die vrijheid verkondigd heeft en alle mensen gesmeekt om het Boek van Mormon te bestuderen en 'als een vloed over de aarde' te laten stromen (zie Mozes 7:62), heeft lang genoeg geleefd om een gedeelte van zijn oogst binnen te halen met het nieuws dat de kerk volledig erkend was in de republiek Rusland!

EEN BLIK VOORUIT EN EEN TERUGBLIK

In sommige opzichten is dit artikel zowel een samenvatting als een laatste persoonlijk verslag van de uitvoering van een opdracht. Sommige delen ervan bestaan uit beschrijvingen van wat ik in die vijf belangrijke jaren tijdens mijn werk in Europa heb zien gebeuren. Inmiddels heeft het Eerste Presidium de taken van de leden van het Quorum der Twaalf gewijzigd. Zij weten dat ieder lid van dat heilige quorum, naarmate hij anderen opvolgt en een hogere mate van senioriteit krijgt, zijn blik en ervaring moet kunnen verbreden door een kennis van de kerk en de leden in alle aspecten van het werk en in alle delen van de wereld. Daarom ging de taak van contactman voor Europa op 1 december 1990 naar de bekwame ouderling Dallin H. Oaks. En hij heeft in het uitvoeren van die taak al veel opmerkelijke bijdragen geleverd.

Tijdens de talrijke opdrachten die ik in Europa en in andere werelddelen heb uitgevoerd, hebben mijn lieve echtgenote, Dantzel, en onze kinderen mij met hun gelovige gebeden gesteund. Zij hebben niet gemopperd, ondanks het risico of de vijandigheid

waarmee ik heel goed tijdens sommige van die ondernemingen geconfronteerd had kunnen worden. Ik ben dankbaar voor hun steun.

Het schouwspel dat ik verslagen heb, en dat wegens de snelle groei van de kerk qua cijfers beslist enigszins verouderd zal zijn tegen de tijd dat het gepubliceerd wordt, heeft slechts een deel van Europa behandeld. In de tussentijd zijn er apostolische inwijdingsgebeden uitgesproken in vele andere landen in Afrika, Zuid-Amerika, Midden-Amerika, Oceanië en Azië.

Nu het werk voortgaat met een snelheid die velen als 'ongelooflijk' beschreven hebben, moeten we denken aan een opmerkelijke aansporing die de Heer op 11 september 1831 door de profeet Joseph Smith gegeven heeft aan de ouderlingen van de kerk die bijeen waren op de boerderij van Morley, in de buurt van Kirtland (Ohio). Daar zei de Meester eenvoudig: 'Verflauwt daarom niet in goeddoen, want gij legt het fundament van een groot werk. En uit het kleine komt het grote voort' (LV 64:33).

President Wilford Woodruff heeft meer over dat voorval geschreven: 'Op zondagavond riep de profeet alle priesterschapsdragers bijeen in de blokhut die als schoolgebouwwe diens deed. Het was een kleine blokhut – misschien maar veertien vierkante meter. Maar het bevatte de hele priesterschap van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen die zich op dat moment in het stadje Kirtland bevond. (. . .) Toen we er allemaal waren, deed de profeet een beroep op de ouderlingen van Israël om met hem te getuigen van het werk. (. . .) Toen we daar klaar mee waren, zei de profeet: "Broeders, ik heb veel geleerd en ben opgebouwd door uw getuigenissen die ik vanavond heb gehoord. Maar ik wil voor de Heer tot u zeggen dat u niet meer afweet van de bestemming van deze kerk en dit koninkrijk dan een baby die nog bij zijn moeder op schoot zit. U bevat het niet. (. . .) Het zal Noord- en Zuid-Amerika beslaan – het zal de hele wereld beslaan" (verslag van de aprilconferentie 1898, blz. 57).

De profeet wist wat de bestemming van de kerk was. Wij maken nu een deel mee van de groei die hij meer dan anderhalve eeuw geleden voorzag.

Ik bid dat we allen datzelfde begrip en geloof zullen hebben. Ik getuig dat God leeft. Jezus is de Christus. Dit is zijn kerk, en zijn werk zal de hele wereld beslaan om alle mensen tot zegen te zijn in de bestemde tijd van de Heer. □

Onze verscheidenheid, onze zusterschap

Toen Monika Fullmer in Duitsland lid was van een ZHV-presidium, maakte ze kennis met Anne, een minder-actieve zuster. (De naam is gewijzigd.) Anne's huisbezoeksters moedigden haar aan om naar de kerk te gaan, maar ze aarzelde om na zo'n lange tijd terug te komen. De zusters overtuigden haar eindelijk dat ze met open armen verwelkomd zou worden.

Aanvankelijk zat Anne achterin. Maar naarmate de zusters van de wijk haar bij alles betrokken, voelde ze zich meer op haar gemak. Het ZHV-presidium had al gauw het gevoel dat ze een voorstel moesten indienen om Anne te roepen als muzikleidster van de ZHV. Hoewel ze erg weinig van muziek afwist, aanvaardde Anne de taak. Met de steun van de zusters in de ZHV leerde Anne om haar roeping te vervullen. Daarna aanvaardde ze andere leiderschapsfuncties in de wijk. Na enige tijd liet ook Anne's echtgenoot zich dopen en werd haar gezin verzegeld in de tempel.

'Wanneer ik denk aan onze zusterschap, denk ik aan Anne', zegt zuster Fullmer. 'Door de liefde en aanvaarding van de zusters van de ZHV voelde ze zich welkom en nodig.'

ONS VERENIGEN OM SAMEN TE DIENEN

Toen de profeet Joseph Smith in maart 1842 de zustershulpvereni-

ging oprichtte, waren de oorspronkelijk twintig leden één in doel en geloof, hoewel hun levensomstandigheden volkomen verschillend waren. Sommigen waren echtgenote van een kerkleider en hadden jonge kinderen. Eén was pas getrouwd met een winkelier die geen lid van de kerk was. Anderen waren ongehuwd. Maar iedere vrouw bracht unieke talenten met zich mee om aan dit liefdeswerk te beginnen.

In 1992 wonen onze 2,78 miljoen ZHV-zusters over de hele wereld. Wij vertegenwoordigen rassen en culturen uit iedere tijdzone. Wij hebben verschillende talenten. En toch behoren we allen tot dezelfde samenleving. Zoals de apostel Paulus onderrichtte, maken wij allen deel uit van het lichaam van Christus:

'Maar nu zijn er wel vele leden, doch slechts één lichaam.

'En het oog kan niet zeggen tot de hand: ik heb u niet nodig, of ook het hoofd tot de voeten: ik heb u niet nodig. (. . .)

'Gij nu zijt het lichaam van Christus en ieder voor zijn deel leden' (1 Korintiërs 12:20-21, 27).

Hoe kunnen onze diverse talenten onze gezamenlijke inspanningen tot zegen zijn?

MENSEN TOT ZEGEN ZIJN

Door een geest van eenheid blijven wij zelfs bij het bundelen van

onze talenten onze diversiteit waarderen. 'Wij willen dat iedere vrouw haar eigen gaven op waarde schat', zegt presidente Elaine L. Jack. 'Wij moedigen u aan om de talenten van anderen te ontdekken. Wij nodigen u uit om te genieten van uw verschillen en uw overeenkomsten naarmate u elkaar tot zegen bent.'

Binnen enkele jaren nadat Sandra Edwards uit Kingston (Tennessee) zich had laten dopen, was ze gescheiden, was haar moeder overleden na een beroerte, en had ze haar zoon verloren door een tragisch auto-ongeluk. In die crisissen waren de leden van haar gemeente haar reddingslijn. Zij hielpen haar verhuizen, pasten op de kinderen, brachten haar voedsel, en gaven haar bemoediging, liefde en hulp. 'Ik heb geen woord van kritiek gehoord', zegt ze. 'Ik heb me geen een keer buitengesloten gevoeld, beschaamd, eenzaam, ongewenst of ongewaardeerd.'

'We moeten hard werken,' zegt ouderling John K. Carmack 'om een eenheid te scheppen ondanks onze diversiteit. (. . .) We moeten onszelf als een soort "eenpersoonscomité" de opdracht geven om, waar we ons ook bevinden, een houding van aanvaarding en eenheid te scheppen en anderen bij ons leven te betrekken' (*Ensign*, maart 1991, blz. 9).

Hoe kunnen we laten zien dat we iedereen waarderen? □

Van het gebiedspresidium

Geloof is, zoals bekend, een algemeen beginsel van macht, actie en leiding. Het is het vertrouwen dat iemands handelingen het verlangde en geplande doel tot gevolg hebben. Iedereen maakt tot op zekere hoogte gebruik van dit soort geloof. Een student volgt een studie vanwege zijn geloof in de toekomst en de boer zaait met het geloof dat hij zal oogsten. Dit geloof treffen we overal aan. Ook de leden van de kerk begrijpen dit algemene idee van geloof en werken, en handelen er naar. Binnen de context van het evangelie en de Geloofsartikelen krijgt geloof een diepere betekenis voor een heilige der laatste dagen. Het eerste beginsel van het evangelie is niet alleen geloof, maar geloof in de Heer Jezus Christus. Het is niet een algemene uiting van actie, maar eerder een specifiek en bepaalbaar deel van ons leven. Dit geloof verleent geestelijke waarde aan onze daden en heeft te maken met vertrouwen in de verlossende macht van de verzoening van de Heiland, in de realiteit van zijn opstanding, zijn wederkomst, en het belang van zijn evangelie in ons leven.

Ieder lid van de kerk kan de werking van dit eerste grondbeginsel van het evangelie begrijpen. Hoewel men alles kan lezen over geloof, moet men er ervaring mee hebben om de macht ervan werkelijk te begrijpen.

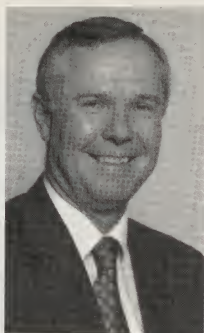
OVER GELOOF LEREN

De Schriften bevatten leerredes over geloof. De profe-

ten putten bij hun onderwijs in deze leer zowel uit hun eigen ervaringen als uit de ervaringen van anderen die groot geloof bezaten. Moroni (Ether 12), Mormon (Moroni 7) en Paulus (Hebreeën 11) geven veel schitterende voorbeelden. Uit onze studie van deze en andere schriftuurlijke leerredes gaan wij de veelomvattende rol van geloof in ons geestelijk welzijn begrijpen. Mormon leert ons dat al het goede door Christus tot ons komt. Zonder de verzoening zijn we voor eeuwig verloren. We zouden geen hoop hebben op een betere ik of een betere wereld. Alleen door ons geloof in Christus, schrijft Mormon, zijn we in staat het goede aan te nemen en vast

te houden.

Geloof is ons beginpunt in geestelijke aangelegenheden. De apostel Paulus schrijft aan de Romeinen dat wij door geloof toegang krijgen tot de genade van de Heiland en tot de hoop op de heerlijkheid Gods (zie Romeinen 5:1-2). Deze leer werd ook door de profeten in het Boek van Mormon begrepen en onderwezen. De profeet Ether citerend, schrijft Moroni: 'deze hoop komt door geloof, en is een anker voor de ziel der mensen, hetgeen hen zeker en standvastig zal maken, en altijd overvloedig in goede werken, en hen er toe zal leiden om God te verheerlijken' (Ether 12:4). Mormon bevestigt dat er zonder geloof geen hoop kan zijn

Geloof ontwikkelen

President Dennis B. Neuenschwander

(Moroni 7:42).

Hoop is niet de enige vrucht van geloof in de Heer Jezus Christus. Openbaring, macht in het priesterschap, bekering, het vermogen om zwakheid om te zetten in kracht, de macht om wonderen te verrichten en te onderkennen, een begrip van de verborgenheden van God, en de wilskracht tegenspoed te boven te komen, zijn ook volgroeide vruchten van een levend geloof in de Heer.

Studie kan ons meer begrip geven van geloof - de basisbeginselen en de werking ervan. Maar louter studie zal ons nooit de kennis van dit eerste beginsel van het evangelie geven. Op een zeker moment wordt onze eigen ervaring vereist.

GELOOF ERVAREN

We lezen in het boek Ether dat de Heer '(...) jegens de mensenkinderen volgens hun geloof handelt' (Ether 12:29). Als we de tegenwoordigheid van de Heer in ons leven verlangen, dan is de eerste stap geloof in Hem oefenen. Te vaak volgen we het voorbeeld van Tomas en zeggen we: 'Indien ik (...) niet zie (...), zal ik geenszins geloven' (Johannes 20:25). De woorden van de Heiland tot zijn twijfelende apostel onderstrepen het grote belang van geloof: 'Omdat gij Mij gezien hebt, hebt gij geloofd? Zalig zij, die niet gezien hebben en toch geloven' (Johannes 20:29). In dit aardse leven wordt er van ons verwacht dat we eerst zien en dan geloven. Wij genieten het gemak van de kennis.

Maar geloof, onderricht Alma, is geen volmaakte kennis (Alma 32:26). Wij moeten ervoor oppassen aards begrip toe te passen op eeuwige beginselen. 'Betwist het echter niet, omdat gij het niet ziet,' waarschuwt Moroni, 'want gij verkrijgt geen getuigenis dan na de beproeving van uw geloof' (Ether 12:6).

Als geloof ter sprake komt in de lessen in de kerk, wil men zich nog weleens concentreren op het verplaatsen van bergen. Zou het niet beter zijn om te beginnen met het geloof om onszelf in beweging te krijgen en de bergen voor een later tijdstip te bewaren? Net zo min als we iets zwaars kunnen optillen of een grote krachtsinspanning kunnen leveren zonder een goede voorbereiding, kunnen we ook niet gemakkelijk geloof oefenen in gewichtige zaken. Daarom moeten we inzake geloof met kleine dingen beginnen. Alma geeft ons wijselijk de raad 'een sprankje geloof' (Alma 34:27) te oefenen. Met dit sprankje kunnen we beginnen.

Geloof oefenen houdt in dat we leren de Heer op zijn woord te geloven. Wie van ons is niet uitzonderlijk gezegend na de geboden van God te hebben onderhouden, vaak onder moeilijke omstandigheden? Ons geloof wordt bevestigd en gesterkt door zo'n ervaring. Laten wij daarbij denken aan de duidelijke uitnodiging van de Heiland: 'Bekeert u, al gij eindend der aarde, en komt tot Mij, en wordt gedoopt in Mijn naam, en hebt geloof in Mij, opdat gij zalig moogt worden' (Moroni 7:34). <

Van de gebiedsvertegenwoordigsters van de algemene besturen

Capaciteiten in overvloed

Helen Ringger

Alle dieren hebben precies genoeg capaciteiten om te overleven. De mens bezit een overvloed aan capaciteiten; is het niet merkwaardig dat die overvloed zijn ellende kan bewerkstelligen?

Jean-Jacques Rousseau

In een jongerenklas van de ZHV hebben jonge zusters over de woorden van Jean-Jacques Rousseau nagedacht. Wat kan de filosoof met die overvloed bedoeld hebben? Is overvloed alleen maar negatief op te vatten, of kan die ook iets goeds bewerkstelligen? Het hangt er vanaf hoe de mens met die overvloed omgaat. Vroeger betekende overvloed 'watervloed' of 'overstroming'.

Een rivier treedt bij hoog water buiten zijn oevers en zet het omliggende land onder water. Als hij vuil water en

losse stenen meeneemt, wordt hij een woeste stroom die vruchtbaar land onvruchtbaar maakt en mens en dier bedreigt. Als de rivier daarentegen helder water meeneemt, kan hij bij hoog water het omliggende land vruchtbaar maken en kunnen er daardoor prachtige beemden ontstaan. Het woord beemd betekent 'waterrijk land' of 'weiland', en het overvloedige water is daarbij het levensgevende element. Door hoog water wordt de wortelruimte vergroot en wordt de bodem doordrongen van water dat

vol voedingsstoffen zit. Wij kunnen de vergelijking met de beemd ook toepassen op de waardevolle en overvloedige capaciteiten die wij in de loop van ons leven ontwikkelen. Alle capaciteiten die bijdragen tot het welzijn en de verbetering van het leven van zowel onze medemens als onszelf, zijn van levensbelang, en daarom mogen we die in overvloed hebben. Aan de andere kant zijn capaciteiten die op ons en op anderen een negatieve uitwerking hebben in die zin overvloedig, of overvloedig,

zoals Rousseau het ook bedoeld heeft, want zij kunnen 'voor onszelf en anderen elende brengen'.

De capaciteit van *reine naastenliefde* werd door de jonge zusters op de eerste plaats gezet. Een overvloed aan naastenliefde verrijkt ons eigen leven en dat van anderen. Laten wij eraan denken dat zelfs onze doop nauw met de liefde voor onze medemensen verbonden is. Mosiah heeft gezegd: '... en nu, als gij verlangend zijt om in de kudde van God te komen en Zijn volk te worden genoemd, en gewillig zijt *elkanders lasten te dragen*, zodat ze licht mogen zijn; ja, en gewillig zijt met de *treurende* te treuren; ja, en hen te vertroosten; die *vertroosting nodig hebben*, en om te allen tijde als getuigen van God te staan, in alle dingen en in alle plaatsen (...) nu, ik zeg u, indien dit het verlangen van uw hart is, wat hebt gij er dan op tegen om in de naam des Heren te worden gedoopt. (...) (Mosiah 18:8-10).

Dergelijke naastenliefde behelst vele andere capaciteiten die het nastreven waard zijn, capaciteiten die we gerust ook in overvloed kunnen ontwikkelen - zoals bijvoorbeeld geduld hebben in moeilijke en drukke tijden, wanneer problemen vaak groter lijken dan ze in werkelijkheid zijn. Daarbij krijgen wij vaak een verkeerd perspectief en lijden niet alleen wij zelf maar ook onze medemensen onder ons ongeduld. De capaciteit tot *tolerantie en verdraagzaamheid*, zonder concessies te doen, speelt in de intermenselijke verhoudingen een net

zo belangrijke rol. Wij moeten onderling tolerant zijn, zoals wij ook uit ons geloofs-artikel leren: 'Wij eisen het goed recht de almachtige God te vereren volgens de stem van ons eigen geweten, en kennen alle mensen hetzelfde goed recht toe, hoe, waar of wat zij ook mogen vereren.'

Ieder van ons stelt toch zeker zijn eigen prioriteiten vast, bepaalt wat voor hem het nastreven waard en wat absoluut noodzakelijk is. Maar al onze capaciteiten zullen het leven van andere mensen beïnvloeden. Een Grieks spreekwoord luidt: 'Een dwerg die op de schouders van een reus staat, kan verder zien dan de reus zelf.' Wijlen apostel Richard L. Evans heeft daarover gezegd: 'De eenvoudige leer van ons leven is dat wij allen op de schouders van anderen staan. Wij staan op de schouders van onze ouders; van leerkrachten, vrienden, weldoeners en allen die hebben bijgedragen tot wat wij bezitten en wat wij zijn. Dat geldt voor alles wat ooit ontwikkeld en verbeterd is, alle ontdekkingen, literatuur, kunst, opvoeding, de wet, tradities, onze vrijheid en ons erfgoed. Dat is allemaal niet zo eenvoudig tot stand gekomen. Het is ontstaan doordat anderen gewerkt, gezweten en opgeofferd hebben; doordat anderen beproeving doorstaan, inspanning geleverd en tijd geïnvesteerd hebben. Niemand staat er alleen voor. Wij staan allen op de schouders van anderen. Wij hebben allen reden om nederig en dankbaar te zijn.' Tot zover apostel Evans.

We hebben vooral reden

om onze Hemelse Vader en Jezus Christus dankbaar te zijn. Zij hebben deze wereld voor ons geschapen die ons kostbare mogelijkheden in overvloed biedt, zoals ook in de Leer en Verbonden staat: 'Want bezit ik niet de vogelen des hemels, alsmede de vissen der zee, en de beesten der bergen? Heb ik de aarde niet gemaakt? Houd ik niet het lot van alle heirscharen van de natiën der aarde in handen? Zal ik daarom een-

zame plaatsen niet doen uitspruiten en bloeien, en in overvloed doen voortbrengen, zegt de Here.'

Als we de raad 'Kom tot Mij' opvolgen, zullen wij deel hebben aan die overvloed en de kostbare capaciteiten leren kennen.

Daardoor helpen we vooral jonge mensen, zodat zij 'op onze schouders kunnen gaan staan' om hun weg in de toekomst veel beter te kunnen zien. <

In memoriam

Joseph Anderson

Ouderling Joseph Anderson, emeritus algemeen autoriteit van de kerk is op 13 maart j.l. overleden in een verpleeghuis in Salt Lake City. Hij is 102 jaar geworden. Daarmee is hij de oudste algemeen autoriteit aller tijden.

Na lange tijd als privé-secretaris van het Eerste Presidium te hebben gewerkt, werd ouderling Anderson in 1970 geroepen als assistent van de Raad der Twaalf Apostelen. In 1976 werd hij lid van het Eerste Quorum der Zeventig, waarna hij in 1978 zijn emeritaat kreeg.

Hij zag het levenslicht op 20 november 1889 in Salt Lake City. Van 1911 tot 1914 vervulde hij een zending in Zwitserland en Duitsland. Nadien ging hij in zaken totdat hij in 1922 secretaris werd van president Heber J. Grant. En daarna van George Albert Smith, David O. McKay (die zijn schoolmeester geweest was), Joseph Fielding Smith en Harold B. Lee.

Ouderling Anderson schreef zijn hoge leeftijd toe aan het naleven van het woord van wijsheid. Tot ver in de negentig bleef hij in conditie door geregeld te gaan zwemmen.

In 1915 trad hij in de Salt Lake-tempel in het huwelijk met Norma Peterson. Zij overleed in 1985.

BYU-Ballroom Dancers komen naar Nederland en België

De Brigham Young University Ballroom Dance Company zal in de maand juni een optreden in Nederland en een in België verzorgen.

17 juni 1992 in Nederland

*Theater 't Spant
Dr. A. Kuyperlaan 3
Bussum*

Kaarten à tien gulden uitsluitend verkrijgbaar via de vertegenwoordiger public relations van uw wijk, gemeente of ring.

13 juni 1992 in België

*Koningin Elisabethzaal
Astridplein
Antwerpen*

Kaarten à 400, 500, 600, 700 of 800 frank (leden 50% reductie) verkrijgbaar via uw gemeentepresident.

Voedseltransporten naar Rusland, Estland en de Oekraïne

*Afdeling public relations
Frankfurt am Main*

De kerkleden in Europa en de Verenigde Staten hebben voedsel en kleding naar Rusland, Estland en de Oekraïne gestuurd.

Behalve een transport van 20.000 kg in december vanuit Salt Lake City, zijn er ook voedseltransporten vanuit Frankfurt en Mannheim naar de voormalige Sovjetunie vertrokken. Ook in Hamburg en Neumünster worden transporten voorbereid, terwijl men in Salt Lake City ook weer bezig is met de inzameling van goederen.

De leden van de kerk in de ringen Frankfurt en Mannheim hebben voedsel geschonken en hun hulp aangeboden voor het laatste transport, waarvan een deel gaat naar de heiligen in Moskou, Sint Petersburg en Vyborg in Rusland en naar Tallinn in Estland. De overige goederen zijn gedistribueerd onder behoeftige gezinnen in Rusland en Estland.

Hulp bieden aan mensen in nood was een hele ervaring voor degenen die de goederen hebben ingepakt. De reactie van Albert Hildebrandt is typerend voor velen: 'Ik ben afkomstig uit Oost-Pruisen en ik herinner

me nog heel goed hoe wij na de Tweede Wereldoorlog bijna omkwamen van de honger. Gelukkig kwamen er pakketten van de Amerikanen. En nu wil ik iets terugdoen voor mensen die in nood zijn.'

Henk Fischer (16) die in Frankfurt hielp inpakken, zei: 'Ik vond het geweldig om voedsel te kunnen inpakken voor de behoeftigen in Rusland. Ik ga naar huis met het gevoel dat ik daar iemand geholpen heb.' En hij zag het juist. Volgens meneer Sibinia, een niet-lid in Vyborg dat samen met de gemeente-

president de pakketten distribueerde, hadden veel mensen tranen in hun ogen toen hun een pakket werd overhandigd.

De leden van de kerk in Hamburg en Neumünster zijn een voedseltransport van zeker 20.000 kilo aan het voorbereiden voor dezelfde steden in Rusland en Estland. De heiligen der laatste dagen in Dresden zijn druk bezig aan een transport van 5.000 kilo aan voedsel en kleding voor Kiev in de Oekraïne. En weer waren de reacties hartverwarmend. Een niet-lid zei: 'Anderen helpen door zelf-

verloochening in de vorm van vasten is een prachtig, heilig idee.' Een van de plaatselijke kerkleiders in Kiev, broeder Manzhos verklaarde: 'Ons gezin heeft de artikelen, die u met zoveel liefde en zorg heeft ingepakt, opengemaakt. (...) we hebben uw liefde gevoeld en hebben onze tranen niet kunnen bedwingen. Wij zullen de moeilijkheden waarmee we hier in de Oekraïne beproefd worden, te boven komen. Uw hulp is een grote steun en getuigt van de diepe gevoelens van goedheid en naastenliefde (...).'

Twee gemeentepresidenten in Kiev (de broeders Manzhos en Stavichenko) inspecteren met vier ZHV-presidenten en een helper de voedselpakketten.

Leden van de ringen Frankfurt en Mannheim pakken het voedsel in dat naar Rusland en Estland zal gaan.

Het restant van het transport werd uit veiligheidsoverwegingen 24 uur per dag bewaakt totdat alle pakketten binnen drie dagen waren gedistribueerd. President Biddulph, de onlangs geroepen president van het Zendingengebied Kiev verwoordde zijn gevoelens aldus: 'De grootste zegen die is voortgekomen uit de hulp van de Duitse heiligen aan de heiligen in Kiev, is volgens mij het bewustzijn dat in een kerkdienst door een jongeman als volgt onder woorden werd gebracht: "Deze goederen tonen aan dat we er niet all-

een voor staan, dat we als gevers en ontvangers behoren tot een wereldwijde broederschap van christelijke liefde."

In Salt Lake City wordt momenteel 120.000 kilo aan kleding klaargemaakt voor verzending naar Rusland. De kleding was geschonken aan de Deseret Industries en zal via vier internationale hulporganisaties - Food for the Hungry, Feed the Children, Inner Vision and International Christian Aid - gedistribueerd worden onder de behoeftigen in Rusland. <

President Manzhos van de Gemeente Kiev-Centraal deelt persoonlijk kleding uit aan behoeftige gezinnen.

De kerk stuurt tweede container naar Servië

Na eerder al een container met goederen naar Servië en Kroatië te hebben gestuurd, heeft de kerk nu een tweede container gestuurd, met 12.000 kilo aan dekens, kleding en voedsel voor noodlijdenden in Servië.

De voedselpakketten worden met vereende krachten ingeladen.

August Marengo, Surinaamse pionier, in Nederland

Bert Niessink

Nederland is geen vreemd terrein voor August Marengo, de eerste dopeling in Suriname - hij liet zich op Paaszondag 1989 in Paramaribo dopen. Hij verbleef al eens in ons land - van 1958 tot 1970 - om te worden opgeleid tot belastingconsulent.

In 1965 ging hij met vrienden naar een samenkomst van evangelist Maasbach. Hij werd getroffen door de geest en liet zich dat jaar dopen in het zwembad De Hommel in Utrecht. Eenmaal terug in Suriname bezocht hij de diensten van evangeliste Van Kanten. Hoewel een devoot christen raakte hij toch steeds meer vervreemd van de geloofsbeleving van de pinkstergemeente. Onbewust, zo zegt hij, was er toch een verlangen in hem naar meer, naar het zuivere evangelie van Christus. Hij bleef ontvankelijk voor nieuwe leer.

Uw aandacht werd getrokken door een advertentie van de kerk.

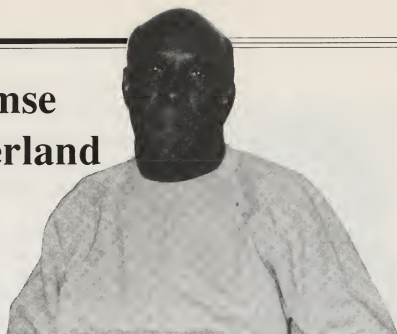
Ja, die was in oktober 1988 geplaatst door broeder Limburg. In die advertentie werd een ieder uitgenodigd om de kerk te bezoeken. Ik wist helemaal niets van de kerk, maar ik was nieuwsgierig. Ik heb broeder Limburg opgebeld en hem gevraagd of zijn kerk in handoplegging en genezing geloofde. Dat bleek het geval te zijn. Ik beloofde hem naar de kerk te komen. Op de vastgestelde zondag ging ik op zoek naar een kerk in de Albergstraat. Maar hoe ik ook zocht, een kerkgebouw vond ik niet. Toen heb ik maar ergens aangebeld met de vraag of ik even mocht bellen. Toen pas kwam ik erachter dat men bijeenkwam in een woonhuis.

Hoe heeft u de dienst ervaren?

De dienst was vreemd, anders dan ik gewend was, saaier ook dan bij de pinkstergemeente. Maar het woord was krachtig. Na afloop van de dienst heb ik nog een tijd met broeder Limburg gepraat die mij als het ware volpompte met het evangelie. Ik kreeg een paar boeken van hem mee waarin ik ben gaan lezen. Omdat ik veel meer de weg wist in Paramaribo besloot ik broeder Limburg te helpen met het verbreiden van het woord. Ik zorgde ervoor dat er advertenties werden geplaatst, dat er strooibiljetten werden verspreid en dat het plaatselijk radiostation iets uitzond over de kerk. Of ik mezelf zou laten dopen wist ik nog niet. Ik heb broeder Limburg gevraagd me even met rust te laten; dat ik zelf wel zou aangeven wanneer ik gedoopt wilde worden. Ik wilde er heel zeker van zijn.

Hoe wist u dat u gereed was?

Ik heb in het Boek van Mormon gelezen, ben gewoon de dien-

sten blijven bezoeken. Het gevoel dat het goed was, groeide gewoon in mij tot ik het niet meer kon ontkennen.

En toen hebt u broeder Limburg gezegd dat u zich wilde laten dopen?

Ik ben een geschikt zwembad gaan uitzoeken, waarin ik en twee meisjes met Pasen gedoopt konden worden. Er waren een paar zwembaden waar we niet terecht konden. Uiteindelijk is het toch gelukt. Mijn doop was heel bijzonder. Toen ik het water inging, was het alsof ik door de Geest werd opgenomen. Na mijn doop voelde ik me als herboren. Ik was diep geroerd, iets wat ik in 1965 niet ervaren had.

Hoe staat de kerk er nu voor in Suriname?

Ik ben sinds die paaszondag in 1989 veel gebeurd. Er zijn nu drie gemeenten: Paramaribo, Lelydorp en Groningen. Er zijn in totaal zo'n 200 leden. Er is veel jeugd. Sinds kort is men een zustershulpvereniging begonnen.

Suriname valt onder het Zendingsgebied Trinidad en Tobago. Wat betekent dat qua organisatie voor Suriname?

Broeder Levi is nu de presiderende ouderling. Hij heeft twee plaatselijke raadgevers. Zij houden toezicht op de drie gemeenten. Zo vergaderen de gemeenten Paramaribo en Lelydorp in de ochtend. Broeder Levi heeft dan bijvoorbeeld de leiding in Paramaribo. Een raadgever in Lelydorp. 's Middags gaat broeder Levi naar Groningen om daar de dienst te leiden. Er zijn nu zes zendelingen, waaronder zoals u weet ouderling Bos. Hij maakt het goed. De zendelingen werken voornamelijk in Paramaribo, want ze doen alles per fiets en de afstanden zijn groot.

De zendingspresident komt één keer in de twee, drie maanden naar Suriname. Dat is al veel beter geregeld dan in het begin. Toen viel Suriname nog onder Venezuela.

Ik ben mijn Hemelse Vader dankbaar dat ik het evangelie van zijn Zoon Jezus Christus mocht vinden. Ik heb er heel wat vrienden bijgekregen. John Limburg is nu mijn boezemvriend. Daarom vond ik het fijn om zijn kleinzoon, die nu op zending is in Nederland, te ontmoeten. <

J. Paul Jongkees

Sinds zondag 16 februari kent de mormoonse gemeenschap in Nederland en Vlaanderen een nieuwe regionaal vertegenwoordiger. Wat doet een regionaal vertegenwoordiger eigenlijk? Wie vertegenwoordigt hij? Deze en andere vragen legde de redactie van Kerknieuws voor aan broeder J. Paul Jongkees, de scheidende regionaal vertegenwoordiger, en Jack P. van Oudheusden, zijn opvolger.

'Ik hoop dat mijn opvolger net zoveel steun krijgt als ik'

De kerkorde leert ons dat in elke roeping een ontheffing is 'ingebouwd'. In de loop der jaren is dat beginsel ook meer en meer tot mij gaan spreken waardoor het me niet al te zwaar valt om iets, waar ik langere tijd mee bezig geweest ben, weer los te laten. Toch geeft het altijd een wat onwenzelijk en ook wel weemoedig gevoel, een zeker gevoel van leegte, vooral wanneer de volgende roeping de juist beëindigde niet overlapt. Dat is bij mij altijd het geval geweest, alleen nu niet. En ambteloos burger in het Koninkrijk zijn is een merkwaardige, nog niet eerder ervaren sensatie. Terugkijkend op de tijd dat ik in deze laatste roeping functioneerde, kan ik niet anders zeggen dan dat ook deze periode er een is geweest waarin ik vele hartverwarmende ervaringen heb mogen opdoen; zeker, ook wel eens wat ervaringen die zorgen baarden. Dat is nu eenmaal inherent aan het werken in 's Heren koninkrijk op aarde, waarin een volkomen volmaakt plan in onze zeer onvolmaakte handen is gelegd. Het is een leerzame

tijd geweest. De positie van regionaal vertegenwoordiger is een beetje een aparte positie. Hij is verantwoordelijk voor het onderwijzen en trainen van de priesterschapsleiders van de ring/district in het algemeen en van de ringpresidiums in het bijzonder. Maar hij bekleeft niet wat in het kerkjargon genoemd wordt een presiderende functie, ofwel iemand aan wie presidenten verantwoording aan verschuldigd zijn. Dat zijn zij direct aan het Gebiedspresidium in Frankfurt. De regionaal vertegenwoordiger is er echter wel verantwoordelijk voor dat de presidiums het juiste onderwijs en de juiste training krijgen die zij elk, in hun eigen specifieke positie en situatie, nodig hebben. Welnu, voor mij is dit altijd een bevredigende werkzaamheid geweest. Ik heb me immer mogen verheugen in een plezierige samenwerking en steun over en weer. Het vereist een wederzijds begrip en liefdevolle samenwerking om gedaan te krijgen wat door onze hoogste kerkleiding verlangd wordt. Tenslotte was wat onderwezen werd in feite

te immer een opdracht, niet van de regionaal vertegenwoordiger maar van het college dat hij in de regio vertegenwoordigt, waar de regionaal vertegenwoordiger rechtstreeks zijn opdrachten van ontvangt en verantwoording aan verschuldigd is (het Gebiedspresidium in Frankfurt).

Een bijzondere herinnering houd ik nog altijd over aan de regionale conferentie en de daaraan voorafgaande organisatie van de derde ring (Apeldoorn) in het land, in mei 1989. De samenwerking en steun die ik toen heb mogen ondervinden van allen die bij het voorbereiden van deze conferenties een rol hebben gespeeld, waren bijzonder en hartverwarmend. Dit was ook de enige gelegenheid die ik, en niet alleen ikzelf maar ook alle priesterschapsleiders in de regio, hebben gehad om met onze Nederlandse algemene autoriteit samen te werken, ouderling Jacob de Jager. En dat was zeker iets bijzonders, in velerlei opzicht. (Wij herinneren ons allemaal zijn bijzonder gevoel voor humor.) Onze bezoekende autoriteiten waren, naast ouderling de Jager, president

Hunter en ouderling Packer van de Raad der Twaalf en president Lasater van het Gebiedspresidium. De steun, medewerking en ook dankbaarheid van deze autoriteiten waren enorm. Bij hun vertrek deed zich een humoristisch voorval voor. Ik was met de bezoekers naar Schiphol gereden om hen uittegeleide te doen; toen we daar aankwamen bleek de in aanbouw zijnde nieuwe verkeers-toren in brand te staan, dat was uiteraard niet het humoristische. Maar wel de opmerking die president Lasater naar aanleiding daarvan maakte: 'Broeder Jongkees, dank je zeer voor alles wat je voor ons gedaan hebt; maar nu ook nog een afscheidsvuurwerk organiseren, dat was toch werkelijk niet nodig!' Langs deze weg wil ik nogmaals een ieder met wie ik de afgelopen jaren door mijn functie in de kerk in aanraking ben geweest, hartelijk danken voor het feit dat het allemaal contacten waren die deze jaren tot een onvergetelijke tijd hebben gemaakt. Ik bid en hoop dat mijn opvolger dezelfde medewerking zal krijgen als ik heb gehad.

'Laten we goed samenwerken'

Op woensdagavond 22 januari j.l. kregen m'n vrouw en ik een telefoontje van president Ringger die ons vroeg of wij de volgende dag naar Frankfurt konden komen. Hij zei niet waarom. U begrijpt dat er op de heenreis heel wat door onze gedachten is gegaan. In Frankfurt aangekomen, ben ik geroepen als regionaal vertegenwoordiger. Ik was heel blij dat mijn vrouw erbij was. Het was voor ons beiden een hele verrassing. Maar we weten allemaal dat er op een aanstelling ook een ontheffing volgt. Natuurlijk is er wat weemoed. Ik heb twaalf jaar met bijzonder veel plezier in een ringpresidium gewerkt, waarin de raadgevers en administrateurs ook vooral vrienden waren. De intensieve omgang met m'n twee voormalige raadgevers, de presidenten Jansen en Hogervorst mis ik nu al.

Het leuke aan deze nieuwe roeping is dat ik weer oude vrienden en bekenden zal zien en veel nieuwe leden zal leren kennen. Daarvan had ik al een voorproefje op de conferentie van de Ring Utrecht. Ik verheug me er ook bijzonder op om de leden in België beter te leren kennen.

Naar ik heb begrepen is een regionaal vertegenwoordiger vooral een leraar, onderwijzer, trainer, helper, adviseur. Twee keer per jaar ga ik naar Frankfurt om instructies te ontvangen van het gebiedspresidium. Instructies

dat het weer heeft ontvangen van het Eerste Presidium en de Raad der Twaalf tijdens de algemene conferentie in Salt Lake City. Deze instructies moet ik zo goed mogelijk overbrengen aan de ringpresidiums en het districtspresidium.

Het Gebied Europa valt uiteen in regio's. In elke regio wordt het gebiedspresidium vertegenwoordigd door een regionaal vertegenwoordiger. De Regio Den Haag bestaat uit de drie ringen in Nederland en het District Antwerpen in Noord-België. Deze regio rapporteert aan president Neuenschwander, tweede raadgever in het gebiedspresidium.

Ik verheug me op een nauwe samenwerking met de ringpresidiums - daarbij is het heel bijzonder om te mogen werken met twee van m'n voormalige raadgevers, president Jansen en president Vernes, en met president Van der Put, met wie ik samen ben opgegroeid in de wijk Den Haag. Ook weet ik dat ik door deze roeping de beide zendingspresidenten, president Hoole en president Barrett, en de president van het District Antwerpen, president Huysmans veel beter zal leren kennen.

De toekomst van de regio ziet er wat mij betreft prima uit. Ik weet dat onze Belgische broeders en zusters keihard werken om daar een ring te krijgen. Ik moet vaak denken aan de woorden van

president Kimball op die gedenkwaardige gebiedsconferentie in Amsterdam. Hij profeteerde toen dat er bij getrouwheid een tijd zou komen dat er 30 tot 40 ringen in deze regio zouden zijn. Dan is er ook een tempel. Die zie ik al helemaal voor me, wat mij betreft op de blanke top der duinen, liefst in Scheveningen, op loopafstand van mijn woning, maar elke andere plaats in de regio is ook goed! Maar er moet nu eerst een vierde ring komen en dan de vijfde enzovoort. Daartoe moeten we visie hebben, een visioen als het ware. We moeten het helder inzien. Dan moeten we aan de slag. Voor die vierde ring zijn er nog 1000 à 1500 nieuwe leden nodig. Dat lijkt veel, maar ook daar geldt weer: visie en geloof en hard werken. Geloof gaat trouwens altijd aan wonderen vooraf. Zendingswerk en heractivering zijn de sleutels.

We kunnen nu 4 uur per week de voltijdzendingen inschakelen bij het bezoeken van minder-actieven. De units die dat al doen, hebben opmerkelijke resultaten geboekt. Het verbijsterende is dat nog lang niet alle units dit doen. Keer op keer zien we dat het werk met sprongen vooruit gaat als de leden zich daadwerkelijk met het zendingswerk gaan bemoeien. Het is van groot belang dat we ons bekwamen in zendingswerk, want aan het eind van dit jaar zullen we beduidend minder

Jack P. van Oudheusden

voltijdzendingen in onze regio hebben, omdat ze elders in de wereld, vooral in Oost-Europa, heel hard nodig zijn. Als we allemaal één persoon per jaar in de kerk brengen, dan is de vierde ring er al in 1993 en de vijfde het jaar daarop.

We hebben de kans veel niet-leden in contact met de kerk te brengen als de BYU Dance Company op 13 juni a.s. in Antwerpen en op 17 juni a.s. in Bussum optreedt. Ik ben benieuwd of we als kerkgemeenschap die beide zalen - in totaal 2000 zitplaatsen - helemaal vol krijgen.

Als regio zijn we veel dank verschuldigd aan broeder Jongkees, een van de echte pioniers van de kerk in Nederland.

Ik hoop dat ik alle leden op de een of andere manier zal mogen tegenkomen en beter leren kennen. Laten we goed met elkaar samenwerken om Gods koninkrijk op te bouwen en bij dat werk veel plezier en vreugde met elkaar hebben, want het evangelie is toch een blijde boodschap! <

DE KINDERSTER

92E JAARGANG

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

MEI 1992

Faury Wendy Toriz Reyes

UIT SAN MATIAS COCOYOTAL, CHOLULA, PUEBLA (MEXICO)

Corliss Clayton

Faury Wendy Toriz Reyes (9), houdt van muziek. Ze heeft thuis altijd de radio of cassettespeler aan. Haar lievelingslied is 'De Kerk van Jezus Christus' (zie *De Ster*, februari 1990, blz. 11).

De familie Toriz is al vier generaties lid van de kerk. Wendy's overgrootmoeder woonde oorspronkelijk in het huis naast dat van haar grootouders. In een van de kamers van dat huis werd op 23 maart 1923 de eerste gemeente in het gebied Puebla georganiseerd. De gemeente heeft daar toen nog een tijdje vergaderd. Uit die eerste gemeente zijn nu vijf ringen voortgekomen.

Wendy wil graag dat haar familie een eeuwige familie wordt. Haar favoriete video is *Gezinnen zijn eeuwig*. Als haar ouders de gezinsavond vergeten, herinnert Wendy hen eraan. Dan helpt ze bij de leiding, het dirigeren van de lofzangen, het uitspreken van het gebed of het geven van de les.

FOTOGRAFEN: DIANNE WALKER EN CORLISS CLAYTON

Op school leest en tekent Wendy graag. Ze zit in de derde klas. Ze luistert naar haar leerkrachten, hoewel ze heeft moeten leren niet zo veel te praten tijdens de les. Wendy wil allemaal tinnen halen. Dat valt niet mee, dus doet ze extra haar best op school. Haar vader, Enoc Toriz Garcia, zegt over haar: 'Ze is als een plantje, soms moet ze hard werken om te groeien.'

Haar moeder leert Wendy van alles dat haar van pas zal komen als ze later zelf een gezin heeft. Soms stoft ze de meubelen af, helpt ze koken, doet ze boodschappen of maakt de keuken schoon. Ze kan ook al borduren.

Wendy houdt van alle mensen en dieren. Ze probeert een goed voorbeeld te zijn voor haar broertje, Alan, die vijf is. Ze helpt hem bijvoorbeeld met oversteken, maar helpt ook anderen – ze probeert iedereen te helpen. Ze bidt niet alleen voor de familie, maar ook voor de mensen die het moeilijk hebben en niet genoeg te eten of kleren hebben. Haar vader zegt dat ze voor zo'n klein meisje grote gebeden uitsprekt. Hoewel ze de mensen niet zoveel kan geven als ze zou willen, is ze altijd bereid haar getuigenis en haar liefde te geven. □

Haar moeder, Josefina Reyes de Toriz, maakt Wendy om kwart voor zeven wakker, zodat ze haar karweitjes kan doen voordat ze naar school gaat. 'Ze wil nooit wakker worden,' zegt haar moeder, 'maar ik zeg haar dat ze moet leren werken terwijl ze nog jong is.' Wendy maakt haar bed op en ruimt haar kamer op. Als ze dat 's ochtends af krijgt, heeft ze 's middags tijd om na school te spelen. Ze speelt vooral graag met poppen.

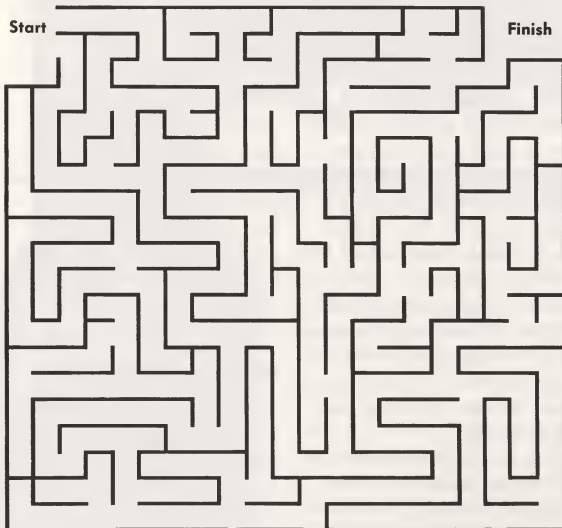
Een van haar schoolschriften staat vol met tekeningen. Ze heeft een rijke fantasie en let op de kleinste dingen. Nadat ze een keer met haar moeder op bezoek was geweest bij een vriendin, haastte Wendy zich naar huis om een goed gelijkende tekening te maken van het huis van die vriendin.

EXODUS-DOOLHOF

Peggy Barrus

Help Mozes om de Israëlieten
naar het beloofde land
te leiden.

VROUWEN UIT HET OUD TESTAMENT

Nina Coombs Pykare

Wat hoort bij elke vrouw.

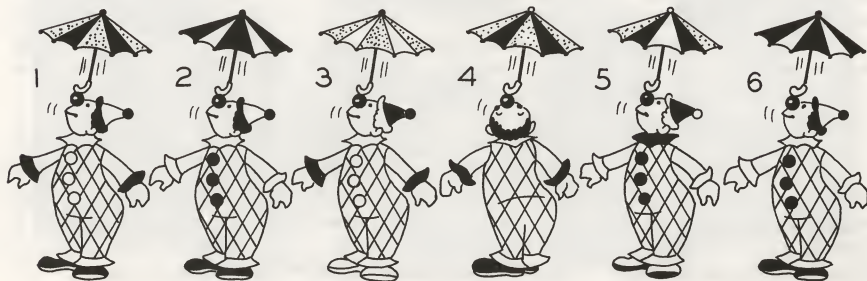
1. Gerst en tarwe
  2. Tweeling
  3. Biezen kistje
  4. Verboden vrucht
  5. Koord van scharlakendraad
  6. Gouden scepter
-
- a. Eva (zie Genesis 3)
  - b. Rachab (zie Jozua 2)
  - c. Ruth (zie Ruth 2)
  - d. Ester (zie Ester 4:6-5:5)
  - e. Mirjam (zie Exodus 2:1-10)
  - f. Rebekka (zie Genesis 25:19-27)

*Clowns: Tweeling, 2 en 6; helemaal anders, 4
Vrouwen uit het Oude Testament:
(1) c, (2) f, (3) e, (4) a, (5) b, (6) d.*

CLOWNTJES KIJKEN

Roberta L. Fairall

Kun jij de tweelingclowntjes vinden? En welke clown is anders dan alle andere clowntjes?

OP DE WEG NAAR EMMAÛS

Virginia Pearce

Op de derde dag na de kruisiging van Jezus liepen twee van zijn discipelen van Jeruzalem naar een nabijgelegen dorp dat Emmaüs heette (zie Lucas 24:13-32). Onder het lopen praatten ze over Jezus en hoe die gevangen was genomen door de Romeinse soldaten. Ze praatten over zijn kruisiging door de Romeinen en hoe zijn vrienden Hem liefdevol in het graf gelegd hadden. Ze waren in de war omdat Maria Magdalena en enkele andere vrouwen de discipelen hadden verteld dat de steen, die door soldaten bewaakt was, van het graf was gerold en dat het lichaam van Jezus verdwenen was.

Onderweg voegde een andere reiziger zich bij hen. Hij vroeg hun waar ze over praatten en waarom ze zo verdrietig waren. Eén van de discipelen, Cleopas, kon nauwelijks geloven dat de reiziger niet over de kruisiging van Jezus gehoord had. Cleopas vertelde de reiziger dat de vrouwen naar het graf waren gegaan en tot de ontdekking waren gekomen dat het leeg was.

Toen begon de reiziger te praten. Hij herinnerde hen aan alle schriftteksten waarin geprofeteerd werd dat er een Heiland zou komen die de mensen zou leren

hoe zij moesten leven, en die daarna zou doodgaan en zou opstaan uit de dood zodat alle mensen weer zouden kunnen leven. Toen de avond viel, naderden de mannen het dorpje Emmaüs. De twee discipelen vroegen de reiziger of hij bij hen thuis wilde slapen. Dat vond hij goed. Toen ze samen zaten te eten, beseften de twee discipelen dat de reiziger de opgestane Jezus was. Hij had ze geleerd dat Hij van de dood was opgestaan, precies zoals in de Schriften stond dat Hij zou doen. En zodra ze dat begrepen, verdween Hij.

‘En zij zeiden tot elkander: Was ons hart niet brandende in ons, terwijl Hij onderweg tot ons sprak en ons de Schriften opende?’ (Lucas 24:32.)

Cleopas en zijn vriend voelden zich eerbiedig toen ze zich Jezus Christus herinnerden en wat Hij hun die dag geleerd had.

Net als zijn discipelen toen zich eerbiedig voelden wanneer ze bij Hem waren, voelen wij ons eerbiedig wanneer we tijdens het avondmaal aan Jezus Christus denken.

In de avondmaalsgebeden wordt ons verteld dat wij de Geest van Jezus Christus bij ons zullen hebben als wij aan Hem denken en zijn geboden onderhouden. Als we eerbiedig van het avond-

maal nemen, aanbidden we Hemelse Vader en Jezus.

Instructies

Haal de volgende bladzijde uit het tijdschrift en lijm die op een stuk karton. Snij of knip de puzzel uit langs de stippellijnen. Wanneer de puzzel gelegd is, heb je plaatjes en tekst van een liedje waardoor je tijdens het avondmaal beter aan Jezus Christus kunt denken.

Ideeën voor de participatieperiode

1. Vertel het verhaal over de discipelen op de weg naar Emmaüs en laat het meteen door drie kinderen uitbeelden. Bespreek hoe de discipelen zich gevoeld zullen hebben tijdens hun gesprek met Jezus.

2. Laat platen zien van kinderen die de armen gevouwen hebben. Schrijf op de achterkant van elke plaat waar het kind aan zou kunnen denken. Laat de kinderen in de klas raden waar de kinderen op de platen aan denken. Draai vervolgens de platen om zodat de antwoorden te lezen zijn. Maak duidelijk dat ‘eerbied meer is dan alleen stil zitten’. (Zie ‘Eerbied is liefde’, De Kinderster, februari 1992.)

3. Laat de jongere kinderen een tekening maken en de oudere kinderen een zin opschrijven waarin iets specifiek staat waaraan ze tijdens de avondmaalsdienst zullen denken. Hang alles aan een mobile. □

AAN JEZUS DENKEN

*Als ik denk aan het lijden van onze Heer,
zijn dood aan het kruis en hoe Hij zo teer
beminde een ieder,
ja, groot en klein, dan is het niet moeilijk
om rustig te zijn.*

*Het is niet zo moeilijk, al ben ik nog klein,
om te denken aan Jezus, o, is dat fijn!
(Zing maar mee, B-55.)*

EEN HEILIGE PLICHT

President Gordon B. Hinckley

Eerste raadgever in het Eerste Presidium

Het woord *grootmaken* is interessant. Het betekent: vergroten, duidelijk maken, dichterbij brengen of versterken.

Ik heb hier een verrekijker die voor mij een grote waarde heeft. Niet een financiële of praktische waarde, maar een sentimentele. Deze verrekijker vergroot voorwerpen die ik bekijk. Maar hij herinnert mij ook aan een groot man die zijn priesterschap grootmaakte. Deze verrekijker werd mij in 1962 door president Henry D.

Wanneer we door dienstbetoon aan onze naaste God onze liefde tonen, wanneer we onze kracht en talenten gebruiken voor het vergroten van het geloof en het verbreiden van de waarheid, dan maken we ons priesterschap groot.

Moyle gegeven, die toen raadgever in het Eerste Presidium was. Iedere keer dat ik hem gebruik, denk ik niet alleen aan de gave, maar ook aan de gever.

Als je een verrekijker op de goede manier voor je ogen houdt, vergroot je alles in je gezichtsveld en trek je het eigenlijk naar je toe. Maar als je hem omdraait en door de andere kant kijkt, maak je alles klein en laat je het lijken alsof alles wat je ziet verder van je af is.

Zo is het ook met wat wij doen als priesterschapsdrager. Wanneer we zo leven dat we onze hoge en heilige roeping waard zijn, wanneer we door dienstbetoon aan onze naaste God onze liefde tonen, wanneer we onze kracht en talenten gebruiken voor het vergroten van geloof en het verbreiden van de waarheid, dan maken we ons priesterschap groot. Maar wanneer we een zelfzuchtig leven leiden, zondigen en meer aandacht hebben voor wereldse zaken dan die van God,

dan maken we het klein.

Jakob, de broer van Nephi, zei het volgende over de roeping die hij en zijn broer Jozef gekregen hadden: 'En wij hielden ons ambt hoog voor de Here, aanvaardden de verantwoordelijkheid, en namen de zonden van het volk op ons, als wij hun het woord Gods niet met alle ijver onderwezen' (zie Jakob 1:19).

Iedereen die in de kerk een priesterschapsambt bekleedt, heeft de heilige taak die roeping groot te maken. Wij leven niet alleen voor onszelf. Als we onze roeping moeten grootmaken, kunnen we dat ook niet. Naarmate we ijverig dienen, met overtuiging en geloof onderwijzen, en de mensen met wie wij in aanraking komen, opbouwen, versterken en helpen tot een rechtschapen overtuiging te komen, maken we ons priesterschap groot. □

(Naar een toespraak, gehouden tijdens de aprilconferentie in 1989.)

Mijn tweede belangrijke

Robert McDonald

Ik kan niet wachten tot ik diaken ben. Toen ik nog klein was, keek ik jaloers toe hoe de oudere jongens het avondmaal ronddienden. Het is een belangrijke taak en ze lijken altijd precies te weten wat ze moeten doen bij het ronddielen. Nu is het mijn beurt. Deze week word ik twaalf en ik heb in de Wegbanersklas over het priesterschap geleerd. Ik heb me al voorgesteld hoe ik het avondmaal ga ronddielen. Ik vraag me af of ik het ook eens aan de bisschop kan geven.

Mijn lerares in de Wegbanersklas vertelde ons dat we een gesprek moesten hebben met de bisschop voordat we geordend konden worden. Dat zou dan mijn tweede belangrijke gesprek zijn – hij had ook al een gesprek met me gehad toen ik gedoopt zou worden. Maar er zijn alweer veel jaren voorbij gegaan!

Ik vind mijn bisschop aardig. Ik zie hem elke zondag, en hij weet hoe ik heet. Soms zegt hij me dag. Maar ik maakte me wel een beetje zorgen over dat gesprek. Wist ik wel genoeg om diaken te worden? Zou hij vragen naar dingen die ik geheim houd? Zou ik die geheimen aan hem kunnen vertellen? En als ik het vertelde, zou hij ze dan geheim houden?

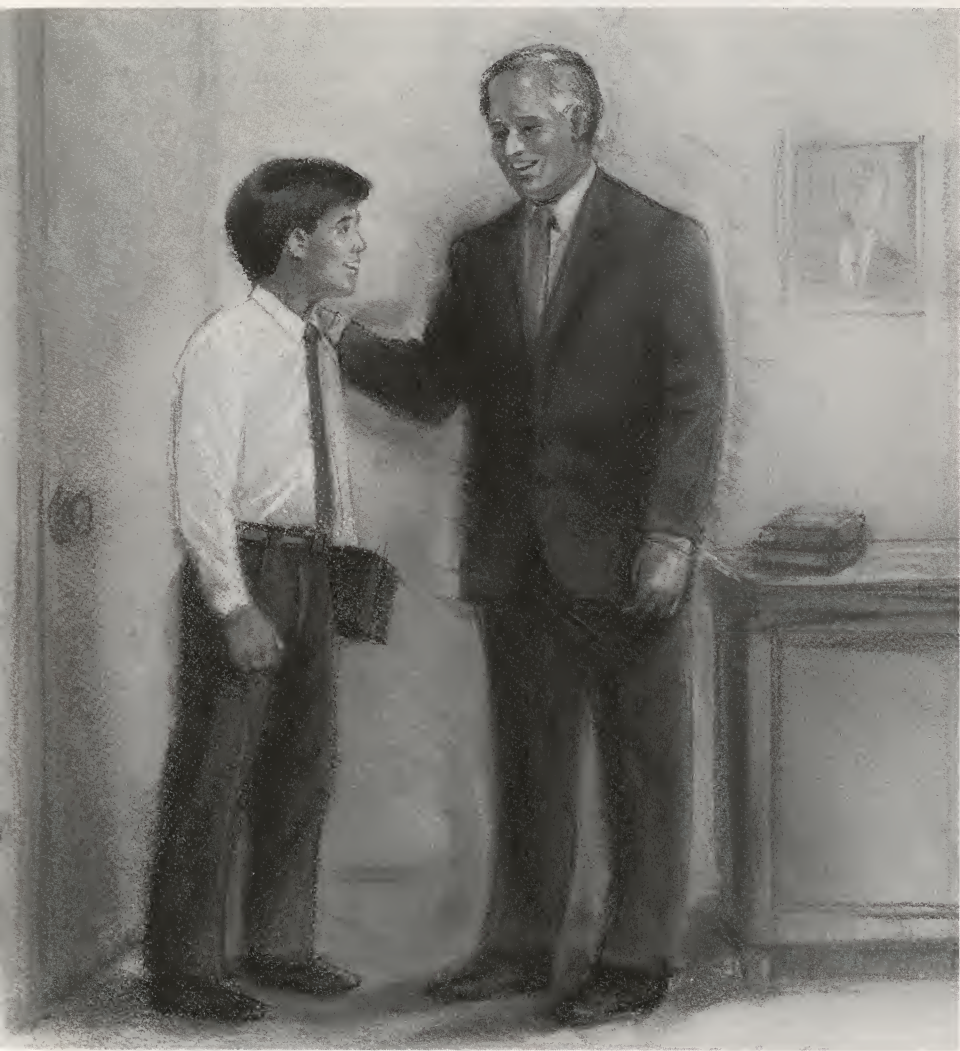
Vrijdag na het eten belde de wijksecretaris en zei dat de bisschop me zondag graag na de Wegbanersklas wilde spreken. Ik zei OK, maar was wel zenuwachtig. In gedachten zette ik alles op een rijtje wat hij me zou kunnen vragen. Ik begon me alles te herinneren wat er dit jaar gebeurd is. Van sommige dingen wilde ik wel dat ze niet gebeurd waren.

Zondag ging ik na de les naar het kantoor van de bisschop. *Wat is het druk hier!* dacht ik. *Iedereen wil hem spreken. Ik ga maar naar huis en kom nog wel een andere keer terug.*

Maar hij zag me staan. 'Hallo Robert!' riep hij me toe. 'Kom binnen en ga zitten, alsjeblieft. Een klein momentje.' Hij ging naar de gang om even met iemand te praten. Ik vroeg me af waar ze het over hadden. Ik keek rond. Er stonden een grote stoel en een bureau in het kantoor, er hing een plaat van de Heiland aan de muur en een foto van president

gesprek met de bisschop

ILLUSTRATOR: JOHN JOHNSON

Benson. Ik zag de Schriften op het bureau liggen. Ze waren veelgebruikt. Ik vroeg me af hoe het zou zijn om bisschop te zijn.

De deur ging open en de bisschop kwam naast me zitten. Hij schudde mij de hand. 'Bedankt dat je bent gekomen', zei hij. 'Je bent bijna twaalf, de leeftijd waarop we een jongen meestal het Aäronisch priesterschap verlenen en tot diaken ordenen. Ik heb al met je vader gepraat en hij vond ook dat jij en ik dit gesprek maar moesten hebben. Vertel me eens wat je weet en wat je vindt van het priesterschap.'

O, nee! dacht ik. *Wat moet ik hem vertellen? Hij weet waarschijnlijk alles al over het priesterschap.* Ik begon hem iets te vertellen dat ik in de Wegbanersklas geleerd had en een paar dingen die mijn moeder me geleerd had. Hij onderbrak me niet, en toen ik eenmaal begonnen was met praten, was ik ook niet meer zo zenuwachtig.

Toen ik klaar was, zei hij: 'Prima. Ik zie dat je goed hebt opgelet en een paar belangrijke beginselen begrijpt. Ik wil een paar verzen over het priesterschap met je lezen. Ik heb hier enkele lievelingsteksten.'

Hij sloeg afdeling 20 van de Leer en Verbonden op. We lazen er gedeelten uit en bespraken de taken van een diaken. Toen lazen we uit afdeling 84 en bespraken het verbond van het Aäronische priesterschap. Daarna sloeg hij een vers op waarvan hij zei dat het zijn lievelingstekst was – uit afdeling 121. We lazen die vanaf vers 34 helemaal uit. Hij legde uit wat de belofte in vers 45 en 46 betekent.

Toen keek hij me aan en vroeg of ik tiende betaalde. Ik dacht eraan hoe moeilijk het was geweest om daarmee te beginnen. Ik was erg blij dat ik kon zeggen dat ik een volledige tiende betaalde. Ik vertelde hem hoe fijn ik me daarbij altijd voelde.

Toen vroeg hij me of ik wel eens rookte, dronk of drugs gebruikte. Ik herinnerde me de keer dat mijn vrienden en ik een sigaret geprobeerd hadden, maar dat wilde ik eigenlijk niet vertellen. Ik had dat zelfs niet aan mijn ouders verteld. Ik wist dat het verkeerd was toen ik het deed, en ik voelde me er nog steeds naar door. Maar in mij zei iets tegen mij: 'Vertel het.' Maar ik kon het niet vertellen. Doordat het

even stil was, moet de bisschop begrepen hebben dat ik het ergens moeilijk mee had. Hij begon te praten over dingen geheim houden. Dat noemde hij 'vertrouwelijk houden'. Hij zei dat hij alles wat ik hem zou vertellen, geheim zou houden – tenzij ik hem toestemming gaf het met mijn ouders te bespreken. Toen wachtte hij.

Het leek heel lang te duren voordat ik bedacht had hoe ik het wilde zeggen. Ik vertelde hem over het roken en hoe ik me ervoor schaamde. We bespraken hoe het was gebeurd en wat ik moest doen om me te bekeren. Ik vertelde hem niet met wie ik het gedaan had, en daar vroeg hij ook niet naar. Hij zei dat hij dat niet behoefde te weten om te bepalen of ik wel of niet waardig was om het priesterschap te ontvangen. We bespraken hoe mijn ouders me konden helpen en ik besloot om het aan ze te vertellen. Er kwam een gevoel van rust over me. Dat zal wel zijn wat er met je gebeurt als je iets doet waarvan je weet dat het goed is.

Toen de bisschop me vroeg of ik zedelijk rein was, wist ik niet wat hij bedoelde. Dus vroeg ik wat het betekende. Hij legde uit dat ik mijn lichaam en mijn geest rein moet houden. We bespraken hoe dat moet. Hij legde uit dat als ik goed leefde, ik altijd de macht van het priesterschap bij me zou hebben.

Hij vroeg me om met hem neer te knielen en een gebed uit te spreken. Dat deed ik. Het was een kort gebed. Toen bad hij. Hij vroeg Hemelse Vader om me te zegenen en daardoor kreeg ik een fijn gevoel. Ik wist dat mijn bisschop me aardig vond.

Ik kan bijna niet wachten om papa en mama over mijn gesprek met de bisschop te vertellen. Ze zullen blij zijn voor me en zullen me helpen om een goede, waardige priesterschapsdrager te worden. Denk je eens in – volgende week zondag word ik in de avondmaalsdienst door de bisschop voor steunverlening voorgesteld om het Aäronisch priesterschap te ontvangen en tot diaken geordend te worden. En de week daarna dien ik het avondmaal rond. Ik zal eerbiedig zijn wanneer ik dat doe, en zal proberen een goed voorbeeld te zijn. Misschien zullen sommige jongere jongens dan tegen mij opkijken. □

LORENZO SNOW

Kellene Ricks

Toen Lorenzo Snow zijn studie aan het Oberlin College in Ohio afrondde, nodigde zijn zuster, Eliza R. Snow, hem uit om in Kirtland Hebreeuws te komen studeren onder een beroemde professor. Lorenzo nam enthousiast de uitnodiging aan.

Eliza wilde haar broer bij de kerk brengen – zelf was ze al lid. Toen Lorenzo het evangelie onderzocht had, bad hij tot zijn Hemelse Vader. Zijn gebeden werden beantwoord en hij liet zich in juni 1836 dopen.

Enkele weken na zijn doop had Lorenzo nog wat onbeantwoorde vragen over het evangelie. Hij geloofde dat het waar was, maar wilde het zeker weten. Op een avond voelde hij zich tijdens het studeren depressief.

Hij was diep in gedachten verzonken, liet zijn boeken liggen en ging de velden bij zijn huis in. Er kwam een gevoel van duisternis en verwarring over hem. Hij had de gewoonte om elke avond in een nabijgelegen bos te bidden, maar die avond had hij geen zin om te bidden.

Toch wist Lorenzo dat hij wel moest bidden, dus ging hij naar het bos en knielde neer. Zodra hij begon te bidden, voelde hij de Geest sterker dan hij die ooit gevoeld gehad. Hij wist dat het evangelie waar was en dat Hemelse Vader en Jezus Christus leefden en van hem hielden.

Lorenzo werd de vijfde president van de kerk en vertelde vaak het verhaal over de avond dat hij zijn getuigenis kreeg. De herinnering aan die avond bleef hem bij en sterkte hem heel zijn leven.

WAT DOEN WE TIJDENS HET AVONDMAAL?

Julie H. Jensen

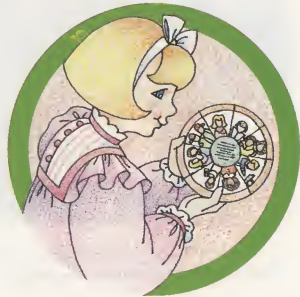
Teken een cirkel om de kinderen die hun dankbaarheid voor het avondmaal tonen door eerbiedig te zijn. Zet een kruis door de plaatjes van kinderen die laten zien wat we *niet* moeten doen tijdens het avondmaal.

Omslag:

Drie kleine meisjes, omringd door bloesems, genieten van de schoonheid van de lente – het symbool van de belofte van de Heiland dat allen nieuw leven zullen krijgen. Zie 'Op de weg naar Emmaüs', blz. 6 in *De Kinderster*.

(Fotograaf:
Michael McConkie.)

Almere: pioniers op hun best

Bert Niessink

De allereerste stap naar een Gemeente Almere werd in 1981 gezet door de familie Kat, toen dit gezin vanuit Amhem in deze in aanbouw zijnde satellietstad kwam wonen. Hoewel een gemeente in Almere wel het laatste was waar de toenmalige ringleiders aan dachten (De Gemeente Lelystad bestond nog niet eens), stond het voor Willem Kat en zijn vrouw, Wendy, vast dat er eens een gemeente in Almere zou zijn. Enthousiast gingen zij aan het werk. Broeder Kat: 'We kregen de zendelingen uit Hilversum (waar het gezin de kerk bezocht) zover om zo af en toe naar Almere te komen. Wij betaalden hun buskaartje.' Toch zou het tot halverwege 1986 duren voordat er permanent zendelingen in Almere werden gestationeerd. Inmiddels was de familie Van Os de Man in Almere komen wonen en was de Gemeente Lelystad georganiseerd. Broeder Alex Van Os de Man: 'Het ouderlingenquorum van de Gemeente Lelystad heeft in feite de basis gelegd voor de Gemeente Almere. We hebben ontzettend veel aan heractivering gedaan. We hadden visie. We wisten dat we met iets goeds bezig waren.'

De inspanningen werden

beloond want op 1 november 1987 werd de Gemeente Almere van de Gemeente Lelystad afgesplitst. Broeder Willem van Driel, voormalig gemeentepresident van de Gemeente Zeist, werd als gemeentepresident aangesteld. De leden die toen deel

Annemarie Rietkerk
Jo van Zon
Hetty Kearcher
Nora van Heusden
Brian Ceder

Het eerste probleem waar de leden van de Gemeente Almere voor kwamen te staan was: waar zullen we verga-

me tijd leegstond. Op de zaterdag voor de eerste vergaderzondag zijn er met een vrachtauto tafels opgehaald in Lelystad, en klapstoelen in Amsterdam. Op 8 november 1987 vergaderde de Gemeente Almere voor het eerst. Op die zondag werd

De zusters van de Gemeente Almere.

uitmaakten van de nieuwe unit waren:
Familie Herrebrugh
Familie Kat
Familie Gabriëls
Familie Van Os de Man
Familie Heinrichs
Familie De Romijn
Familie Van Driel

deren? In oktober 1987, nog voor de splitsing, was daar gelukkig al een antwoord op gevonden. Dankzij de inspanningen van de broeders Van Driel, Kat en Heinrichs werd er in Almere-Buiten een bibliotheekruimte gevonden op het Noordeinde die al gerui-

broeder Kat aangesteld als raadgever van de gemeentepresident, alsmede broeder Van Os de Man als zendingsleider van de gemeente, broeder Heinrichs als zondagschoolpresident, zuster Kat als ZHV-presidente, zuster Gabriëls als eerste raadgeef-

ster van de ZHV-presidente, zuster Heinrichs als jeugdwerkpresidente, zuster Van Os de Man als eerste raadgeefster van de jeugdwerkpresidenten en zuster Van Driel als JV-presidente.

President Willem van Driel zegt over deze beginperiode: 'Dat pionieren was heel opbouwend. Er moest veel gebeuren en iedereen zette zijn schouders eronder. Het doel was een grote geestelijke eenheid te bereiken, zodat Christus' kerk in Almere kon worden uitgebreid.'

Op 31 januari 1988 was het echter uit met de vergaderingen in Almere-Buiten. Er moest binnen een week andere vergaderruimte worden gevonden. Willem van Driel: 'Op 2 februari kregen

we een plaatselijk informatieblad in de brievenbus, waarin een multifunctionele ruimte te huur werd aangeboden. Het bleek een zaaltje met bar te zijn. In het zaaltje konden net 30 stoeltjes worden opgesteld. Als tijdelijke oplossing leek het ons wel geschikt. Huurprijs: 7 gulden per uur.'

Het gebouwte bevond zich op de hoek van de Deurnestraat/Helmondstraat in de stedenwijk in Almere-Stad. De gemiddelde opkomst was toen ongeveer 28 leden. Het jeugdwerk vond plaats in de toilet-ruimte, waar men een tafel over het toilet had geplaatst; de ZHV bij zuster Nora van Heusden thuis. 'Hoewel de diensten om 10 uur begonnen,' zegt Willem van Driel,

'waren mijn vrouw en ik er al om half negen om de boel te luchten, schoon te maken (het zaaltje werd de avond ervoor gebruikt voor bruiloften en partijen) en de stoelen op te stellen.

Het was niet altijd even makkelijk, maar we hebben in die tijd veel geleerd. Nu kijk je terug en denk je: wat waren we één met dat pionieren.' 'Ja,' beaamt zuster Wendy Kat, 'het was een meesterlijke, knusse tijd. We hebben in dat zaaltje een heel sfeervol kerstfeest gevierd. Het was goed.'

Toch was het duidelijk dat men niet in de Veldhoek kon blijven vergaderen. Gelukkig had men al een ander pand op het oog: het kantoorgebouw in Almere-Ha-

ven, Kerkstraat 92, een modern pand dat daarvoor in gebruik was door Ivo Niehe Producties, waar de gemeente nog steeds vergadert. De Gemeente Almere voelt zich helemaal thuis aan de Kerkstraat. De sfeer is goed. De leden werken hard aan de opbouw van Gods koninkrijk. Alex van Os de Man: 'In het begin hebben we een enorme groei doorgemaakt. Er werden veel mensen gedoopt.' 'Wat jammer is,' zegt Willem Kat, 'is dat Almere een doorgangshuis is. Er verhuizen veel mensen. Almere is daarmee de voedingsbodem voor de andere units, en dat kan ook voldoening geven, maar voor ons is het wel eens lastig.' Toch is de opkomst gemiddeld rond

De priesterschap.

de veertig leden.

Zuster Kat zegt: 'Almere is een gemeente van grote verschillen in cultuur, achtergrond enz. De leden strijken uit alle windstreken neer. Dit houdt de gemeente boeiend. Er is een stevige band tussen de leden, we zijn één grote familie. Het doel van de zustershulpvereniging is die saamhorigheid nog groter te maken.'

'Het ouderlingenquorum', zegt broeder Van Os de Man, 'draagt ook zijn steentje bij. We doen heel trouw ons huisonderwijs. We komen hier gemiddeld op ruim 90 procent. Daarbij komt dat we

genoeg activiteiten ont-plooiën, zoals de jaarlijkse barbeque. Dat begint echt traditie te worden. Almere is een jonge gemeente, ook qua leeftijd. Daarom zit men vaak met dezelfde gevoelens, problemen, hobby's. Dat komt de sfeer ten goede.'

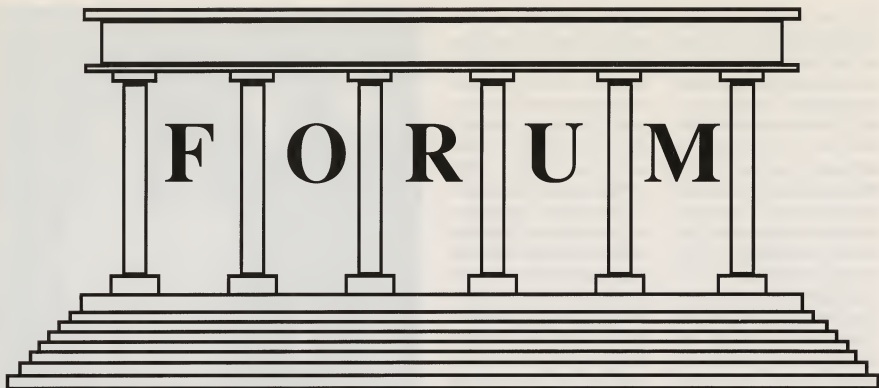
Een duidelijk bewijs voor de groei van de Gemeente Almere wordt ten slotte onder woorden gebracht door zuster Kat: 'Toen we pas hier woonden, kwam je niemand tegen. Als je nu in de stad bent, loop je geregeld leden tegen het lijf. En dat is heel leuk.'

Drie jonge vrouwen en hun presidente.

De zendelingen die nu werkzaam zijn in Almere.

forum (Lat.), o., 1. (oorspr.) markt, plein te Rome, m.n. dat tussen Kapitoel en Palatijn waar het volk samenkwam om de publieke zaken te bespreken, recht te doen enz.; vand. oncig. voor openbare gerechtshoofdplaats: *iets brengen voor het forum der publieke opinie*, het in openbaar bespreken; - (rechtst.) *het forum van de eiser*, het bevoegde gerecht, de bevoegde rechter; - 2. (-s), bijeenkomst

waarop een of meer deskundigen c.q. kunstenaars een inleiding houden over een bep. onderwerp en daarna daarover in discussie treden met het publiek; - ook voor de groep deskundigen zelf: *de vraag wordt aan het forum voorgelegd*; -**avond**, m. (-en); -**bijeenkomst**, v. (-en); -**discussie**, v. (-s); -**gesprek**, o. (-ken); -**lid**, o. (...leden).

Hoe u met financiële problemen kunt omgaan

* Ga de confrontatie met de financiële crisis aan. Vermijd die niet.

* Schrijf precies op hoe u er financieel voorstaat, hoeveel geld u heeft en wat u schuldig bent.

* Stel vast wat de oorzaak van de crisis is. Is dat het lage inkomen, het onvermogen om de uitgaven binnen de perken te houden, of de tegenzin van een van de partners om de financiën samen te doen.

* Stel een duidelijk financieel beleid in het gezin vast. Bijvoorbeeld: betaal tiende, spaar een bepaald percentage van het inkomen, maak geen schulden. Een andere beleidsregel kan zijn uitgaven boven een bepaald bedrag eerst te bespreken.

* Stel een plan op. Als uw inkomen bijvoorbeeld te laag is, kunt u een plan opstellen om uw opleidingsniveau te verhogen.

Het bedrijfje dat mijn man en ik recentelijk waren begonnen, ging over de kop. We waren gedwongen ons huis te verkopen om de schulden te betalen. Financiële moeilijkheden hoefden ons er niet onder te krijgen als we:

* Elke dag tegen onszelf zeggen: 'Het bedrijf ging over de kop, wij niet. Dit is een deel van het leven.'

* Een paar maal per dag bidden.

* Onze tiende betalen.

* Naar de kerk blijven gaan. Onze functie blijven vervullen, ongeacht hoe naar we ons voelen. Ons geloof wordt beproefd.

* Zonder leren doen. Koop niets wat u niet kunt betalen. De rente op met krediet gekochte goederen blijft groeien.

* Anderen toestaan ons te helpen. Zet uw trots aan de kant.

* Bedenken dat ook dit voorbij zal gaan.

***

***

Als bisschop heb ik veel leden raad gegeven bij hun financiële problemen. Daarbij zijn de volgende punten nuttig gebleken:

* Verwar financiële problemen niet met ongerechtigheid. Uit de Schriften kunnen we leren dat de Heer vaak toestaat dat zegeningen in de vorm van uitdagingen komen. Als die uitdagingen goed tegemoet worden getreden, kunnen ze resulteren in groei.

* Sta niet toe dat financiële problemen de zo waardevolle communicatie in het gezin vertroebelen. Financiële problemen raken het hele gezin. Oplossingen vereisen de steun en medewerking van het hele gezin.

* Wacht niet te lang met het inroepen van hulp van uw bisschop of andere betrouwbare bronnen.

* Noteer heel specifiek hoeveel u maandelijks moet aflossen aan schuld. Concentreer u op één schuld tegelijk, misschien de schuld met de hoogste rente. Werk hard aan de aflossing, met de gedachte dat elke afgeloste schuld meer geld vrijmaakt om de volgende schuld af te lossen.

* Geef de ontmoediging geen kans. Wat uw problemen ook zijn, ze zijn niet onoverkomelijk en ze zullen opgelost worden als u zich ervoor inspant.

***

1. Betaal uw tiende, bid om leiding, blijf uw functie vervullen.
2. Bespreek de oorzaak van de problemen; stel een solide financieel plan op.
3. Leer nieuwe vaardigheden aan om inkomen te verhogen of uitgaven te verlagen.
4. Raadpleeg uw bisschop of andere betrouwbare bronnen.

De dag nadat ik als bisschop was aangesteld werd ik ontslagen omdat ik door persoonlijke omstandigheden een overplaatsing moest weigeren, waarvoor ik had moeten verhuizen. Sinds die dag heeft ons huwelijk nimmer grotere financiële problemen gekend, met inbegrip van een failliete zaak. Gelukkig kunnen we nu zeggen dat het wat beter gaat, maar ook dat we veel geleerd hebben, wat u wellicht kan helpen:

* Besef dat we soms niets aan financiële problemen kunnen doen, ze komen en gaan.

* Betaal tiende en gaven. Dat heeft grote zegeningen tot gevolg - vaak zonder dat we het zien.

* Bezoek de tempel en bid en vast. Dat maakt ons ontvankelijk voor de zo nodige geestelijke leiding en schenkt ons vrede en de kracht om door te gaan.

* Doe getrouw uw kerktaken en dien uw naasten. Dat verschaft grote zekerheid, omdat we weten dat we dan alles doen om Gods koninkrijk op te bouwen.

* Houd de communicatie en samenwerking met uw partner optimaal. Daardoor zullen uw inspanningen overeenkomen.

* Dank uw Hemelse Vader dagelijks.

***

Schrijf ons als u goede ervaringen of praktisch succes met een van de onderstaande onderwerpen hebt!

juni: Hoe u uw beperkingen positief kunt benaderen

augustus: Hoe u tussen schuldbesef en goddelijk berouw onderscheid kunt maken.

september: Hoe u uw kinderen eerbied voor onze Hemelse Vader en Jezus Christus kunt leren.

Schrijf (ongeveer 100-150 woorden) naar het Kerkelijk Vertaalbureau, postbus 224, 3430 AE NIEUWEGEIN, telefax 03402-45883. De redactie behoudt zich het recht voor de bijdragen te redigeren en in te korten; ze worden niet teruggestuurd. De gebruikte bijdragen moeten niet gezien worden als officiële kerkleer. Ze moeten steeds 6 weken voor de verschijningsdatum in ons bezit zijn.

Wereldwijd

Encyclopedia of Mormonism uitgegeven

Een 'monumentaal naslagwerk', de *Encyclopedia of Mormonism* is onlangs van de persen gerold.

Het vierdelige werk verschaft een uitgebreid beeld van de geschiedenis, leer, Schriften en cultuur van de kerk. Het werk is, volgens hoofdredacteur Daniel H. Ludlow, echter geen vervanging van de Schriften, noch een officiële kerkpublicatie.

Bij de voorbereiding van de uitgave hebben broeder Ludlow en een staf van dertien redacteuren nauw samengewerkt met Neal A. Maxwell en Dallin H. Oaks, beiden lid van het Quorum der Twaalf. Het naslagwerk, waarvoor in 1987 de eerste plannen op tafel kwamen, is uitgegeven door Macmillan Publishing Company uit New York en bevat 1200 artikelen van in totaal 378 auteurs, onder wie Wouter van Beek, lid van de Wijk Utrecht. De encyclopedie bevat foto's, kaarten, illustraties, schema's, aanhangsels, een index en een glossarium. Een vijfde deel, dat het Boek van Mormon, de Leer en Verbonden en De parel van grote waarde bevat, kan ook bij Macmillan besteld worden.

'De grootste waarde van de

encyclopedie is dat zij de boodschap van het evangelie in duizenden bibliotheken over de hele wereld brengt. Veel mensen zullen haar kunnen raadplegen voor informatie over de kerk en het evangelie van Jezus Christus', legt broeder Ludlow uit. Normaliter verkoopt Macmillan zijn encyclopediën alleen aan middelbare scholen, universiteiten en openbare bibliotheken. Maar deze uitgave wordt ook aan particulieren verkocht.

Congo erkent de kerk

De kerk is nu officieel erkend door het Westafrikaanse land Congo, waardoor de kerk daar nu zendingswerk kan verrichten.

Het gebiedspresidium van het Gebied Afrika werd hiervan op de hoogte gesteld door Scott H. Taggart, president van het Zendingsgebied Kinshasa (Zaire). Er zijn direct zendingen naartoe gestuurd.

Congo heeft ongeveer 2,3 miljoen inwoners. Het land werd in 1960 onafhankelijk. Frans is de officiële taal.

'De erkenning door Congo verschaft de kerk een uitste-

kende gelegenheid om vastere voet te krijgen in Afrika', zegt ouderling Richard P. Lindsay, president van het Gebied Afrika. 'In tegenstelling tot veel van de armere Afrikaanse landen die niet in staat zijn veel onderwijs te geven, kan meer dan 80 procent van de bevolking in Congo lezen en schrijven. Ik denk dat de kerk hier heel veel succes zal hebben.'

Congo was de vijfde Afrikaanse natie die in 1991 de kerk officieel erkende. De andere waren Kenya, Uganda, Ivoorkust en Botswana. 'In elk van die landen zijn er zendingen werkzaam en de kerk gaat voorwaarts', zegt ouderling Lindsay.

Het standpunt van de kerk inzake gokken

De kerk heeft een verklaring uitgegeven waarin zij haar al lang bestaande standpunt inzake gokken bevestigt. De verklaring die afkomstig is van het Eerste Presidium en de Raad der Twaalf, luidt: 'De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen is tegen gokken in al haar verschillende vormen. De ervaring heeft uitgewe-

zen dat gokken schadelijk is voor de menselijke geest, financieel destructief voor individuen en gezinnen en nadelig voor het morele klimaat van de gemeenschap. Die consequente en duidelijke houding van de kerk inzake gokken dateert al van ruim honderd jaar geleden. Vanaf president Brigham Young tot en met president Ezra Taft Benson hebben de leiders van de kerk gokken afgewezen als een kwaad dat "geneigd is de morele en spirituele kracht van de mensen te ondermijnen".'

Zeven nieuwe zendingsgebieden

Het Eerste Presidium heeft bekendgemaakt dat er zeven nieuwe zendingsgebieden zullen worden geopend.

De nieuwe zendingsgebieden zijn: Buenos Aires-West (Argentinië), Bogota-Zuid (Colombia), Yaoundé (Cameroun), Ilorin (Nigeria), Jos (Nigeria), Port Moresby (Papua-New Guinea) en Cabanayuan (Filipijnen).

Met de opening van Buenos Aires-West zijn er nu 50 zendingsgebieden in Zuid-Amerika (toevalligwijs is Argentinië het land waarin op 3 december 1925 het eerste zendingsgebied in Zuid-Amerika is geopend).

Nieuwe leiders

Wijk Den Haag

Bisschop

Peter Jansen

Getrouwd met Ina Schonewille
Van beroep assurantiadviseur
Opvolger van Peter Navarro
Zijn raadgevers zijn Herman Blom en Jean Cariot

Ring Utrecht

Jonge-vrouwenpresidente:

Ailka Broekzitter-Bastiaan

Getrouwd met Piet Broekzitter
Opvolgster van Ans Brouwer
Haar raadgeefster is Linda Koppe

Uit de mediatheek

DE HEILIGE TEMPEL

Boyd K. Packer

De heilige tempel - brochure, 40 blz. (30959 120)

Een bewerking van het boek *The Holy Temple* van ouderling Boyd K. Packer van de Raad der Twaalf. Onmisbaar bij de voorbereiding op de tempelgang.
Prijs: NLG 1,05 BEF 20,--

'Wij moeten gaan inzien waarom we eigenlijk tempels bouwen en waarom ervan ons verlangd wordt dat we de verordeningen verrichten. Daarna worden we voortdurend onderwezen in zaken van geestelijk belang en krijgen we er begrip van. Dat begrip komt regel op regel en voorschrijft op voorschrijft, totdat we een volheid van licht en kennis ontvangen. Dat wordt een belangrijke bescherming voor ons - voor ons allen. En het is ook een bescherming voor de kerk.

'Er is geen werk dat een betere bescherming betekent voor de kerk dan het tempelwerk en het familiehistorisch onderzoek dat het ondersteunt. Er is geen werk dat spiritueler maakt. Er is geen werk waar we meer kracht door krijgen. Er is geen werk waarvoor een hogere norm van rechtchapenheid geldt.' (Boyd K. Packer: in: *De heilige tempel*, blz. 38.)

De zendelingenpagina's

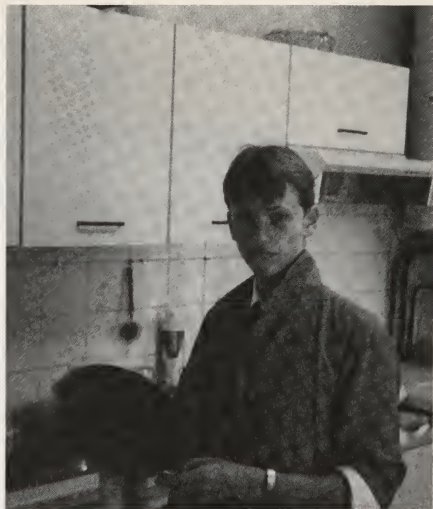
Deze maand in de zendelingenpagina's de verslagen van Roy Oomen uit de Gemeente Heerlen, die een zending vervult in het Zendingsgebied Antwerpen, en van Marvin Stigter uit de Wijk Utrecht, die een zending vervult in het Zendingsgebied Londen.

Roy Oomen

Op 31 juli 1991 kwam ik na een verblijf van twaalf dagen in het opleidingsinstituut te Lingfield aan in het Zendingsgebied Antwerpen, dat geheel Vlaanderen beslaat.

Na een kort gesprek met president Barrett, ben ik met mijn collega, een cowboy uit Wyoming, naar mijn eerste standplaats vertrokken. Ik wist dat mijn taak is de mensen te onderwijzen in het herstelde evangelie van Jezus Christus, met alle gaven vanouds. Ook was het tot mij doorgedrongen dat Vlaanderen niet het vruchtbaarste deel van 's Heren wijngaard is. Het zendingswerk is ongeveer zoals ik het verwacht had, maar de vreugde en zegeningen overtreffen mijn stoutste verwachtingen. Er zijn veel mensen die op zoek zijn naar antwoorden op de vragen die het leven oproept.

Zo gingen wij een keer langs de deuren. Er was een vrouw van oudere leeftijd die open kwam doen, omdat haar parlofoon niet goed functioneerde. Ze zag er zo terneergeslagen uit. Ik stelde haar een paar vragen over waar geluk en wat haar gelukkig maakte. Spoedig vernamen we dat zij inderdaad niet veel reden had om te juichen. Eigenlijk wilde ze er niet

Ook zendelingen staan soms in de keuken.

over praten en het huilen stond haar nader dan het lachen. We moesten maar eens een andere keer terugkomen. We kregen sterk de indruk dat wij haar moesten vragen of wij even mochten binnenkomen om een gebed uit te spreken. Na een gebed te hebben uitgesproken, maakten we een afspraak om enkele dagen later terug te komen. Later had ik de eer haar te bevestigen als lid van de kerk.

Mijn zending werpt vele vruchten af. Mijn Hemelse Vader zegent mij voortdurend, maar zo nu en dan wordt het geloof van een zendeling op de proef gesteld. Mijn zending heeft mij tot nu toe veel geleerd over de beroemde woorden van de Heiland: 'Bidt en u zal gegeven worden; zoekt en gij zult vinden; klopt en u zal opengedaan worden.' Onze Hemelse Vader kent de verlangens van het oprechte hart.

Na God ben ik vooral mijn moeder dank verschuldigd voor al haar steun. <

Ouderling Oomen op station Berchem.

Marvin Stigter

Hallo, ik ben sinds 18 juli 1991 werkzaam in het Zendingsgebied Londen. Het opleidingsinstituut in Lingfield was te gek. Kort maar wel heel erg opbouwend. Mijn eerste standplaats, Wembley, was ook helemaal het einde, maar waar waren de Engelsen? De eerste twee maanden ben ik over de hele wereld werkzaam geweest: Afrika, Midden-Amerika, Ierland, noem maar op! Het is heel boeiend om andere culturen, talen en gewoonten te leren kennen. Maar het is wel wennen. Je krijgt zoveel te verwerken dat je na twee maanden op bent. Daarom waren die eerste twee maanden ook het moeilijkst. Het zendingsleven went echter heel snel. Elke dag hard werken en elke dag dus ook heel mee.

Ben je net een beetje op orde, moet je weer alles inpakken. Op naar Harlow. Daar heb ik met de leden leren werken. Gezinsavonden door de leden voor de onderzoekers werken echt heel goed. Werken met de leden is de sleutel tot succes. De leden hielpen ons door onze was te doen, te strijken, en ons uit te nodigen voor de maaltijd. Wij hielpen hen door evangelievragen te beantwoorden en klusjes voor ze te doen, bijvoorbeeld door voor ze te behangen. En zij hielpen ons weer door in de kerk vriendelijk te zijn tegen onze onderzoekers en ons te helpen bij het lesgeven.

Daarna ging ik naar Romford. Behalve dat ik datgene wat ik in Wembley en Harlow had geleerd hier in praktijk kon brengen, leerde ik hier weer wat nieuws: met leden op huisonderwijs gaan. Daardoor konden zij iedereen bezoeken en wij konden de inactieve leden beter leren kennen, en de gezinnen waarvan niet iedereen lid is. In al mijn standplaatsen ben ik gezegend met succes.

Ik ben nu in Luton. Hier gebruiken wij het programma Ieder lid een zending. Veel leden willen helpen maar weten niet hoe. Dit programma voorziet in die behoefte. We hebben dan ook veel succes.

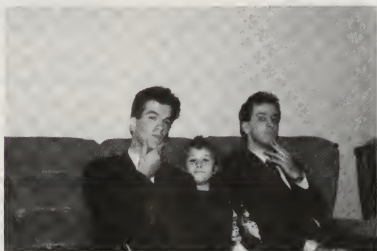
Echt waar: de leden zijn de sleutel tot succes.

Een andere sleutel bij het zendingswerk is plezier, enthousiasme, vreugde. Als je vreugde hebt in het evangelie dan wil je daar anderen deelgenoot van maken. Als mensen het afslaan, heb jij je best gedaan. En dan is er ergens anders iemand die wel klaar is. Bij sommige mensen moet je wel zes keer aankloppen voordat ze zendelingen binnenlaten. Het is dus nooit voor niets. De vreugde is mensen sterk zien worden in het evangelie.

Natuurlijk is een zending niet alleen rozegeur en manschijn. Niet alles gaat vlekkeloos, maar je leert van je fouten en ook van de goeie gebeurtenissen. Ik weet dat de Heer er altijd is om mij te helpen. Daarom kan ik tegen iedereen zeggen: ga op zending. Je zult dingen leren waarvan je je verdere leven veel profijt van zult hebben. En het is ook nog de beste tijd van je leven. Je moet het vergelijken met een baan die je leuk vindt en die nog goed betaalt ook. Ik wens iedereen het beste. Tot ziens. <

Ouderling Stigter (rechts) en zijn collega, ouderling Sharp, voor de 'boom des levens' vlakbij Bembow Farm, een historische plaats voor de kerk in Engeland.

Ouderling Stigter (links) diep in gedachten, met zijn collega, ouderling Jones, en een dochter van een onderzoeker.

Het District Harlow.

In het zendingsveld

Amerika

Kitty Bastein, Canada Toronto Mission, 338 Queen Street, suite 214, Brampton, Ontario L6V 1C5, Canada

Audrey Bijkerk, Utah Salt Lake Mission, 50 West North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA

Carlo Bos jr., Trinidad and Tobago Mission, Albergastraat 10, Paramaribo, Suriname

Marcel Braithwaite, California Anaheim Mission, 501 North Brookhurst, suite 100, Anaheim, Californië 92801, USA

Robert Brouwer, Florida Jacksonville Mission, 8647 Bay Pine Road, Jacksonville, FL 32256, USA

Jeroen Decker, Washington Seattle Mission, PO box 3887, Bellevue, Washington 98009, USA

Jan Dijkwel, Utah Ogden Mission, 2133 Washington Boulevard, Ogden, Utah 84401, USA

Devin Hale, Colorado Denver Mission, 2000 E. Easter Avenue, Suite 303, P.O. box 2674, Littleton, Colorado 80122, USA

Maarten 't Hoen, Canada Calgary Mission, 6940 Fisher Road S.E., suite 122, Calgary, Alberta T2H 0W3, Canada

Johan Jansen, California Santa Rosa Mission, 2300 County Center Drive, bldg A 129, Santa Rosa, Californië 95403, USA

Arjan de Jong, Canada Halifax Mission, Commerce Bldg. 73 Tacoma Drive #202, Dartmouth, Nova Scotia B2W 3Y6, Canada

Marten de Jonge, Utah Ogden Mission, 2133 Washington Boulevard, Ogden, Utah 84401 USA

Eric Mac Lean, Ohio Columbus Mission, 5025 Arlington Center, suite 30, P.O. Box 20130, Columbus, Ohio 43220, USA

Addy Marjenburgh, Utah Provo Mission, 2520 University Avenue, suite 150, Provo, Utah 84604, USA

Faizel Rahman, Trinidad and Tobago Mission, 26-28 Murray Street, suite 5, Woodbrook, Port of Spain, Trinidad, West Indies

Jos Rutten, Texas Houston East Mission, 820 South Friendswood Drive, suite 100, Friendswood, Texas 77546, USA

Frankfurt-tempel

Bep van Wijk, Frankfurt-tempel, Talstrasse 10, 6382 Friedrichsdorf 1, BRD

Azië

Yoshiko Furukawa, Japan Sapporo Mission, Kita 2 Jo Nishi 24 Chome, 245 Banchi 14 Chuo-Ku, Sapporo, Hokkaido 064, Japan

Europa

Jolanda Ariaans, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, England

Isabelle Arts, Deutschland-Mission Dresden, Tiergartenstrasse 40, Postschliessfach 256, O-8020 Dresden, Bondsrepubliek Duitsland

Tom de Bisschop, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England

Yanina Cadillo Alborno, England Bristol Mission, Southfield House, 2 Southfield Road, Westbury on Trym, Bristol BS9 3BH, England

David Dezaire, Mission française de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Aldrin Esser, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Koenraad Gijssels, Zendinggebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Stefaan van Gijssels, Zendinggebied Brussel, Blvd. Brand Wilcox 87, B-1040 Brussel

Marco Gunster, England London South Mission, 484 London Road, Mitcham, Surrey CR4 4ED, England

Dennis Hulleman, England Manchester Mission, Paul House, Stockport Road, Timperley, Altrincham, Cheshire WA15 7UP, England

Ezra Karssen, Zendinggebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Monic de Langen, Scotland Edinburgh Mission, 'Boroughfield', 32 Colinton Rd., Edinburgh, EH10 5DG, Schotland

Eddy Martens, Deutschland-Mission Berlin, Gräfenalerstrasse 5, W-1000 Berlin 46, Bondsrepubliek Duitsland

Boris van Monsjou, Deutschland-Mission Dresden, Tiergartenstrasse 40, Postschliessfach 256, O-8020 Dresden, Bondsrepubliek Duitsland

Joeri Mulder, Zendinggebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Roy Oomen, Zendinggebied Antwerpen, Appelmansstraat 24, B-2000 Antwerpen

Petra Riem, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Edwin van Stam, Mission française de Marseille, 48 Avenue Robert Schumann, 13090 Aix-en-Provence, Frankrijk

Marvin Stigter, England London Mission, 64-68 Exhibition Road, Londen SW7 2PA, England

Deena Stinson, Germany Dusseldorf Mission, Morsenbroicherweg 184, D-2100 Dusseldorf 30

Brian Wursten, England Leeds Mission, Technocentre, Station Road, Horsforth, Leeds, Yorkshire LS18 5BJ, England

Nieuwe zendeling

Naam: Jennifer Beijering

Unit: Den Haag

Zendinggebied: Antwerpen

Aanvang zending: 7 mei

Opleidingsinstituut: Lingfield

DE ZONDAG WAAROP IK DE SABBAT ONTDEKTE

Clytee Kleager

Na mijn bekering en doop duurde het een tijdje voordat ik alle beginselen van het evangelie begreep. Sommige geboden en leringen waren me gewoon niet meteen duidelijk – zoals het heiligen van de sabbat.

Voor mijn doop was ik leidster geweest van een jeugdgroep en had ik veel recreatie-activiteiten voor de zondagmiddag georganiseerd, variërend van voetbal tot vliegieren. Zelfs toen ik lid van de kerk was geworden, zag ik daar geen kwaad in. Ik meende dat het bijdroeg aan de solidariteit van de groep en de kameraadschap onder de groepsleden versterkte. Maar er was één zondagmiddag die mij er vooral toe aanzette na te denken over wat ik aan het doen was.

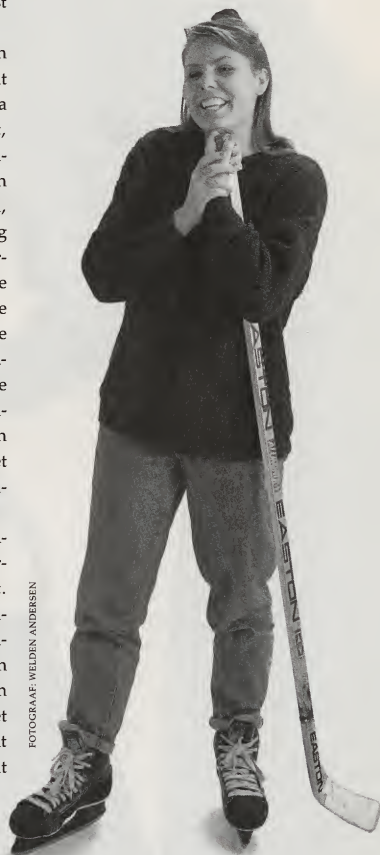
De groep wilde ijshockey spelen, maar we hadden te weinig spelers. Ik had een geweldig idee. Waarom niet de familie Harrison gebeld – het gezin van de gemeentepresident? Vier van de zeven kinderen waren oud genoeg om mee te spelen. Dat zou ons aantal verdubbelen, en het zou een goede manier zijn om de jeugd met enkele kerkleden in aanraking te laten komen. Ik belde Les, de

oudste, en die ging er enthousiast mee akkoord.

Maar toen ik werd binnengelaten bij de Harrisons en wachtte totdat de kinderen hun schaatsen en extra spijkerbroeken hadden gepakt, merkte ik dat er iets mis was. President Harrison zag er ontevreden uit en Les keek een beetje verward, waardoor ik wist dat ik een ernstig gesprek tussen die twee had onderbroken. Eindelijk werd de stilte doorbroken toen de president me aankeek en vriendelijk zei dat de kinderen hun keuzevrijheid hadden, maar dat hij het er niet mee eens was, en of ik wist dat het zondag was? Drie van de vier kinderen gingen met me mee, maar ik verliet het huis met een flink schuldgevoel.

Diezelfde week kreeg ik mijn tijdschrift van de kerk en ik vond verscheidene artikelen over de sabbat. Ik las het nummer van voor tot achter door om te zien wat de kerkleiders over het onderwerp te zeggen hadden. Vervolgens maakte ik een lange lijst met 'wel doen' en 'niet doen' voor de sabbat en besloot dat ik de sabbat zou heiligen, al zou dat het laatste zijn wat ik deed.

De volgende zondag vroeg ik me af wat ik moest doen. Ik volg-

FOTOGRAFIE: WELDEN ANDERSEN

Door ons bezoek aan twee zusters in een rusthuis was onze zondag meer een sabbat geworden. Toen we samen met hen de Schriften lazen en lofzangen zongen, wisten we dat ze ons nodig hadden en voelden we ons prettig over die ervaring.

de de letter van de wet, maar niet de geest van de wet, en er ontbrak absoluut iets. De ijshockeygeschiedenis had rond de kersttijd gespeeld en januari was vol zondagen, maar niet vol sabbatten.

Toen kwam er een pasgedoopt lid in onze gemeente wonen – Keith. Hij was enkele maanden lid van de kerk en had genoeg enthousiasme om voor vier zendelingen te tellen. Toen de universiteit waar wij studeerden, aankondigde een plaatselijk rusthuis te gaan ‘adopteren’, stelde Keith voor om, aangezien wij de enige HLD-studenten waren, eraan mee te doen en een goed voorbeeld te zijn. Wij bespraken de mogelijkheid om twee gemeenteleden te bezoeken die ook in dat rusthuis woonden, maar we deden er niets aan.

En toen gaf president Harrison op een zondag een toespraak over geloof. Hij zei dat geloof betekende dat je je woorden en overtuigingen in daden omzet. Die middag besloten Keith en ik om de zusters in het rusthuis te bezoeken.

Ons eerste bezoek was een ramp. We bezochten de twee zusters afzonderlijk en kwamen eigenlijk niet verder dan ‘Hoe gaat het?’ ‘Goed.’ Toen we weggingen,

wisten we twee dingen: Ten eerste, dat ze ons nodig hadden, en ten tweede dat we het beter konden. En hoewel we het grootste deel van de volgende zondagmiddag kwijt waren aan het naar huis rijden van een districtsconferentie (een afstand van 240 kilometer), haalden Keith en ik Les Harrison, zijn zus LeAnn, en Portia (een leerling-verpleegster) over om samen met ons de twee vrouwen te bezoeken.

We reden beide zusters naar een rustig hoekje. Keith las een artikel voor uit een tijdschrift van de kerk, Les las een tekst voor en Portia sprak een prachtig gebed uit. We voelden ons prettig door die ervaring, en de volgende zondag kwamen we met zeven jonge alleenstaanden en andere jongeren. Met toestemming van president Harrison zegenden Keith en Les het avondmaal en dienden het rond. Vervolgens reden we de zusters naar een kleine kapel in het rusthuis en zongen een lofzang. We lazen om de beurt een artikel voor uit een tijdschrift van de kerk, en vervolgens een gedicht en een schrifttekst. Daarna zongen we een slotlofzang en spraken een gebed uit.

Het was al drie uur toen we weg-

gingen, en omdat we allemaal honger hadden, nodigde Les ons uit om bij hem thuis soep en brood te komen eten. En zo bevond ik me die zondagmiddag weer in het huis van de gemeentepresident – maar deze keer was heel anders dan de zondag waarop ik kwam vragen of er iemand ijshockey kwam spelen. Door de week waren we over het stadje verspreid, en velen van ons hadden geen familie in de kerk. Maar die zondag zaten we twee uur lang om de tafel te praten met elkaar en Les’ ouders – we vertelden moppen, verhalen, en bespraken de problemen die je hebt als je als heilige der laatste dagen alleen staat in het zendingsveld. Het was echt een inspirerende ervaring.

Toen ik om tien uur ’s avonds na nog enkele andere afspraken eindelijk thuiskwam, had ik geen tijd meer om aan mijn genealogie te werken of een brief aan een zendeling te schrijven, zoals ik van plan was geweest. Toen ik die avond neerknielde om te bidden, besepte ik dat er meer was om te doen op de sabbat dan ik ooit in zo’n korte dag kon persen. Ik bedankte mijn Hemelse Vader voor de bijzondere dag die Hij had gereserveerd om ons te zegenen. □

WAAROM IS EEN ZENDING ZO BELANGRIJK?

Ik weet dat er van me verwacht wordt dat ik op zending ga, maar ik ben er helemaal niet zeker van of ik dat wel wil. Ik weet dat het goed is om te doen, maar er zijn andere goede manieren om die twee jaar te besteden. Waarom is een zending zo belangrijk?

De antwoorden gelden als leidraad en niet als uitspraak aangaande de leerstellingen gaan de kerk.

ONS ANTWOORD:

Kijk eens rond in je wijk en ga op zoek naar iemand die je bewondert, die op zending is geweest – iemand waar je echt tegenop kijkt. Vraag die persoon of een zending de moeite waard is. Hij of zij zal je beslist vertellen dat die zendingservaring van onschatbare waarde was.

Aan de andere kant hebben zij die op zending kunnen gaan en het niet doen, vaak spijt. Neem bijvoorbeeld de arts die zei: 'Op de universiteit zei ik tegen mijn vrienden dat het *mijn* zending was om dokter te worden. Dus toen mijn klasgenoten twee jaar weggingen om de Heer te dienen, ging ik verder met mijn studie. En nu, dertig jaar later, heb ik een andere kijk op mijn leven. Hoewel ik twee jaar eerder in staat was om het lichamelijke lijden van mensen te verlichten dan mijn vrienden die wel op zending waren gegaan, verlichtten zij het geestelijk lijden. Mijn medische verlichting duurde maar twee jaar, maar hun verlichting duurt eeu-

wig. Momenteel is er geen verschil tussen mijn praktijk en die van mijn vrienden die op zending zijn geweest. Ik zie nu in dat ik kortzichtig en zelfzuchtig was.'

Maar er zijn betere redenen om op zending te gaan dan alleen te voorkomen dat je spijt krijgt. Onze Hemelse Vader nodigt jou speciaal uit om Hem twee jaar van je leven te geven en je gedurende die tijd vierentwintig uur per dag aan zijn werk te wijden. Wat een kans! Wat een manier om de Heer te laten zien dat je van Hem houdt! En wat voor boodschap is het voor je Hemelse Vader als je die kans vermijdt?

En kijk ook eens naar de individuele groei die je kunt doormaken. De leerervaring die een zending je zal opleveren, kan op geen enkele andere manier verkregen worden. Als je je volledig concentreert op je zending, zul je als een veel beter mens terugkomen dan je voorheen was. Je zult lessen leren die van onschatbare waarde zijn, over hoe je met andere mensen om moet gaan en hoe je de leringen van het evangelie in je leven moet toepassen; je

zult inzicht krijgen in de Schriften en in de leringen van de kerk; en, bovenal, je zult leren anderen lief te hebben.

Door de stappen te doen die de Heer deed toen Hij hier op aarde was – door de belangrijkste boodschap te onderrichten die de wereld ooit kan horen – zul je leren om anderen lief te hebben zoals de Heiland ze liefhad. Je zult Hem beter begrijpen en zijn zending beter waarderen. Je zult leren meer van je familieleden en vrienden te houden omdat je door het volgen van het voorbeeld van de Heer hen in hetzelfde perspectief zult kunnen zien als Hij hen ziet.

Natuurlijk wordt je zending niet één aaneenschakeling van openbaringen en geestelijke ervaringen. Zendingswerk is moeilijk – waarschijnlijk het moeilijkste dat je ooit in je leven gedaan hebt. Maar je zult zelf in je beproevingen een gevoel van prestatie ontdekken. Je zult in staat zijn tegen je Hemelse Vader te zeggen: 'Ja, Heer, ook dit doorsta ik voor U.' Het zal je geestelijk zelfvertrouwen geven en je helpen een band met je Hemelse Vader te krijgen die eeuwig kan duren.

En denk eens aan de vreugde die je zult ervaren door twee jaar te wijden aan het helpen van anderen! Er zijn miljarden mensen in de wereld die verlangen naar de waarheid. Jij kunt een werktuig zijn in de han-

den van God om hun leven te verliezen. Wil jij dat je broers en zusters hier op aarde blindelings door het leven gaan zonder die zegeningen?

Zeker, er zijn veel andere goede dingen die je in die twee jaar kunt doen. Je kunt naar school gaan. Je kunt werken en geld sparen. Je kunt trouwen en een gezin beginnen. Maar wat zeg je tegen de Heer wanneer je iets anders verkiest boven wat Hij van je vraagt? Boven dien zijn al die dingen er nog wanneer je van zending terugkomt. Denk je dat je Hemelse Vader je je kansen op wat dan ook laat verliezen door de tijd te nemen om Hem te dienen?

Nu zijn er mensen die, om gezondheids- of andere redenen, niet in staat zijn om op zending te gaan. Er zijn er die laat lid zijn geworden van de kerk en niet de kans hebben gehad om op zending te gaan.

De Heer maakt het duidelijk aan die mensen dat Hij met vreugde aanvaardt wat zij Hem kunnen geven en dat Hij, als zij samenwerken, hen zal helpen de dingen te leren die zij door hun gemiste kans niet op zending konden leren.

Maar als je de kans hebt om op zending te gaan, zul je geen spijt krijgen van de twee jaar die je besteedt om met heel je hart, macht, verstand en sterkte de Heer te dienen. Totdat je dat zelf ervaart, kun je je niet voorstellen hoe groot je vreugde zal zijn (zie Leer en Verbonden 18:10-17).

ANTWOORDEN VAN JONGEREN:

Als je weet dat het goed is om op zending te gaan, vraag dan aan je bisschop of gemeentepresident om je te helpen. Bid en vraag je Hemelse Vader om je te leiden zodat je het goede zult doen, en dan zal Hij je gebed verhoren.

*Arlene Swaby (16)
Manchester
(Jamaica)*

Volg de ingevingen van je hart, bid tot je Vader in de hemel, praat met je bisschop, luister naar je leiders en neem hun goede raad aan.

*Irene Mamea
(19)
Pago Pago
(Amerikaans
Samoa)*

Toen ik je vraag gelezen had, zat dat me dwars. Ik ken die gevoelens maar al te goed. Ik wilde echt met mijn leven beginnen, naar school gaan, trouwen en voor mezelf verantwoordelijk zijn. In feite leek alles in mijn leven erop te wijzen dat ik niet op zending moest gaan. Maar nu werk ik onder de eenvoudigste omstandigheden. Mijn zending is niet altijd een prettige ervaring geweest. Eigenlijk heb ik voor

de goede ervaringen echt moeten vechten. Maar ik ben zo dankbaar dat ik de oproep aanvaard heb. Ik mis al die wereldse pleziertjes niet. Ik weet dat ze op me wachten wanneer ik terugkeer. Maar als je de Heer eenmaal gediend hebt, kun je die wereldse pleziertjes in een beter licht zien.

*Ouderling
William Bosley jr.
(20)
Zendingsgebied
Ilagan
(Filipijnen)*

Ik herinner me dat ik een teruggekeerde zendeling hoorde zeggen: 'Ga op zending, je zult het heerlijk vinden.' En ik dacht: 'Ja, vast . . .', maar ik aanvaardde toch mijn zendingsoproep. En weet je wat? Ik vind het ècht heerlijk! Als iemand je bedankt omdat je hem het evangelie hebt gebracht en je ziet dat het zijn leven ten goede veranderd heeft, dan is dat alle moeite waard.

*Ouderling
Wayne Schlosser III
(21)
Zendingsgebied
Pittsburgh
(Pennsylvania)*

Ik ben van mening dat mijn zending van essentieel belang is. Alle zendelingen die ik ken, koesteren hun ervaringen en zeggen dat ze die voor niets hadden willen ruilen.

Ze hebben geweldige mensen ontmoet, hun getuigenis versterkt en veel plezier gehad. Het is niet alleen een geweldige manier om het evangelie echt te leren kennen, maar ook een goede manier om je Hemelse Vader te bedanken.

*Elizabeth Moyle
(16)
Dunedin
(Nieuw-Zeeland)*

Toen ik klein was, leerde mijn vader me eigenlijk niets. Maar in het zendingsveld heb ik alles wat ik nodig had geleerd van mijn Hemelse Vader. Het heeft mijn leven veranderd.

*Ouderling
Ohajuru (22)
Aba
(Nigeria)*

Ik had juist mijn middelbare schooldiploma gehaald en was bij een omroep gaan werken als diskjockey. Toen ik eenmaal geld verdiende en waardevolle ervaringen opdeed bij de radio, dufde ik de gedachte aan een zending steeds verder van me af. Na veel nadenken, aanvaardde ik een zendingsoproep. Ik had een geweldige zending en kwam erachter dat sommige dingen in het leven niet zo belangrijk zijn als wij soms denken.

Toen ik weer thuis was, werd ik gebeld door de omroep waarvoor ik voor mijn zending gewerkt had, en werd ik gevraagd of ik er weer wilde werken. Dat heb ik gedaan, en ik kreeg toen een kans die ik altijd al wilde hebben: sportverslaggever worden.

Ik leef bij de gedachte aan de tijd dat ik erover dacht om niet op zending te gaan, maar mijn eigen doelen na te streven. Ik weet dat de Heer je zal zegenen in wat je ook met je leven wilt doen als je besluit om eerst zijn werk te doen.

*Scott C. Miller
(23)
Bountiful
(Utah)*

Nu ik hier enige tijd in het zendingsveld ben geweest en nauw heb samengewerkt met de voltijdzendingelingen, kan ik in alle eerblijheid zeggen dat wat je ook twee jaar lang zou doen, je nooit zoveel zou leren en nooit zo gelukkig zou zijn als op zending. Ik ben van mening dat je een zending niet moet zien als iets wat van je verwacht wordt, maar als een voorrecht en een zegening.

*Kami Henderson
(20)
Okinawa
(Japan)*

Door op zending te gaan, krijg je de beste kans om te ervaren wat het inhoudt anderen over het evangelie te vertellen.

*Sean Neave (15)
Capalaba
(Queensland,
Australië)*

Je kunt een bijdrage leveren aan de VRAAG EN ANTWOORD-rubriek door de onderstaande vraag te beantwoorden. Stuur alsjeblieft je antwoord voor 1 juli 1992 naar

QUESTIONS AND ANSWERS
*International Magazine
50 East North Temple
Salt Lake City, Utah 84150, U.S.A.*

Vermeld ook je naam, leeftijd, woonplaats, wijk en ring. Je mag schrijven (of typen) in je eigen taal; de antwoorden worden vertaald. Stuur zo mogelijk ook een foto van jezelf. Die foto kunnen we niet terugsturen. Als je antwoord een intiem karakter heeft, kun je vragen om je naam niet te vermelden bij publicatie. Niet alle antwoorden zullen worden geplaatst.

VRAAG: Ons thuis lijkt eigenlijk geen thuis. Het is alleen maar een plaats om te eten en te slapen. We maken veel ruzie en gaan allemaal onze eigen gang. Wat kan ik doen om een nauwere band te scheppen tussen ons? □

WISIT KHANAKAM

David Mitchell

Achterin de zonovergoten kapel, achter de achterste stoelenrij, zit een man in kleermakerszit op de grond opgewekt een baby de fles te geven. Het is niet zijn eigen baby. Die heeft hij alleen maar 'geleend' van zijn moeder. Die kan zich daardoor op de les Evangelieleer concentreren en bovendien vindt hij het fijn om een baby in zijn armen te houden.

De man is Wisit Khanakam, president van het District Chiang Mai (Thailand), en de liefdevolle verzorging die hij de baby geeft typeert de liefdevolle zorg die hij de vijf-honderd leden geeft van de drie gemeenten die hij onder zijn hoede heeft.

De leden weten dat president Khanakam de evangeliebeginselen die hij onderricht ook zelf naleeft. De dag tevoren, bij hem thuis, zei hij: 'Als er iets is wat mij en mijn gezin helpt om actief te blijven in de kerk, dan is het wel het *naleven* van het evangelie. Dat is meer dan bidden, meer dan de Schriften bestuderen, meer dan een roeping vervullen – het is *alle* evangeliebeginselen toepassen in je dagelijks leven.

'De kerk leert ons bijvoorbeeld

hoe wij liefde en eenheid moeten kweken in het gezin – dat de moeder, de vader en de kinderen elkaar moeten helpen. Neem nou vandaag', zegt hij. 'Mijn vrouw moest vanmiddag naar haar werk. Ik moest 's morgens werken, maar kwam 's middags thuis om voor onze twee kinderen te zorgen, de was en de afwas te doen.'

Terwijl hij aan het praten is, komt zijn zevenjarige dochter, Wisuchalak (bijgenaamd Buang) de kamer ingelopen, nog slaperig van haar middagdutje. Omdat ze ziet dat haar vader bezig is, zet ze de TV aan. Hoewel ze een kinderprogramma kiest, zijn er behoorlijk beangstigende tekenfilmpjes te zien. Haar vader gaat naar haar toe, slaat zijn arm om haar heen, legt rustig uit dat het programma eigenlijk niet geschikt is voor haar om naar te kijken, en moedigt haar met succes aan om naar buiten te gaan en met haar achtjarige broer, Wisoodthiporn (roepnaam Ben), te spelen. 'We noemen hem Ben, naar koning Benjamin uit het Boek van Mormon', legt president Khanakam uit.

'Er is thuis veel te doen', zegt hij. 'Door de activiteiten die wij als gezin hebben wordt ons getuigenis

opgebouwd en worden wij geestelijk versterkt. Mijn vrouw is bijvoorbeeld erg goed in het innemen van de sinaasappelen en de mango's die we kweken. We betrekken de kinderen bij het oogsten en schoonmaken van het fruit. We werken ook samen aan onze familiegeschiedenis – zowel onze eigen dagboeken als een gezamenlijke familiegeschiedenis.'

President en zuster Khanakam, die beiden leerkracht zijn, proberen hun zoon door gebed en door eigen onderricht een schijnbare leerstoornis te helpen overwinnen. 'Toen zijn leraars zeiden dat hij geestelijk achterliep, dachten we er eerst over hem privéles te laten geven. Maar we baden erover en beseften dat de beste leerkrachten voor onze zoon zijn eigen vader en moeder waren. En onze beslissing, die wij op het antwoord op onze gebeden gebaseerd hebben, werpt vrucht af. Ben is blij dat zijn vader

President en zuster Khanakam met hun kinderen, Wisoodthiporn (links) en Wisuchalak.

en moeder zijn behoeften begrijpen en hem willen helpen. Naarmate wij hem met zijn schoolwerk helpen, maakt hij vooruitgang en leert hij sneller. En hierdoor hebben we de kans om dichter tot elkaar te komen.'

De nauwe onderlinge band die de gezinsleden nu hebben, staat in sterk contrast met de situatie waarin broeder en zuster Khanakam, door werkgelegenheidsomstandigheden gedwongen, zich na hun huwelijk in 1981 bevonden. 'Een maand na ons huwelijk zijn we verzegeld in de Tokyo-tempel. Toen we thuiskwamen, keerde ik terug naar Chiang Mai, waar ik een goedbetaalde baan had als leraar, en mijn vrouw keerde terug naar het huis van haar ouders in Mahasarakham, op 830 kilometer afstand. Zo bleef het een jaar lang. Maar de voltijdzendingen bleven me maar vragen: 'Wisit, geloof je dat de Heer je zal zegenen als je je tempelverbonden naleeft? Je moet bij je vrouw zijn.'

'Dus nam ik ontslag in Chiang Mai en vond een baan in Mahasa-

rakham. Ik verdiende maar de helft van wat ik in Chiang Mai gekregen had. En toen leerden we om de welzijnsbeginselen in ons gezin toe te passen. We leerden om een begroting te maken, met onze handen te werken en kinderen op te voeden in het evangelie.

'Ik werd geroepen als president van de Gemeente Mahasarakham, en mijn vrouw werd geroepen als ZHV-presidente. Ik was het enige mannelijke lid van de gemeente. Het duurde enkele jaren voordat het ledental steeg. Nu hebben ze een eigen kerkgebouw – niet dankzij ons, maar door de liefde en de eenheid onder de mensen daar.'

Voordat hij naar Mahasarakham verhuisde, was broeder Khanakam president van het District Chiang Mai geweest, een roeping die hij weer kreeg toen hij drie jaar geleden terugkeerde naar Chiang Mai om daar aan een plaatselijke school voor voortgezet onderwijs les te geven.

De familie Khanakam woont in een huis ergens buiten de stad Chiang Mai op grond in familiebe-

zit. Het staat er vol met fruitbomen en een rijstpadie van ruim een hectare. 'We betalen een paar mensen om de rijst te kweken en geven de oogst aan mijn moeder.'

Zijn band met zijn moeder is sterk verbeterd sinds de tijd, twintig jaar geleden, dat hij voor het eerst met de HLD-zendingen in contact kwam.

Door een vriend werd hij meegenomen naar de lessen in Engels die de HLD-zendingen gaven. Dat leidde tot het volgen van zendelingenlessen en een uitnodiging om naar de kerk te gaan.

'Ik bezocht de onderzoekersklas. Aanvankelijk kon ik er weinig van maken wat daar onderwezen werd. Ik was actief boeddhist uit een actief boeddhistische familie. Maar de naam van Jezus ontroerde me. Ik herinnerde me dat ik als jongen protestante zendingen over Jezus en het christendom had horen praten. Mijn ouders en mijn andere familielieden hielden niet van christenen en zeiden nare dingen over hen en over Jezus. Maar ik kon het niet laten me af te vragen wat dat voor man was, die Jezus. Wat was er met Hem gebeurd? Waarom zei mijn familie alleen maar slechte dingen over Hem?

'Dus toen de zendingen met mij over Jezus spraken, besloot ik hen uit te nodigen om naar het huis van mijn neef te komen, waar ik woonde toen ik nog naar school ging. Zijn familie en hij luisterden naar enkele zendelingenlessen, maar hielden er toen mee op.

'Ik ging echter door met de zendelingenlessen en bleef naar de kerk gaan, en uiteindelijk kreeg ik een getuigenis.

'Toen ik achttien was, liet ik me dopen.

‘Toen ik mijn moeder vertelde dat ik me had laten dopen, werd ze erg boos en zei dat ik niet meer tot de familie behoorde. Ik was de jongste thuis (ik heb drie oudere broers en een oudere zuster). Van die tijd af aan maakte mijn familie het me erg moeilijk, zodat ik het huis uitging.

‘Mijn gemeentepresident, die op de hoogte was van mijn situatie, gaf mij een wijze raad. Hij zei dat als ik van God hield, ik zijn geboden zou willen onderhouden en mijn ouders liefde en respect zou betonen. Hij zei dat de Heer me zou zegenen als ik naar huis terugkeerde en mijn familie een voorbeeld gaf van een goed christelijk leven.

‘Toen ik naar huis ging, zei mijn moeder: “Wat heb je nodig? Een matras, kussens, of iets anders? Je krijgt het van me mee, want hier willen we je niet hebben.”

‘Maar ik zei tegen haar dat ik van haar, van mijn vader en van mijn broers en zus hield, en dat ik graag wilde blijven. De familie was nog steeds erg boos en niemand wilde met me praten. Maar als ik niet naar school was, bleef ik thuis en werkte erg hard om in en om huis zoveel te doen als ik kon.

‘Toen ik klaar was met mijn voortgezet onderwijs, wilde ik naar de universiteit. Mijn moeder zei: “Als je zegt dat je geen mormoon bent, mag je naar de universiteit. Maar als je zegt dat je wel mormoon bent, zul je er nooit heen kunnen.” Ik zei: “Mama, ik ben mormoon.” “Ik weet voldoende”, zei ze.

‘Ik probeerde niet eens het toelatingsexamen te doen.’

In plaats van naar de universiteit te gaan, studeerde broeder Khanakam aan het English Language Center in Chaing Mai, en solliciteerde na enige tijd met succes naar een baan als assistent van een Amerikaanse professor in Thailand. Later studeerde hij, met toestemming van zijn moeder, vier jaar aan de universiteit in Bangkok.

‘Hoewel mijn vader in die periode overleed, was mijn studie een goede ervaring voor me. Maar ik zorgde er altijd voor dat de studentenactiviteiten mij er niet van weerhielden om naar de kerk te gaan. Mijn vrienden moedigden me aan om op zending te gaan. Maar hoewel ik er zelf geen getuigenis van had dat ik een zending moest vervullen, moedigde ik wel anderen aan te gaan.

‘Na de universiteit gaf ik les om geld te verdienen en vervolgens besloot ik om op zending te gaan. Toen ik dat aan mijn moeder vertelde, was ze woedend. Ze nam contact op met haar advocaat en ontferde me. Ze zei tegen me: “Je moet kiezen: je familie of je kerk.” Ik zei tegen haar dat ik een zending voor de Heer wilde vervullen. “Best,” zei ze, “maar wij helpen je niet.”

Broeder Khanakam vervulde een zending in het Zendingsgebied Bangkok, waar hij ‘veel fijne ervaringen’ opdeed. Een van die ervaringen had met zijn moeder en zuster te maken. Ze waren in Bangkok en broeder Khanakam nodigde hen uit naar een haardvuuravond waar ouderling Jacob de Jager zou spreken.

‘Ik werd gevraagd als zijn tolk. Ik knielde met hem neer en bad voor mijn familie. Tijdens zijn voordracht maakte ouderling de Jager enkele complimenteuzen opmerkingen over mijn familie. Ik keek naar mijn moeder en zag dat ze huilde. Zelfs mijn zuster, die er zo fel tegen

was geweest dat ik lid wilde worden van de kerk dat ze me bijna met een pistool had neergeschoten, huilde. Na de haardvuuravond zei mijn moeder dat ik het haar moest zeggen als ze iets kon doen om me te helpen met mijn zending. Ik weet dat ze die dag de Geest heeft gevoeld.

‘Mijn band met mijn familie is goed nu. Zij houden van me en van mijn vrouw en kinderen. Mijn moeder woont hier dichtbij.’

Op zending maakte broeder Khanakam kennis met een pasgeroepen zendelingzuster, Sumamaan Srisarakham. Drie jaar na zijn zending nam hij via een wederzijdse vriend weer contact met haar op en zij begonnen te corresponderen. Toen er op een gegeven moment over een mogelijk huwelijk gesproken werd, en zuster Srisarakham om leiding bad, kreeg ze het gevoel dat ‘de hand van de Heiland op mijn hoofd rustte ter bevestiging van mijn beslissing om te trouwen en een gezin te stichten.’

Momenteel is zuster Khanakam werkzaam als ZHV-presidente van het district en als leerkracht in het jeugdwerk van de Gemeente Ching Mai.

‘Wat wij binnen de muren van ons huis doen, is erg belangrijk voor ons en voor hen die wij voorgoed kunnen beïnvloeden’, zegt president Khanakam. ‘Een echt-paar dat hier dichtbij woont, bijvoorbeeld, heeft enkele zendelingenlessen gevolgd en staat hun zoon nu toe om met ons naar de kerk te gaan. Dat komt doordat hen beviel wat ze in ons als gezin zagen. Alle heiligen der laatste dagen over de hele wereld kunnen als gezin hun leven vervolmaken door het evangelie na te leven.’ □

'EEN VAN DEZE MIJN MINSTE BROEDERS'

Carolyn Sessions Allen

Terwijl de meeste leeftijdgenoten aan het strand bruin lagen te worden, brachten de jongeren van de Ring Glendora (Californië) hun paasvakantie door met het krijgen van ruwe handen, pijnlijke spieren en zere voeten door het uitvoeren van een dienstbetoonproject in een centrum voor daklozen in het centrum van Los Angeles.

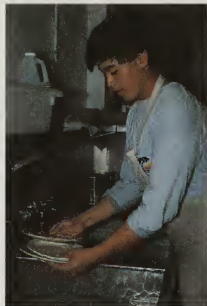
En die ervaring zouden ze niet hebben willen missen. 'Het dienstproject in dat centrum was het beste dat we ooit voor een jeugdconferentie hadden kunnen doen', zei Heath Hamilton (17).

Aanvankelijk waren sommige jongeren sceptisch. Chris Walker (priester), zei:

FOTOGRAFE: CAROLYN SESSIONS ALLEN

‘Veel mensen dachten dat het geen jeugdconferentie was als we niet een uitje naar de bergen maakten of zo. Maar zij die meegingen naar het centrum merkten dat dit het is waar het hele evangelie om draait – iemand anders helpen en niet jezelf. Dat heeft mij op het belang van de uitspraak in Mosiah 2:17 gewezen, waar staat: “Wanneer gij in de dienst van uw naasten zijt, (zijt) gij louter in de dienst van uw God.”’

Jeremy Baird (leraar), zei: ‘Ik dacht dat deze jeugdconferentie niet zo goed zo worden, maar ik heb er veel van geleerd. In dat centrum voor daklozen heb ik met een man gepraat die vroeger een succesvol zakenman was, maar nu geen woning meer had en zijn gezin niet meer had doordat hij drugs was gaan gebruiken. Daardoor heb ik geleerd dat wat ik vroeger dacht over daklozen, niet waar is.’

Sommigen waren een beetje bang om naar het centrum te gaan, omdat het in een enigszins ongure buurt gelegen is. Caroline James (Rozenmeisje), zei: ‘Toen we er aankwamen, durfden we bijna niet de auto uit. Maar toen we eenmaal binnen waren, was het een fijne ervaring om met die mensen over de kerk te praten.’

VOEDSEL VOOR HET LICHAAM, VOEDSEL VOOR DE ZIEL

Twee ploegen van twaalf jongeren wisselden elkaar dagelijks af in het daklozencentrum in Los Angeles en serveerden in diensten van drie uur achtereenvolgens een middagmaaltijd en een avondmaaltijd aan bijna zeshonderd dakloze mensen. Ze sorteerden ook kleding en hielpen met de bereiding van paasmaaltijden.

Bovendien vulden de jongeren meer dan 150 paasmandjes met tandenborstels, tandpasta, zeep en andere artikelen voor de persoonlijke hygiëne. Er waren in de kerkgebouwen en op verscheidene andere lokaties dozen geplaatst om de bijgedragen artikelen te verzamelen. Er waren ook knuffels en zakjes snoep voor de kinderen, die op zondagmiddag in mandjes werden uitgedeeld.

Op zondag legden de leiders en het jeugdcomité de 40 kilometer af tussen hun woonplaats en het centrum van Los Angeles. Dat deden ze in twee ploegen, zodat niemand de kerkdiensten zou hoeven missen. Naast het centrum waren tafels opgesteld waar vroeg in de ochtend een ontbijt werd geserveerd en 's middags een traditioneel paasdiner werd opgediend. De twee ploegen serveerden elk bijna 2500 maaltijden.

Toen het opdienen van de maaltijden grotendeels gebeurd was, werden de jongeren gevraagd om iets te zingen. ‘Hebt elkander lief’ en ‘Ik ben een kind van God’ bewogen allen tot tranen.

‘Alle daklozen in dat centrum vroegen eigenlijk om meer dan alleen het voedsel dat we opdienden. Ik weet dat ze het evangelie nodig hebben’, zei Harleigh Williams (17).

Nadat ze de zondagsmaaltijd hadden geserveerd, gingen veel jongeren zitten praten met de daklozen. Jeff Fuller besprak bijbelse beginselen met een man. ‘Dat was beslist een van de beste ervaringen van mijn leven’, zei hij. ‘Het zijn allemaal kinderen van God. Door me te vertellen hoe ze in dat centrum zijn terechtgekomen, hebben ze me prima advies gegeven over het uit de weg gaan van de verkeerde dingen.’

24 jongemensen gingen naar een daklozencentrum in Los Angeles en dienden daar maaltijden op voor bijna zeshonderd mensen. Ze sorteerden ook kleding en hielpen met de bereiding van de paasmaaltijden.

Natuurlijk hield de jeugdconferentie ook de traditionele activiteiten in zoals een ontbijt dat door de bisschoppen werd klaargemaakt, workshops en een dansavond. Maar tijdens de haardvuuravond aan het einde van de conferentie was het voornaamste onderwerp van de getuigenissen het dienstproject en wat voor uitwerking dat had gehad op de jongeren.

DE BESTE

'Ik weet dat diegenen die zich negatief opstelden ten aanzien van dit project, uiteindelijk hun houding ten opzichte van de behoeftigen hebben veranderd. Het was beslist de meest bevredigende jeugdconferentie waaraan ik ooit heb meegedaan', zei Lisa Summerhays (17), een van de jeugdleid(st)ers van de conferentie.

Justin Beck, de andere jeugdleider, zei: 'Ik weet dat de mensen in dat centrum problemen hebben, maar we moeten ze toch waarderen omdat Hemelse Vader van hen allemaal houdt.'

Becky Patterson (17) is het hiermee eens: 'Iets wat ik deze week heb geleerd, is dat iedereen even belangrijk is. Het doet er niet toe wie of waar je bent; je Hemelse Vader houdt van je.'

'Het allerbelangrijkste,' zei zuster Ametus Raymond, tweede raadgeefster in het JV-presidium van de ring, 'is dat we geleerd hebben om liefde en eenheid te ontwikkelen. We moeten anderen dienen. Dat is de sleutel. Onze jongeren hebben uit de eerste hand geleerd "één van deze mijn minste broeders" te dienen.' □

Een internationale FAMILIE

Wat hebben Australië, Brazilië, Canada, Tsjecho-Slowakije, Engeland, Schotland, Gibraltar, Hong Kong, Japan en Kenya gemeen?

De Kerk van Jezus Christus, en de familie Gordon-Smith: Simon en Rostya, en hun vier kinderen, David (14), George (13), Richard (12) en Henry (5).

Het gezin, een internationale organisatie op zich, woont nu in Tokyo, waar Simon voor een bedrijf werkt. Voordat hij daar ging werken, was hij werkzaam als manager onroerend goed voor het Gebied Azië van de kerk.

‘Simons vader is in Australië geboren’, zegt Rostya. ‘Zijn moeder in Gibraltar. Zijn ouders behoorden tot het corps diplomatie in Kenya toen mijn echtgenoot geboren werd. Ik ben in Tsjecho-Slowakije geboren. Onze eerste zoon is in Brazilië geboren. Onze volgende twee zoons zijn in Engeland geboren. En onze vierde zoon is in Hong Kong geboren. In sommige opzichten stellen wij de internationale familie voor die de kerk is.’

Het kosmopolitische verhaal van de familie Gordon-Smith begint meer dan twintig jaar geleden in Praag, waar de achttienjarige studente Rostya weinig hoop had op een goede toekomst in haar geboorteland. Haar ouders waren gescheiden. Haar moeder was naar Oostenrijk gevlucht en haar vader zat in de gevangenis. Toen hij werd vrijgelaten ‘vertelde ik hem

dat ik niet meer in Tsjecho-Slowakije kon wonen’ zegt ze. ‘Ik had een glimp opgevangen van de vrijheid.’ Die ‘glimp van de vrijheid’ had ze gezien tijdens een studentendemonstratie, toen zij en anderen van haar generatie besloten hadden de idealen van vrijheid en gelijkheid na te leven, ondanks de tegenstand waarmee ze geconfronteerd werden.

Rostya kreeg een visum te pakken dat haar in staat stelde om naar Engeland te gaan, zogenaamd om Engels te studeren. ‘Dat was een verdrietige, eenzame tijd voor me’, herinnert ze zich. ‘Ik kwam in Londen aan zonder enige kennis van de taal, met één koffer en vijf Amerikaanse dollars.’ Voor haar vertrek uit Tsjecho-Slowakije, had ze een baan geregeld als huishoudelijke hulp bij een Engels gezin in Londen. Maar na daar een jaar te zijn geweest, had Rostya het gevoel dat ze meer van het leven verwachtte.

Aangemoedigd door vrienden, verzocht ze toegelaten te worden tot de University of London. ‘Om mijn studie te betalen, verkocht ik ’s morgens van vijf tot tien uur kranten bij een spoorwegstation, ging ’s middags naar college, werkte weer van 6 tot elf uur ’s avonds, en ging dan pas naar mijn zolderkamer om te studeren en te slapen.’

Twee jaar later ontmoette ze Simon, die ook studeerde. Een week later vroeg hij haar ten huwelijk. Aanvankelijk aarzelde Rostya. ‘Ik zei tegen hem dat ik een carrière wilde en dat ik niet geïnteresseerd was in een huwelijk en kinderen. Maar hij hield vol.’ Anderhalf jaar later trouwden ze. Datzelfde jaar studeerden ze allebei af: Simon in civiele techniek en Rostya in de Oosteuropese wetenschappen. Simons eerste baan was in Schotland.

Twee jaar later kwam Simon thuis van zijn werk en

Simon en Rostya Gordon-Smith met hun vier kinderen in Komaba Park, niet ver van hun woning in Tokyo. Vlnr: David (14), George (3), Henry (5) en Richard (12).

Uiterst links: De familie Gordon-Smith in hun woning in Tokyo. Links: De jongens voetballen graag.

Onder: Een gezinspyramide is typerend voor de steun die de gezinsleden elkaar geven.

vroeg Rostya of ze mee zou willen om voor het bedrijf naar Brazilië te gaan. 'Wanneer?' vroeg ze.

'Morgen', antwoordde hij. Al gauw waren ze in Santos (Brazilië), waar Simon ging werken aan een oliepijpleiding langs de kust. Ze wisten dat ze een nieuw stadium in hun leven waren begonnen. Maar de echte verandering moest nog komen.

Het jonge paar werd al gauw lid van een club voor emigranten, waar Rostya zich aangetrokken voelde tot een groep vrouwen die enthousiast en open leken. Toen zij zich voorstelde, zei een van de vrouwen: "'Gordon-Smith'" klinkt behoorlijk Engels, maar "Rostya" absoluut niet.' 'Dat komt doordat ik Tsjechisch ben', antwoordde Rostya. Tot Rostya's verrassing begon de vrouw toen in het Tsjechisch te spreken. Rostya had zojuist kennism gemaakt met Zaza, die weliswaar van geboorte Tsjechisch was, maar was opgegroeid in Brazilië, en nu met een Amerikaan, Don Clark, getrouwd was.

Er ontstond al gauw een vriendschapsband tussen de families Clark en Gordon-Smith. Ze gingen samen naar de film, tennisten samen of gingen gewoon bij elkaar op bezoek. Op een dag kwamen er twee HLD-zendingen bij de familie Clark aan de deur toen Rostya er was. 'Ik wist destijds niet dat het zendelingen waren', zegt Rostya. 'Het waren gewoon twee jongemannen met kort haar, een wit overhemd en een stropdas. Ik vroeg ze voor wie ze werkten, want ik ging ervan uit dat iedere buitenlander wel voor een of andere firma werkte. Ze gaven me een bijzonder vaag antwoord: Ze werkten voor een kerk, zeiden ze, bezochten de mensen en lazen bij hen thuis samen in de Schriften. Ik vond dat destijds erg vreemd klinken.'

Don en Zaza Clark, die lid van de kerk waren, be-

gonnen met de Gordon-Smiths over het evangelie te praten. Al gauw nodigden de Clarks hun vrienden uit om mee te gaan naar een kerkdienst. Het was een vasten- en getuigenisdienst. 'Ik was bijzonder geschokt', zegt Rostya. 'Ik zag alleen maar dat iedereen huilde: mannen, vrouwen en kinderen. Ik voelde me ernstig in verlegenheid gebracht, en mijn man ook. Toen Don Clark me vroeg wat ik van de dienst vond, zei ik: "Volgens mij is het massahysterie."'

Korte tijd later nodigden Don en Zaza, Simon en Rostya uit om mee te gaan naar een gebiedsconferentie in São Paulo, waar president Kimball de bouw van een tempel in Brazilië aankondigde. Rostya was onder de indruk van de genegenheid die de mensen voor de profeet toonden. Na de conferentie stemden de Gordon-Smiths erin toe de zendelingenlessen te volgen.

Er gebeurde niet veel, totdat er een les over bekering werd gegeven. 'Ik was heel goed in het rechtvaardigen van mijn gedrag,' zegt Rostya, 'maar om de een of andere reden vond ik het bekeringsproces heel logisch.' Na die les dacht ze veel na over bekering en ze schreef zelfs verzoeningsbrieven. 'Maar toen de zendelingen me vroegen om te bidden over het beginsel bekering, zei ik: 'Hoe kan ik bidden als ik niet geloof dat God bestaat?' 'Hoe komt u erachter of er iemand op de tiende verdieping woont als u niet aanbelt?' vroegen ze. 'Bel aan en kijk of iemand de deur opendoet.'

'Toen ik op een dag de afwas deed, dacht ik daar over na. Ik besloot hun advies op te volgen. Ik knielde neer en zei: "Hemelse Vader", waarop ik overspoeld werd door een warm gevoel. Ik begon weer: "Hemelse Vader", en het warme gevoel werd sterker. Voor het eerst in vele jaren voelde ik me omgeven door liefde en

Toen ze in Hong Kong woonden, speelde David Gordon-Smith (13) in een plaatselijk voetbalteam, met zijn vader, Simon, als trainer. Simon is zendingsleider van de wijk geweest, leerkracht in het jeugdwerk, en was lid van de bisschop in de Wijk Victoria in de Ring Hong Kong Island toen het gezin naar Tokyo verhuisde.

bescherming. Ik stelde alle vragen: "Is dit de ware kerk?" "Is Joseph Smith een profeet?" "Is het Boek van Mormon waar?" "Houdt u van me?" Ik kreeg door de macht van de Geest bevestigende antwoorden.

'Ik belde mijn vriendin Zaza Clark. "Ik heb het! Ik heb het!" riep ik uit. "Wat heb je?" vroeg ze verschrikt. "Een getuigenis!" riep ik uit.'

Rostya en Simon zouden na een ringconferentie gedoopt worden. Tijdens de conferentie vroeg ouderling James E. Faust enkele aanwezigen om hun getuigenis te geven. Hij wenkte naar Rostya om naar het podium te komen. Terwijl Don Clark in het Portugees vertaalde, gaf zij haar getuigenis in het Engels. Toen ze klaar was, liepen de tranen haar over de wangen. 'Toen ik "Amen" had gezegd, wendde Don Clark zich tot mij en zei met een glimlach: "Ik begrijp iets niet. Vanwaar die massahysterie?"'

Voordat ze Brazilië verlieten, lieten de Gordon-Smiths hun vrienden Richard en Sally Hardwick kennismaken met de kerk. Toen Richard ernstig gewond raakte en geopereerd moest worden, gingen de Gordon-Smiths met Sally naar het ziekenhuis. Rostya zei: 'Simon, ik zou willen dat je Richard zalfde.' Sally vroeg: 'Wat is een zalving?' De zalving werd gegeven en de zegen kwam uit. De Hardwicks werden lid van de kerk.

De Gordon-Smiths verhuisden van Brazilië naar Vancouver (British Columbia, Canada), waar Simon aan een ander pijlpijnproject ging werken. Toen de bouw daarvan in 1985 afgerond was, kreeg Simon een kans om naar Hong Kong te verhuizen met zijn gezin en voor de kerk te gaan werken. Simon hield toezicht op de bouw van kerkgebouwen in het Gebied Azië –

Hong Kong, Thailand, Indonesië, Singapore en Malaysia. En hij assisteerde in Japan en Korea ook met het bestuur van dergelijke zaken.

In die periode maakten de politieke veranderingen in Tsjecho-Slowakije het Rostya mogelijk om voor het eerst in 22 jaar terug te keren naar huis. 'Ik kan mijn gevoelens daarover onmogelijk beschrijven', zegt ze. 'Ik weet zeker dat de nieuwe golf van vrijheid en verlichting het evangelie in het leven van de mensen daar zal brengen en dat ze werkelijke vrijheid zullen krijgen.'

De vier jongens vinden het fijn om te reizen en hebben geleerd om zich aan te passen. Rostya noemt ze 'wereldburgers'. 'We hebben gemerkt dat ze leren andere volken, culturen en overtuigingen te tolereren en accepteren', zegt ze. David zingt en speelt piano. Hij houdt van voetbal en zwemmen. Hij wil advocaat of zakenman worden. Hij geeft bijna elke maand zijn getuigenis. George zingt ook en speelt piano. Bovendien doet hij aan turnen. Hij wil arts worden en op zending gaan in Tsjecho-Slowakije. Hij heeft een eigen getuigenis van het evangelie gekregen door het Boek van Mormon te lezen en erover te bidden. Richard tekent en blinkt uit in wiskunde. Bovendien speelt hij piano en doet aan turnen. Hij wil architect worden. Henry probeert elke grote broer na te doen waarmee hij optrekt.

Rostya zegt dat de gezinsleden beter hebben leren begrijpen wie zij zijn door hun ervaringen in de verschillende delen van de wereld. 'Ik voed mijn zoons op met het denkbeeld dat we allemaal gelijk zijn', zegt ze. 'Het maakt niet uit welk geslacht of nationaliteit je hebt. Daar geloof ik vast in. Ik leer mijn zoons dat de wereld erg klein is en dat we met liefde en het evangelie alle kwaad kunnen overwinnen.' □

Terugkeer naar Tsjecho-Slowakije

Rostya Gordon-Smith

Juli 1990: Ik was weer thuis. Ik was terug in Praag, in mijn geboorteland Tsjecho-Slowakije – een land dat ik 22 jaar geleden verlaten had. Ik ging er weg omdat ik het toenmalige politieke klimaat niet kon tolereren. En nu had er binnen enkele maanden een geweldige verandering plaatsgevonden in dat land, en kon ik zonder problemen terugkeren.

Ik denk dat ik verwachtte me net zo te voelen als zoveel jaren geleden. Maar ik voelde me een toerist. Alles leek kleiner en armlaziger, en ik voelde me alsof ik mijn jeugd en familieverleden kwijt was.

Maar enkele dagen na mijn aankomst liep ik op straat en voelde ik plotseling een verwantschap met de mensen om me heen. Ik bevond me onder mijn eigen volk. Ik werd overspoeld door een sterke liefde en een gevoel dat ik daar thuis hoorde. En ik voelde de vreugde om de vrijheden die men er verworven had na 45 jaar strenge overheersing.

Het was opwindend om mijn familie en vrienden te zien en hen te vertellen wat ik gedaan had sinds ik was weggegaan, en hen te vertellen over het evangelie. Wanneer ik oude schoolvrienden sprak, legde ik uit dat ik lid was van de kerk en gaf ik mijn getuigenis. Ik gaf ze allemaal een exemplaar van het Boek van Mormon en andere Tsjechische kerkliteratuur die hen naar de zendingen verwees. Ik vertelde hun dat het beste wat ze konden doen nu ze de vrijheid hadden om te kiezen, was om te besluiten het evangelie te aanvaarden. 'Als je een nieuw huis bouwt,' zei ik, 'begin je met een goed, stevig fundament.'

Ik ging enthousiast naar de kerk in Praag. De leden vergaderden in een gehuurde ruimte. Ze waren erg blij dat ze openlijk bij elkaar konden komen en het evangelie met hun familieleden en vrienden konden bespreken.

Mijn oudste zoon, David, kreeg de kans om het

avondmaal rond te dienen, en later zei hij, tijdens een avondmaalsdienst thuis, dat hij door die ervaring tot een besef was gekomen van de taken en zegeningen die gepaard gaan met het priesterschap.

Het was heel bijzonder voor me om mijn zusters te zien. Eén van hen, Ilona Kebrt, en haar dochter, Olga, gingen met me mee naar de kerk. Olga was erg onder de indruk van het voorkomen en gedrag van de voltzendingelingen. 'Ik had nog nooit jongens van mijn leeftijd gezien die zich zo kleedden en gedroegen als zij', zei ze. 'Ze zien eruit alsof ze van een andere wereld komen.'

We kregen ook een kans om kennis te maken met president en zuster Richard W. Winder. Hij is de eerste zendingspresident in Tsjecho-Slowakije na de Tweede Wereldoorlog. Mijn zus was erg nieuwsgierig naar president en zuster Winder, het leven dat ze in Salt Lake City hadden achtergelaten om hun zendingstaken te vervullen, hun eenvoudige levenswijze in Tsjecho-Slowakije en hun liefde voor de mensen. Toen ze hun geest voelde, begonnen de tranen over haar wangen te stromen.

Vijf dagen voordat ik Tsjecho-Slowakije verliet op weg naar huis, vertelde president Winder me dat president Gordon B. Hinckley van het Eerste Presidium Tsjecho-Slowakije zou aandoen een vergadering zou houden in Brno, 160 kilometer van Praag. President Winder vroeg of ik met hem naar die vergadering wilde en als tolk wilde optreden voor president Hinckley. Ik stemde erin toe en reed met Ilona naar Brno.

Die vergadering was het hoogtepunt van ons bezoek. Behalve president Hinckley was zuster Hinckley er, president Hans B. Ringger van het Gebied Europa, zuster Ringger, president en zuster Winder, en al mijn broeders en zusters in het evangelie. President Hinckley begreep dat ik erg zenuwachtig was omdat ik als

tolk zou optreden en kerktermen in het Tsjechisch vertalen, en hij was bijzonder attent. Het was voor ons allen een spirituele ervaring. Mijn zuster keek hem onafgebroken aan en haar gezicht straalde mij toe.

Sinds mijn bezoek aan Tsjecho-Slowakije heb ik vernomen dat de evangeliezaadjes die ik heb geplant, vrucht beginnen te dragen. Mijn nichtje, Olga, is gedoopt, en woont nu in bij een Engels gezin. Zij schreef mij: 'Toen u ons bezocht, hoorde ik u uw getuigenis van het evangelie geven, en hoewel ik niet precies begreep wat u bedoelde, wilde ik er meer van te weten komen. Nu ik zelf lid van de kerk ben, weet ik wat u bedoelde. Het voelt alsof ik meer wijsheid heb gekregen dan gebruikelijk is op mijn leeftijd. Het leven lijkt zinvol en voor het eerst weet ik wat ik moet doen.'

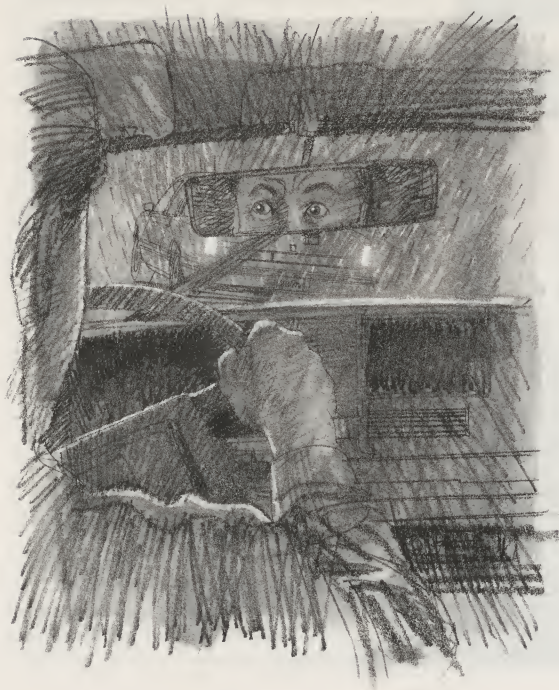
Door mijn terugkeer heb ik mijn familie en mijn vrienden gevonden – mijn oorsprong, die ik dacht kwijt te zijn. En ik ben tot het besef gekomen dat het natuurlijke verlangen naar waarheid nooit doodgaat. Ik ben er zeker van dat het evangelie zich over Tsjecho-Slowakije zal verspreiden en dat de Tsjechische en Slovaakse heiligen hun rechtmatige plaats zullen innemen in de wereldwijde familie van de kerk. □

Boven: Toen zuster Rostya Gordon-Smith in 1990 terugkeerde naar Tsjecho-Slowakije, maakte ze kennis met president en zuster Richard W. Winder.

Links: Rostya met haar zuster, Ilona, en president en zuster Gordon B. Hinckley. Rostya trad tijdens een vergadering van de kerk in Brno op als tolk voor president Hinckley. Ze is momenteel werkzaam als lerares geestelijk leven in de zustershulpvereniging van de Wijk Tokyo 2.

GA NAAR DE RECHTER RIJSTROOK

Victor Miguel Bottari

Het was een regenachtige dag in maart 1988. Ik was met mijn auto onderweg naar de garage omdat mijn richtingaanwijzer en waarschuwingslichten het niet deden. Op weg naar de snelweg, kreeg ik sterk het gevoel dat ik naar de rechter rijstrook, voor het langzame verkeer, moest gaan. Maar toen ik bij de snelweg aan was gekomen, kwam ik op de een of andere manier op de linker rijstrook terecht – de strook voor het snelle verkeer.

Ik reed ongeveer zeventig kilometer per uur toen ik door een bocht in de weg kwam en zag dat een auto voor mij op dezelfde rijstrook tot stilstand was gekomen.

Er ging veel door mij heen. Ik dacht erover mijn richtingaanwijzer uit te zetten om het verkeer achter mij te laten zien dat ik van rijstrook wilde veranderen, maar de richtingaanwijzer deed het niet. Ik dacht erover om te remmen en naar rechts te gaan, maar er reed een vrachtwagen naast mij op de rechter rijstrook. En links van mij was een lange, modderige berm.

Omdat ik niet wist wat ik anders moest doen, trapte ik op de rem. Ondanks de natte, glibberige weg, kwam mijn auto enkele meters achter de auto voor mij tot stilstand.

Toen ik de regen instapte om signalen te geven aan de andere auto's en vrachtwagens die de bocht doorkwamen, bedankte ik Hemelse Vader dat ik in veiligheid was. En ik vroeg vergeving omdat ik niet had geluisterd naar zijn waarschuwing.

Ik had een les geleerd over luisteren naar de ingevingen van de Heilige Geest die ik nooit zal vergeten.

□

Gary L. Kapp, *Alma en Amulek*

Alma en Amulek waren onterecht gevangengezet, vastgebonden en mishandeld door hun vervolgers. 'En omdat zij aldus vele dagen lang hadden geleden', verhoorde de Heer Alma's gebed om verlossing. Zij verbroken de koorden waarmee zij gebonden waren, 'en de aarde beefde hevig en de muren der gevangenis werden in tweeën gespleten, zodat ze ter aarde vielen, en de hoofdrechtser en de wetgeleerden en priesters en leraars, die Alma en Amulek hadden geslagen, werden door de vallende muren geslagen, werden door de vallende muren gedood. En Alma en Amulek (...) waren ongedeerd.' [Zie Alma 14:14-29.]

Nadat ik daartoe gemachtigd was door het Eerste Presidium, was ik in de unieke gelegenheid om op Paaszondag 19 april 1987 op de berg Gellért (boven) in Boedapest het land Hongarije toe te wijden', zegt ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf Apostelen. Ouderling Nelson gaat in het artikel 'Het schouwspel op het Europese toneel' (zie blz. 8) dieper in op de voor de kerk verstrekkende gevolgen van de recente historische gebeurtenissen in Midden- en Oost-Europa.